ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

28. 12. 1984. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLV ● 40 ДИН. ● БРОЈ 1722

српскохрватски јез. врло добар (4)

СРЕЋНА НОВА 1985

физичко васпитање врло добар (4)

ликовно васпитање врло добар (4)

владање

Ripley

Веровали или не!

СЕДОБРАДИ ДЕДА МРАЗ

Има више од хиљаду година. У току свог дугог века мењао је изглед и име. Његов праотац био је пагански бог хладног северног ветра. Касније се у причама разних народа почео појављивати као мраз или студен, у лику дива-ковача који ледом окива реке, да би се постепено претворио у данашњег деда мраза.

НОВОГОДИШЊА ЈЕЛКА

Према неким тврђењима, данашњи обичај кићења јелке је остатак једног обичаја старих Римљана. Они су при крају године у славу јануарских календа (kalendae januariae - први дан Нове године) уносили у кућу зелене гране окићене плодовима.

КЕНЕТ БЛАНШАРД

ИЗ ХАРТМОНИЈА НА РОД АЈЛАНДУ (САД) ИМА БОГАТУ КОЛЕКЦИЈУ ЛУТАКА СА ЛИКОМ ДЕДА МРАЗА КОЈА БРОЈИ ВИШЕ ОД 4000 ПРИМЕРАКА.

НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОН

ДВАДЕСЕТИХ ГОДИНА ОВОГ ВЕКА ГРАЂАНИ БОСТОНА СУ ЈАБУКАМА И ШЕЋЕРЛЕМА КИТИЛИ ЈЕЛКЕ ПО ПАРКОВИМА. ОВЕ ПОСЛАСТИЦЕ БИЛЕ СУ НОВОГОДИШЊИ ДАР КОЊИМА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● за Нову годину у Шпанији и на Куби на сваки откуцај часовника који откуцава поноћ треба прегристи по једно зрно грожђа.

●●● у Индонезији, на острву Бали дочек нове године траје читавих десет дана. Посебну чар представљају поклони од којих су неки високи и три мет-

ра. То су праве правцате грађевине од куваног пиринча украшеног разнобојним цвећем и гранчицама палми. За израду ових дарова који се касније једу потребни су огромна вештина и стрпљење, па поједини мајстори утроше на то и читавих двадесет дана.

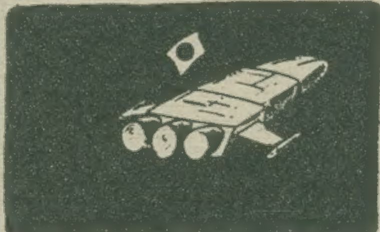
●●● у Бразилу долазак нове године објављује топовски пуцањ који људи с нестрпљењем очекују на улици. А када га зачују, сви међусобно почињу да се љубе и грле, без обзира да ли се познају. Уз то, као и код нас, верује се да ће бити срећан свако ко успе одмах да пољуби особу која му је најдража.

●●● у Италији је штампана марка на којој је исписано читаво треће певање Дантеовог „Чистилишта". Слова су толико сићушна да се стихови могу читати једино помоћу микроскопа.

●●● британски престонаследник, принц Чарлс, у дечијем телевизијском програму прочитаће једну своју причу. Написао ју је својој млађој браћи, Ендрију и Едварду, кад је имао двадесет једну годину.

●●● јапанска влада објавила је да ће до 1999. године ова земља имати свемирску летелицу сопствене израде. Зваће се Х-2 и биће права конкуренција „спејс шатлу".

●●● према једној студији УНЕСКО-а на свету има 148 области у којима је праисторијски човек оставио цртеже на зидовима пећина. За сада је двадесет милиона цртежа проучено и сврстано, док стручњаци морају да се позабаве са још тридесет милиона.

●●● највећа писаћа машина на свету продата је још 1915. године једној банци у Сједињеним Америчким Државама. Машина је висока пет метара, широка седам, а тешка сто килограма. Дирке са словима високе су 31 центиметар.

●●● у североисточном делу Венецуеле, у селу Арагуаимухо, одржана је прва Олимпијада Индијанаца. Учесници овог спортског такмичења надметали су се у дисциплинама староседелаца Америчког континента као што су, на пример, „макиритаре" (борба слободним стилом) или у речном риболову помоћу стреле и лука.

НАШ ГОСТ, ШЕСТОГОДИШЊИ БЕОГРАЂАНИН ИВАН ПЕКИЋ

ГДЕ ЈЕ ЧАРОБЊАК СА БРАДОМ?

МАЛИ ИВАН ЈЕ МИСЛИО ДА СЕ ЗАБАВНИК ПРАВИ У НЕКОЈ МАЛОЈ КУЋИ, КАО ИЗ БАЈКЕ

Јесенас, мама Бранка је обећала шестогодишњем Ивану Пекићу из Новог Београда да ће у понедељак, 12. новембра ове године, посетити редакцију Политикиног забавника. Дечак се одмах похвалио својим друговима да ће видети где и како се прави његов лист. Свима је дао чврсту реч да ће им до ситница причати о свему што буде видео и чуо.

У нашој редакцији се појавио плавокос и плавоок дечак држећи у једној руци мамину руку, а у другој – словарицу. Иван је желео да и она посети место где настаје лист који му је и те како помогао да научи готово целу азбуку. Али, словарица је важна због још нечега.

Мама

У породици Пекић Забавник читају сви.

– Петак није петак ако већ ујутру у кући нема Забавника – каже Иванова мама.

Први га прелистава и „чита" Иван. Најдуже се задржи у Шиљином, Хогаревом и Попајевом друштву. Док је био мањи, нарочито је волео Оливу и плакао је ако је не би било у Забавнику. Али, више му, ко зна због чега, није симпатична... После њега лист узима мама и чита од прве до последње стране. Даље не може ни она.

Сваки петак је дан када се Бранка Пекић са осмехом сети једног давног догађаја. Наиме, од готово милион читалаца Забавника сваке недеље, ретко ко као Бранка може да се „похвали" да има неизбрисиву успомену на једно читање овог листа.

– Не сећам се ко је и када први донео Забавник у нашу породицу – прича она. – Ту „заразу" читања Забавника на мог брата Душка и мене вероватно је пренео ујак Веса још у време кад сам била као сада мој Иван.

Као старији Душко је имао неприкосновено право да он први чита Забавник. При томе је желео да му нико не смета и да тако ужива у листу који ме и саму неодољиво привлачио. Ако бих села поред њега, Душко би ме терао и ударао „чврге". Била сам принуђена да му се прикрадам и кришом читам преко његовог рамена. Једног летњег дана пришуњала сам му се и, загледана у Забавник, села на врели рešо! Имала сам девет година и требало је ускоро да идем на море, али уместо да уживам на Јадрану, ја сам данима ишла на превијање – и читала Забавник.

Тата, деда и баба

Када Забавник прочита Бранка, он се сели у руке Ивановe нане Заге и двоипогодишње сестре Тање. И док нана стрпљиво и натенане малој Тањи објашњава све слике, око њих ишчекујући кружи деда Никола, официр у пензији, да у Забавнику потражи своје омиљене рубрике: историју, легенде, ратове. Многе од ових написа пензионисани потпуковник исеца, чува, проучава.

Свој пут од једног до другог члана породице Пекић Забавник завршава у рукама Ивановог оца Борислава. На крају, свако узима маказе да из њега исече и сачува у својој архиви оно што му је најмилије: деда – битке и митове, Иван – Хогара и Шиљу, нана (Тањи) – лутке из „Циципог" кутка. Затим се чека следећи петак.

– Ево, од ових слова смо мама, тата и ја правили наше реченице за наградну игру „Најбоље плаћени писац света" – објашњава Иван и показује излизана слова из словарице. – Неке смо послали у редакцију, а ја две знам напамет: „Лети на Хомољу пас Гаша завија, фењер чађи, а деца беже у ћошак". Друга је: „Са мање жељених догађаја, шећера, кафице и џезви, ето, почело би..." Мени се више свиђа ова са Гаџом, а мами и тати ово са кафицом и џезвом.

У састављању реченица учествовао је цео млађи нараштај породице Пекић: тата Борислав, мама Бранка и син Иван. (Тања је само кварила игру и крала слова!) Десетак вечери по сат-два слагали су слово по слово и тих седељки утроје сећају се са радошћу. Наравно, Иван је био пуноправан учесник игре. Од тада се не одваја од словарице.

Пре подне колико је провео у редакцији, у разговору са новинарима и техничким сарадницима, Иван се стално освртао као да неког тражи. На крају је рекао.

– Кад ме мама довела пред Политикину зграду, нисам веровао да ту настаје мој Забавник. Увек сам мислио да га прави један стари чика с брадом, као чаробњак, у малој кући, какве су оне у бајци...

За све што нам је испричао Иван је добио специјалну награду – посету штампарији где се штампа Забавник. То што су њему били награда и доживљај, за људе који раде у тој штампарији, као и у редакцији Забавника – свакидашњи је посао, у којем је, као у сваком послу, нешто, некад, и лепо, и весело, и тужно, и тешко. Заједничко, и шестогодишњем Ивану и људима на свим тим, различитим радним местима јесте – да не могу један без другог. А то је, сложићете се, лепо.

Ивану Пекићу и свим његовим вршњацима, садашњим и будућим читаоцима нашег листа „Политикин забавник" жели срећну Нову годину.

И. Лончар

Азбуку сам научио захваљујући Забавнику, каже шестогодишњи Иван.

КО КАЖЕ ДА КИ НИЈЕ ВАЖАН

У ОВОМ КВИЗУ УЗ ПИТАЊА СУ ОДМАХ ДАТИ И ОДГОВОРИ. СВИ КОЈИ ОВО ПРОЧИТАЈУ ДОБИЈАЈУ НАГРАДУ: НОВА САЗНАЊА. НА КВОЦИЈЕНТ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ СВАКО МОЖЕ И САМ ДА УТИЧЕ

Не вреди много трагати за јасном и сажетом дефиницијом интелигенције. Научници је веома различито описују, иако се све углавном своди на неколико основних мисли: урођена способност правилног разумевања ствари и појава у животу и свету; способност схватања; збир оних духовних особина које омогућују да се из опажања црпе сазнања – а најкраће (али не и најтачније) **способност сазнања.**

Тако је то с појмовима за које сви мислимо да су нам јасни. Знамо, али кад треба да их опишемо – замуцамо.

Како готово све на овом нашем свету има своју меру, људи су је нашли и за интелигенцију: то је КИ – квоцијент интелигенције.

Тај КИ је однос између интелигенције и година живота. Број 100 је узет као просечна вредност квоцијента интелигенције, који се одређује тестовима. Колико ти тестови пружају праву слику КИ, друго је питање, али ваља рећи да се у њих не треба поуздати.

Група научника са Универзитета Стенфорд у Калифорнији, САД, проучавала је утицај квоцијента интелигенције на успех у животу. Закључак је јасан: значај КИ се прецењује. Човек с високим КИ требало би да постигне успех у школи и на студијама, што би могла бити добра основа за каснији живот и рад, али то никако није гаранција да ће постићи значајне успехе. О томе пре свега одлучује такозвана социјална интелигенција, способност да се разумеју други људи, да се са њима сарађује, а она се тестовима не може мерити.

О високом КИ испредају се многе приче, а да бисте проверили шта о интелигенцији знате, ево питања – и одговора:

■

Да ли је тешко опходити се са веома интелигентним људима?

Није. Испитивања су показала да су особе с високим КИ приступачне и омиљене, као и просечне. Једино сасвим мали број оних са највишом интелигенцијом (КИ од 160 до 170) имају тешкоће, јер их околина не разуме лако. Они су, често, искључиви и независнији него што је уобичајено.

Да ли су интелигентни мушкарци и жене бољи брачни партнери?

Да. По мишљењу психолога, интелигентна особа може својим конструктивним критикама, мишљењем и саветом више да подстиче него да кињи партнера.

Је ли тачно да „мудрице" не интересује спорт и да они на спортском терену не постижу добре резултате?

То се не може тврдити. Можда су они сувише опседнути „духовним вежбама" да би били активни и у телесним, али већину интересују многе ствари, а међу њима и спорт. Испитивања су чак показала да су особе са високим КИ обично више, снажније и здравије него оне с ниским КИ.

Могу ли телесне вежбе побољшати и духовни развој?

Да. Научници се слажу да редовно бављење спортом развија и дух, једноставно зато што је при томе и прилив кисеоника у мозак већи.

Има ли начин исхране утицаја на духовне способности?

Да, одговарају медицински стручњаци јер главна храна за мозак је шећер у крви. Ако је ниво шећера у крви низак, мисли се мање јасно. Зато није добро да се гладан човек прихвати решавања неког тежег проблема. После јела повећава се количина шећера у крви, па је и мозак спремнији за рад.

Је ли тачно да људи с високим КИ немају много среће у љубави?

Не. Социолози и психолози су утврдили да су људи који су добро изабрали своје животне сапутнике и имају срећне бракове, најчешће они с натпросечном интелигенцијом. Напротив, они с мањим КИ имају и мање срећне бракове. (Они се чешће венчавају млади, па ту и недовољна зрелост игра значајну улогу.)

Да ли је тачно да су људи с више сивих (мождáних) ћелија јаче личности?

Не. Психолози који се баве проучавањем структуре личности сматрају да КИ има мало утицаја на карактер човека.

Размишља ли човек боље кад је добре воље?

Да. Код задовољног, срећног човека, мозак ради с више полета него код забринутих, заплашених или нерасположених појединаца.

Је ли тачно да веома интелигентни људи и у старости задржавају духовну свежину?

И да и не. С обзиром на закречавање крвних судова и остале појаве у организму које доводе до старења, научници се слажу да је са интелигенцијом као и с мишићима: јача вежбањем.

Сматра се доказаним да КИ може да расте и опада. Што мање човек користи своју интелигенцију, она све више слаби.

Може ли човек утицати на раст свог КИ?

Може. КИ није стални, непромењиви фактор, као што се раније сматрало. Повољне или неповољне животне околности могу битно да смање или повећају интелигенцију детета. При томе је веома важна и атмосфера у кући, односи између родитеља.

Да ли КИ детета више зависи од мајке, или од оца?

Код деце млађег узраста пресудан је утицај мајке јер су тада више са њом. Касније, ако и отац равноправно, или претежно, учествује у васпитавању потомства, може превагнути његов утицај.

Гарантује ли висок КИ успех у животу?

Не. О томе је већ било речи. Тестови којима се мери КИ указују на особине као што су машта, моћ запажања, способност схватања, закључивања, али не и на „социјалну интелигенцију", која је битна за сва занимања – од државника до земљорадника.

■

Сви стручњаци се слажу – радом се може постићи више него талентом.

П. Т.

Илустровао: Зоран Јовановић

БАБА ЗА ДЕДУ, ДЕДА ЗА УНУКА – УНУК ЗА СЛАБО ПАМЋЕЊЕ

У ТРАГАЊУ ЗА ЗАБОРАВЉЕНИМ ПРЕЦИМА

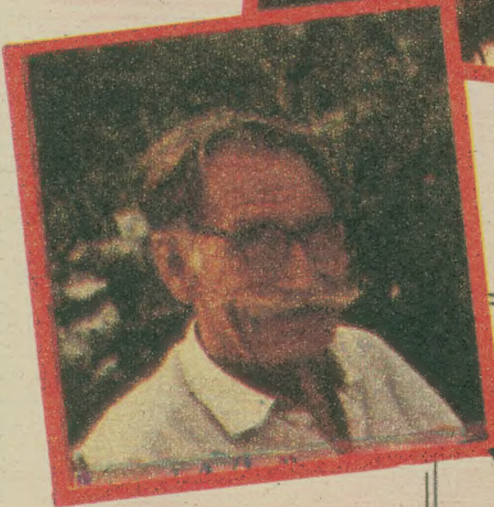
О СВОЈИМ КОРЕНИМА ВЕЋИНА ОД НАС НЕ ЗНА ГОТОВО НИШТА – ПРОВЕРИТЕ ТО НА СЕБИ И СВОЈИМ ПОЗНАНИЦИМА

У средњем веку, кад су родослови цветали, неки владари и племићи нису се устручавали да у „корен" свог породичног стабла ставе Виљема Освајача, легендарног краља Артура, па и самог Свевишњег. И у данашње време многи милионери – Американци неће жалити ни труда ни долара да у Старом свету прибаве документа која ће „сведочити" да је, рецимо, зубар Хари Смит из Конектиката директан потомак кнеза од Ерцгебиргеа. „Политикин забавник" не интересују измишљене, фалсификоване или позајмљене прадеде, већ – колико заиста знамо о својим прецима. Једна мала анкета показала је да неки не знају чак ни како им се зову деда и баба! Најслабије познају прошлост своје породице градски четрдесетогодишњаци. Боље сећање имају радници и сељаци, старије генерације и – основци.

Пре десетак година у „Политикином забавнику" излазила је рубрика „У потрази за прадедом"? Тада смо писали о најстаријој породици из Баошића, познатим морепловцима Цвјетановићима који су с колена на колено били поморски капетани, откуд Јелки из Турије презиме Уторник, о сељаку Милану Ђенадићу из Клења у Мачви који је успео да открије своје претке све до 1650. године! Данас је интересовање за оне „којих да није било не би ни нас било" веће, али, ипак, већина анкетираних не уме да каже како им се звао чукундеда, још мање чиме се бавио, колико је деце имао, какав је човек био, неку његову особину.

Колико ви знате о својим даљим прецима? Заинтересујте се и укључите у серију која почиње од овог броја.

ШАМПИОН АНКЕТЕ: четрнаестогодишњи Александар Перовић из Основне школе Петар Петровић-Његош у Београду засад води у познавању својих предака који су пореклом из села Мацавара крај Никшића – он зна девет колена унатраг: отац му је Момчило, Момчилов отац – Спасоје, и тако редом: – Васо, Симо, Лазар, Станиша, Остоја, Мато и чукун-чукун-чукун-чукун-чукун дед Бранко, па још и Перо, оснивач породице. Александар није пао на овај свет „с неба", погледајте овај осмех његове бабе Госпаве и деда Спасоја. Александров отац Момчило је њихово једанаесто и најмлађе дете.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК *ПРЕ ДЕСЕТ ГОДИНА*

ИМАО ЈЕ ЖУТЕ БРКОВЕ

– Као дете – почиње прича Милана Ђенадића из Клења у Мачви – чуо сам да наша породица потиче од Гацка и да смо потомци Марка Стопоње који се овде доселио половином 17. века. Да ли му је то Стопоња презиме или надимак нисам знао, као ни зашто је кренуо из Херцеговине: је ли то била нека општа сеоба, бекство од освете, пред кугом, непријатељем или од глади?

Први пут сам чуо за родослов као дете од учитеља Николе Јањића који је некоме у селу правио породично стабло, па ме то заинтересовало. Кад сам напунио тринаест година, почео сам и ја да прикупљам податке за нас Ђенадиће и да их бележим. Ишао сам у општину, гледао у црквене књиге, у споменике на клењачком гробљу, распитивао се код старијих људи и проверавао. Тако сам, још као дете, питао једног старца који је био рођен 1830. за мог деду Пана и он ми га је тако описао да га и сад тачно видим: жути опуштени бркови, истурене јагодице, крупне шаке. Од оца Јакова, који је много знао о старим временима и умео лепо да прича, дознао сам како смо променили презиме: по мојој чукунбаби Ђенадији која је остала удовица иза мужа Павла а била самостална и способна и више него да је мушка глава.

Пуну двадесет и једну годину бележио сам и сакупљао податке и најзад 1934. родослов Ђенадића био је готов. Заинтересовали су се за мој посао и новинари и неки професори...

– Проверавао сам генеалогију Милана Ђенадића у Архиву Србије – изјавио је тада професор Београдског универзитета др Владан Недић који је иначе добро познавао старог Милана као сакупљача народних прича, пословица и анегдота. – У „тефтерима" из доба кнеза Милоша који су вођени због пореза (колико ко има брава, кола, мушке и женске чељади...) за његове претке из 19. века нашао сам истоветне податке са онима које је он навео. Уопште, мислим да је вођење родовних стабала интересантно и значајно не само за историју већ и за етнологију и историју књижевности.

– А и за нас саме – тврди Милан Ђенадић. – Тако сам ја открио да нисам само Мачванин већ исто тако и Херцеговац, а јавили су ми се и рођаци из Хрватске...

Милан Ђенадић из Клења: утврдио сам да потичемо од Марка Стопоње који се у Мачву доселио из Гацка, негде око 1650. године.

Наставак на стр. 6–7

У ТРАГАЊУ ЗА ЗАБОРАВЉЕНИМ ПРЕЦИМА

Наставак са стр. 5

Кад сам ја био мали, а то је између два светска рата, понос сваке породице био је да има што више деце. Сећам се свог ујака који је имао само једну ћерку и сви су га гледали као белу врану. Сматрало се то „буржујски", нешто „отмено", што раде само велики богаташи,ваљда да не уситњавају имање.

Свака права породица, фамилијарна, сликала се увек кад дође ново дете и ми Цветковићи имамо најмање једну годишње јер смо све шесторо рођени тако рећи у рафалу: од фебруара 1920. до новембра 1927. моји родитељи Јелена и Алекса родили су шесторо деце!

Прича о једној фотографији

СВИ МИ, ИЗ ЈЕДНОГ ИЗЛОГА У ЛЕСКОВЦУ

ПОСТАЛИ СУ ЉУДИ: *кад је почео рат, нако још тако рећи деца, троје Цветковића кренуло је у партизане. Слободан (други слева), носилац Споменице 1941, дуго година после рата био је уз председника Републике на његовим многобројним путовањима – у Велику Британију, Египат, Кипар...*

Овакве породице, наравно, биле су прави изазов за фотографа, волео је да их снима, то му је била као нека пропаганда, тиме је привлачио друге, као што данашњи држе у излогу неке познате личности, певаче, фудбалере, глумце. Ова слика коју видите, снимљена негде 1929, стајала је у излогу једног „студија" у Лесковцу више од десет година и разликује се од свих наших других јер је то, ваљда, био један једини дан кад смо по величини стајали овако укосо, као под конац. Већ неколико месеци касније то се пореметило... Најстарија сестра Вера имала је тада девет, најмлађа Лола две године, а сви заједно укупно 41! (Данас та цифра износи 365!)

Баш пре неки дан састали смо се – горња тројка с фотографије (Вера, Слободан и Нада) живи у Београду а доња (Сава, Гоца и Лола) је скопска – и гледали ову слику. Колико је само снаге требало нашој мајци да нас све обуче! Јер, све што видите на нама, осим чарапа и ципела – за капе нисам сигурна – све је она сама шила. Имала је машину сингерицу и кад нас увече све среди, кад намирени легнемо, она окреће точак и почиње да шије. Отац је био чиновник у једном млину, па у банци, и није могло да се купи шест униформи, шест свечаних одела. Зашто баш морнарске? Па, била је то мода. Ако сте на телевизији недавно гледали серију о доктору Кугију, нашем човеку, Словенцу који је живео у Италији, видели сте да је цео Трст у то време, а то је крај прошлог века, у маринским оделима. Тако је и Лесковац између два рата, што се тиче дечијег народа, био сав тегет и бео.

Разуме се, нисмо ова одела носили сваки дан. Био је обичај да се недељом иде у шетњу, да се покаже породица. Пред капијом се постројимо све два по два, нас шесторо у три реда, а у последњем, четвртом родитељи. Као мала школа. Ишли су тако и други, па је било интересантно посматрати кад се сретну такве две „чете": матори крену да причају, а ми шенимо, премештамо се с ноге на ногу, досадно нам, хоћемо да побегнемо. Или се с оном другом децом посвађамо, па се очеви на брзину опраштају и свако својим путем...

Уочи овог сликања мама је подсекла косе сестрама, а мене и Саву отац је повео берберину. Ја сам већ био свикао на то мучење, али се Сава отимао. Узалуд.

Окупали су нас и то све шесторо у једној кади! Како смо стали, сад се и сами чудимо. Мора да је била нека много велика када. Нисмо имали водовод него је отац пумпао воду за купатило, па се она грејала – не памтим да ли у казану или на шпорету – и сипала у каду. Како које буде готово, мајка нас извуче, обрише, навуче пиџаму. Био је то невиђен лом у кући јер се када налазила у истој просторији где и кујна и дању се преко стављао поклопац, па се на њој седело уза сто јер нам је стан био мали.

Али зато нам је двориште било... У башти кајсије, јабуке, бресква, трешње, па разно жбуње: малине, морско грожђе (огрозд), рибизле. Башта је за нас била дивно место за сакривање, ту смо играли жмурке, а наш отац је волео руже. Калемио их је упорно и хтео до црне да догура – тад је то била мода – и готово да је и успео. У ствари, нама је она изгледала црна, а није била. Само тамно, тамно бордо. Стално нас је грдио да му кваримо башту. А и нама је цвеће сметало, највише смо кукали на неко са шиљцима на врховима листова, имамо га и сада овде у нашој кући, не знам где га је супруга Љупка ставила, и кад смо играли лопте не једном нам се на том трњу пробушила.

Тако смо живели све док нисмо прерасли двориште. Кад смо пошли у школу, тражили смо друштво напољу. Почињало је царство улице: кликери, клис, цилит, санкање низ стрме лесковачке улице, сличугање по замрзнутој Ветерници, пропадање кроз лед и обавезно назеб и – батине.

Данас смо сви са ове фотографије ожењени и удати. Нас шесторо имамо десеторо деце и једанаест унука укупно.

Од даљих предака сећам се само бабе по мајци – звали смо је нана. Носила је стару ношњу с тепелуком (капа), јелек, а имала је и неку кратку бундицу од сомота оивичену пелцом коју је облачила за празник. Доле, дугачка црна сукња и високе ципеле на шнир. Живела је код ујака и једном недељно одлазили смо код њих где би се скупила деца од два ујака и две тетке, па је ручак више личио на свадбу, поготову што су они имали много сервиса и држали се церемонијала. Међутим, крај је увек био исти: ми деца се побијемо и разилазимо плачући. Ем те удари брат од тетке, ем те отац млатне јер си „неваспитан".

Слободан ЦВЕТКОВИЋ, пензионер
Тадеуша Кошћушка 66, Београд

Академик РАДОМИР Д. ЛУКИЋ, професор Правног факултета у Београду

СВОМЕ ОЦУ, СЕЉАКУ

НА КАРТУ ВИШЕ: Кад професор Лукић држи предавање у „петици", чувеном амфитеатру Правног факултета у Београду, тешко се нађе место и за стајање. Један од најистакнутијих социолога и савремених теоретичара права, чија вредност далеко прелази границе наше земље, уме и о најсложенијим стварима да говори занимљиво, једноставним, народским језиком.

У мом разреду кроз целу основну школу била су три Радомира, од тога двојица Лукићи. Један Радомир Б., други Радомир Д. Лукић, ја. Учитељ нас је тако и прозивао да се зна ко треба да одговара или на кога је ред да добије батине. Мене за ово друго чешће јер сам спадао у такозване „немирне ђаке". У ствари, било ми је досадно у школи... Тако се појавило то моје средње слово и тако га ја памтим у раним годинама свог живота.

Много касније, ни сам не знам када, постао сам свестан и неких других ствари.

Мој је деда имао осморо деце, троје је умрло још док су била мала, остале су четири кћерке и један син. Деда је ћерке удао а онда пожурио да ожени и сина. То се у селу и иначе чинило да што пре дођу унуци, да се очува кућа, име, а тада поготову јер су била ратна времена. Негде у лето 1913. отац се оженио, а ја сам се родио септембра 1914.

Кад је избио први светски рат, отац ми је имао 18 година, још није ни војску служио, али је мобилисан. Једноставно прогласили су те младиће да су стигли за војску. То се тада звало „последња одбрана регрута" и сви су послати три месеца у Македонију на обуку. Мој је отац стигао у Битољ. А онда је дошао пегави тифус и он је умро. Сахрањен је на војничком гробљу... Кад сам га ја обишао, негде 1953. године, затекао сам само бројеве на крстачама. Раније је вероватно било и спискова, па остале само крстаче. Шта је данас са овим гробљем, не знам. Нека су због урбанистичких планова сељена. Можда и оно...

Кад је умро, отац није имао ни 19 година. Његов друг Пера Лукић причао је да је већ био преболео тифус, али је требало да држи дијету јер су црева после ове болести још танка. Али, тог дана био је петак, он је хтео да пости говорећи да је то за добро малог сина код куће, појео је један орах, то му је перфорирало црева и умро је.

У пролеће 1917. умрла ми је мајка од туберкулозе, имао сам тада две и по године и као сироче остао да живим код деде и бабе у селу Милошевцу, тридесет километара на југ од Смедеревске Паланке, а десет километара од Велике Плане.

Отац ми се звао Душан Антонијевић, деда Лука Антонијевић, ја Лукић. А ево и како се то десило. Кад сам ја пошао у школу, деда Лука је дошао учитељу и рекао му да ме упише као Лукић пошто сам му једини унук. Учитељ је без речи прецртао Антонијевић и тако ја постанем Лукић. Званично то никад није сређено и кад бих морао да вадим неке потврде из црквених књига, било би грдних мука јер сам ја званично Антонијевић. Али, нећу ваљда сад, после готово седамдесет година, морати нешто да мењам...

Ни сам не знам како а ни када сам тачно постао свестан да сам имао оца. Прво што сам схватио било је да је прошао лоше, а онда тек касније да од њега нема никакве успомене. Памтим време после рата. Зло доба је било. Отац ми је пропао, очев стриц и његова два сина погинули, остао само један дечко који није био за рат. Није било куће да није завијена у црно. Сваке недеље или празника жене изнесу свечана одела погинулих, простиру их на канап и наричу. Износила је и баба очево чојано одело, а онда је и оно нестало. Јер, кад прође неко време та су се одела продавала. Није новац био у питању већ предрасуда, сујеверје. Од мога оца остао је само један шешир италијанске марке „паница", као борсалино, црн, са великим ободом и два-три пара везених чарапа од вунице што их је моја мајка донела... Кад је дошао други светски рат, већи део времена провео сам у селу, и носио сам тај шешир и чарапе а сад ми је криво због тога. Нисам баш морао. На крају је од оца остао само сат који су моји унуци растурили. Он више не ради, али ја га чувам...

Тако сам ја временом разумео да иза мог оца није остало ништа. Да тај човек, односно тај дечко, ништа иза себе нема и онда сам почео свесно да се потписујем Радомир Д. Лукић, додавши оном разлогу из школе и овај свој.

Кад сам завршио докторат у Паризу 1939. године, рад сам, као што се то често чини, посветио. На почетку тезе „Филозофија права" стоји: „Своме оцу Душану Антонијевићу, сељаку, умро за отаџбину у 19. години и своме деди Луки Антонијевићу, сељаку". Ето, хтео сам да његово име метнем ту на почетку, да га још негде има међу људима.

Кад ми се родио син, желео сам да га назовем Душан, али мој кум Светозар, сељак – а код нас је обичај да он суверено бира име и љутио би се да му се ко меша – да му име Миодраг. Али смо му ми зато дали домаће име Душан, Душко и не зовемо га никако другачије него тако. А интересантно је да су мога оца који се звао Душан, иначе по кући звали Раја... Ко зна зашто.

Први унук кад се родио, нисам хтео да буде Душан јер нема такве традиције у моме селу да се даје прадедино име, ја сам се том опирао, па су му дали име Павле. А кад је други унук стигао, ипак успеју да му дају моје име – Радомир. И сад тог другог зовемо Рајко – Раја. Тако су отац и деда ипак остали међу нама.

О својим даљим прецима појма ја немам. Знам да је деда подигао споменик свом оцу Јови Антонијевићу и мајци Павлији. А како се звао деда мог деде – то не знам. Имао сам 26 година кад је деда Лука умро и био сам будала што га нисам питао. Као студент направио сам био неко родословље и сећам се да су ту биле три гране породице: Стојановић, Антонијевић и, чини ми се, Јовановић. Ми се и сад називамо рођаци, али ко су ти из родословља били у односу на деду, његови деди или прадедови, на жалост, не знам. Штета што се нисам с дедом наразговарао. А имало је шта да се чује. Деда ми је причао да се село, кад је он био мали, налазило у шуми, заграђено врљикама. Имало је четири капије на које су се у пролеће истеривале свиње, а у јесен их враћали у село и клали. Како је он рођен 1859, то значи да је средином 19. века у тим крајевима још била права Шумадија.

Можда сам ову причу могао и другачије да испричам, али такав сам какав сам. Много тога је сигурно у мојим коренима, повукао сам то из тежачке породице у којој су радили земљу, ратовали, из фамилије мало искошене где се сабља потезала не само на непријатеље него и снаје. Ето, таква једна породица ипак је стизала да пошаље неко дете у школу. Да је то био неко други уместо мене, можда би вам све ово и лепше испричао.

С вама трага: Вера Смиљанић

РАЗГОВАРАЈТЕ!

Зашто људи данас почињу да се интересују за своје старе, трагају ко су, одакле су. Није то случај само са исељеницима у САД који сада, у 3. или 4. генерацији испитују и траже корене, уче језик својих прадедова с других континената. И у Европи где су социолози веровали да је процес стварања нација завршен још у прошлом веку, јављају се потиснути народи, племена, етничке групе – Баски, Бретонци, Корзиканци...

Ја мислим да се свет уморио од цивилизације, униформности, изједначавања, бетона. Људи зато траже нешто аутентично, своје. Желе да се разликују, а то не може без традиције од које смо се отуђили. Ми се смејемо сељаку што, кад седне у воз, почне разговор са суседом. Па он га сматра човеком! А „културан" човек седи поред суседног „културног" и ћути, ћути, три сата, пет сати. И од те „културе" му је гадно у души.

„Забавник" ће у следећим бројевима омогућити својим читаоцима да и они сами трагају за својим прецима. Најбољи радови биће штампани и награђивани.

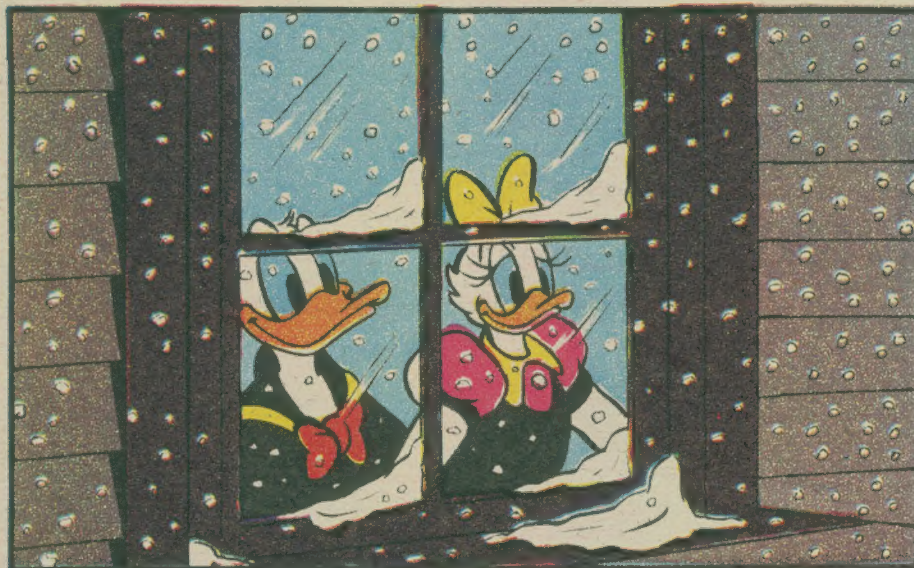

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

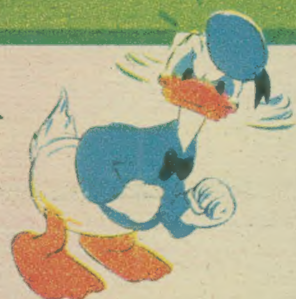

За читање наглас

ТУК НА ЛУК

Анатол Потемковски

Био је прилично топао дан кад смо ја, Беспаљчик, пан Куцја и баронеса пошли код пана Занозе, који ради у фабрици разних којештарија. Тешко је рећи колика је била температура, јер су сви термометри као по договору показивали различиту температуру – од нула до сто Целзијусових. Кад смо најзад стигли у зграду пана Занозе испоставило се да лифт привремено не ради. Поред таблице на којој је писало „Лифт привремено у квару" неко је дописао „Мир пепелу његовом".

Стигли смо једва живи на девети спрат.

– Ја за лифт плаћам редовно – извини се пан Заноза. – До мене нема никакве кривице. Извините што сте морали да се пењете пешке.

– Воде! – завапи баронеса. За разлику од нас она је још била у стању да говори.

– Можда би вам боље пријала цигарета? – упита пан Заноза. Беспаљчик одмахну главом и нешто промрмља, показујући руком на своје сасушене усне. Пан Заноза немоћно слеже раменима.

– Веома ми је жао, али вам не могу помоћи.

– Дајте обичну воду са чесме – рече бароница. – Само што пре!

– Вода не стиже до деветог спрата – рече пан Заноза. – Плаћам за њу редовно, али она ипак не долази. До мене нема никакве кривице.

Почели смо помало да се освешћујемо. Пан Заноза извади из фрижидера пола литра вотке.

– Топла је! – рече баронеса огорчено.

– На жалост, јесте – признаде пан Заноза. – Сигурно ћете разумети да фрижидер није у стању да ради без помоћи струје.

– Искључили су вас? – пита баронеса.

– Не, откуд вам таква идеја! – узврати пан Заноза. – Струјомер ради, редовно плаћам рачуне... До мене нема никакве кривице.

Баронеса устаде.

– Телефонираћу Росланеку. Он је додуше књижевник, али се одлично разуме у поправке фрижидера.

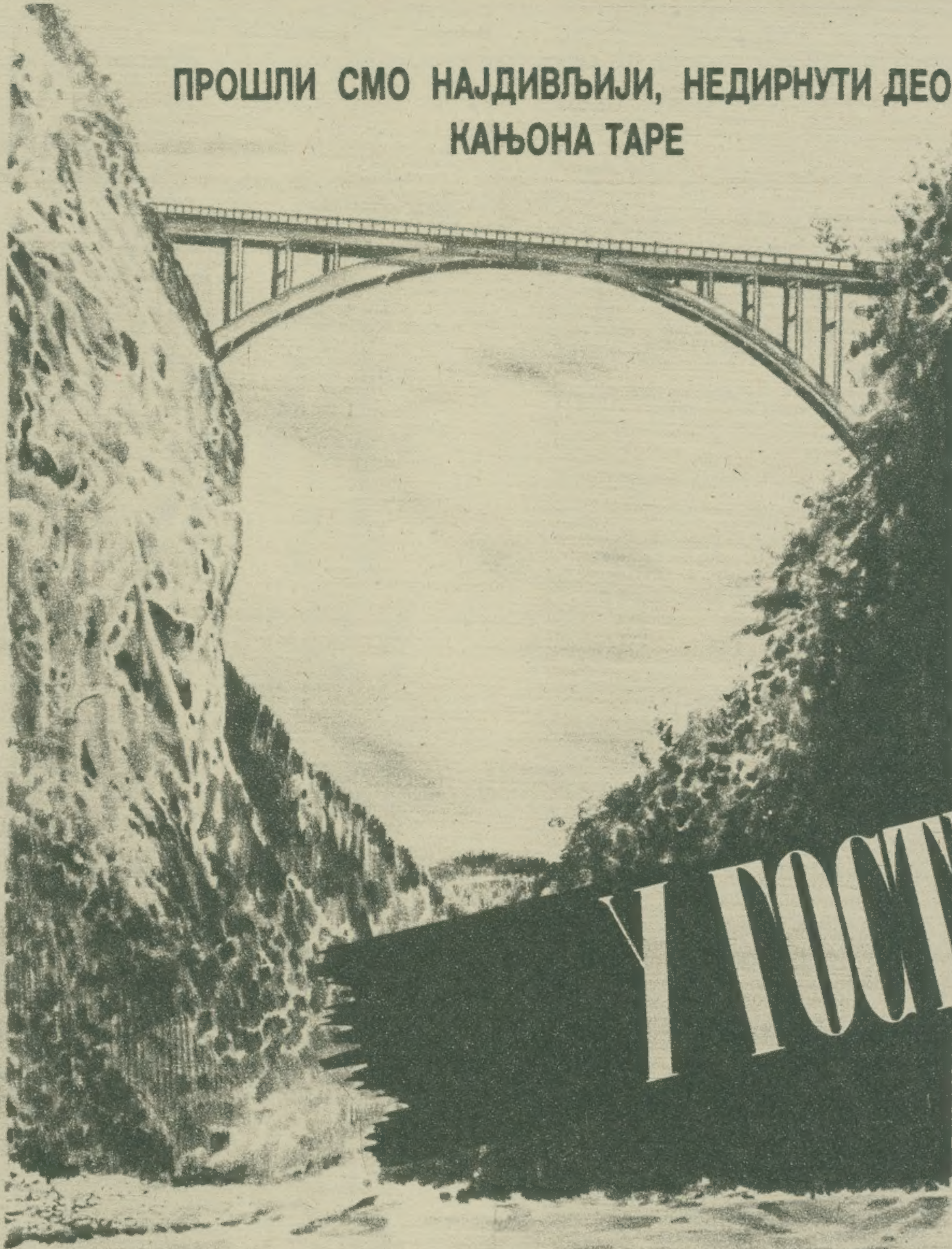
– На жалост, телефон не ради – рече пан Заноза. – И за њега плаћам редовно, тако да до мене нема никакве кривице.

– Плаћате за покварени лифт, за празну чесму, за неисправан телефон и за струју које нема – рече Беспаљчик. – Зар то није прилично чудно?

– Чудно? – замисли се пан Заноза. – Ко би га знао! И мени сваког првог дају плату у предузећу, иако ништа не радим. Тако кад се једно с другим сабере... испада да је све у савршеном реду!

Илустровао: Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

ПРОШЛИ СМО НАЈДИВЉИЈИ, НЕДИРНУТИ ДЕО КАЊОНА ТАРЕ

У ГОСТИМА

ОД МОЈКОВЦА ДО ЂУРЂЕВИЋА ТАРЕ НЕ СПУШТАЈУ СЕ СПЛАВОВИ. РЕКА ТУ ТЕЧЕ ИЗ ПРАИСТОРИЈЕ, УПОРНОШЋУ ТВРЂОМ ОД КАМЕНА КОЈИ ДУБИ

Мојковац је још спавао када смо у Тару поринули гумени десантни чамац.

С обале су нам махали Обрад Роквић и Ђоко Дебељић. Обрад је таксиста који је нас и чамац довезао из Београда. Ђоко је Мојковчанин, висококвалификовани столар комбината „Вукман Крушчић". Показао нам је место на којем је најпогодније да поринемо чамац са четири коморе, дугачак шест метара, америчке производње, својевремено купљен, на војном отпаду у Ваљеву.

Нашли смо се, нас четворица, на том маленом простору, упућени један на другог: Мића Правдић, студент историје уметности на Филозофском факултету у Београду, најмлађи члан посаде, Коста Лозанић, песник запослен као библиотекар у матичној библиотеци „Влада Аксентијевић" у Обреновцу, страствен риболовац и човек који пеца „на научној бази" и, не рачунајући писца ових редова, Драган Бабић-Драгуца, власник чамца и капетан посаде, човек склон певању, свирању, писању, сликању, авантури.

Тара расплинута, широка, шљунковита, бистра, лења. Весламо полако, као да је мазимо. Разјутрило се и сунце почиње да жеже. Обале се благо уздижу, расту у висину и заклањају видик.

Пловимо већ два сата.

Драгуца је на крми, с тропским шеширом на глави, Коста на прамцу. Мића и ја, у средини, гледамо зеленкастоплаву реку, провидну и чисту као јутро. Гледамо рибе и повремено из шака пијемо воду. Нисмо жедни толико колико се радујемо том, чини нам се још, нестварном чину. Тара је, знамо, једина река у Европи чија вода може да се пије без опасности по здравље.

Коста је узбуђен.

– Види липљан, види липљан! – Виче и показује прстом. – Има бар пет кила – каже као за себе, омађијан призором. Овим делом Таре, од Мојковца, сва четворица први пут пловимо. Коста се, каже, распитивао: река је овде углавном мирна, само неколико километара су брзаци. То ће нам бити, може се рећи, загревање, уигравање за део кањона од Ђурђевића Таре, нарочито за Брштановицу, тринаестак најопаснијих километара. Планирамо да ћемо вечерас стићи до Ђурђевића Таре, заправо до места где је такозвано Сплавиште, или Други логор, место одакле полазе сплавови са туристима.

Стене у небеса

Гледамо с леве стране ушће Бистрице у Тару. Мало ниже, десно, је спруд и на дрвету причвршћена табла: „Национални парк Дурмитор". Ту пристајемо. Подне је. Једемо печено пиле и погачу, пијемо ракију. Не једемо ни паризер, ни паштету, конзерве, храну којом бисмо повредили достојанство кањона.

Поново смо у чамцу и сада, сасвим сигурно, у кањону реке Та́ре. Окомите стене пропињу се у небеса. На самом врху је густа борова шума, витка стабла као стреле, расту из камена. Не можемо одмах да гледамо горе јер овде, доле, река уклештена у литице, почиње неку чудесну трку, хировиту јурњаву, баца се, врти и око себе и око шиљатих, облих и крезубих стена које вире из ње, да се кроз две-три хиљаде година претворе у облутке, шљунак, прах.

Улећемо у лукове и брзаке, у вирове, падамо низ слапове и водопаде, сударамо се са боковима кањона, одбијамо од њих, ври вода, кључа, пени, цвили, ломи, увија, кува у хладном каменом казану из којег нам више нема куд. Весла сада могу да нам послуже као и свака мотка, само да се одбијемо о по неку стену на коју налетимо, а све остало је у рукама ове изненадне силе. Вичемо понешто у смислу: пази на ону стену, одбиј се о обалу, лези, лези, али се узвици губе у буци реке, распадају као вода у ситне капљице, хладне и оштре, којих је пун ваздух. Све се претворило у страховиту буку и некакав грч: четири тела на црној гуменој љусци.

Мокри од воде и зноја, ужарених очију, у чуду, допадамо некако у први тишак. Као ноктима, гребемо веслима ка обали. Дишемо као да су нас јуриле све сотоне света.

– Добро, Коста је л' ово то загревање за Брштановицу? Каква је тек та Брштановица?

– Овако није. Нисам знао да је овде... овако. Мени су рекли...

Шта нас још чека

Пушимо и дишемо.

Слушамо воду која се ломи откуд одакле смо бачени у овај тишак, али још јаче се чује низводно. Шта ли нас тек чека? Назад не можемо водом, ни копном јер нема обале, па ни стазе. Само окомите стене и дугуљаста штрафта неба, као плава пруга.

Драгуца и ја се пењемо по стенама, покушавамо

да допремо до места одакле ћемо моћи да видимо шта нас чека. Иза тишака Тара се поново горопади, видимо букове и вирове, слапове који се уз много среће могу и пребродити, али потом наилази водопад који се сурвава с висине од четири-пет метара и пада на велику стену. Доле све кључа и бели се као млеко. Не може да се догоди ништа друго него да налетимо на стену и да од удара у њу, ако се не поразбијамо, у најбољем случају испаднемо из чамца и нестанемо у пени.

Сада се тек досећамо да немамо ни појасеве за спасавање, ни кациге. Пролази пола сата. Сат. Одуговлачимо полазак. Нашли смо неко грање које је вода избацила и кувамо кафу. По ко зна који пут увиђамо да морамо низ водопад.

У трену, чамац се пропе цујемо се од обале

Брзаци, букови, вирови... Провлачимо се између стена низ слапове, вичемо, веслима се бранимо од стена. Онај водопад као да никада неће наићи.

Наилази!

У трену, чамац се пропе ка његовом врху и као да застаде, па се суноврати. Лежали смо на дну и грчевито се држали за летве од којих је начињен под чамца. Онда се чамац нагнуо на леву страну, пресавио се око левог бока стене као живо биће, и склизнуо у вир попут рибе.

Запели смо веслима по вртлогу, отели се из разјапљених уста. После скакутања преко неколико букова докопали смо се мирне воде.

Не верујем да ми се све ово дешава. На обали, на спруду широком једва метар, извлачимо чамац и избацујемо воду.

– Овај део се зове Црна пода. Сада би требало да наиђемо на Ђавољи лаз – каже Коста.

Драгуца вади чутуру са ракијом. Какав ли је тек тај Ђавољи лаз, кад је Ђавољи?

Мића одлази у извиђање. Бука као из котла допире до нас. Сунце се одавно не види, за сат-два ће ноћ.

– Овамо доле, још је горе од оног што смо прошли, – каже Мића гласом човека помиреног са судбином

Снимио: Љ. Патрногић

Крећемо да видимо то што је он видео. Зар опет? Више немамо ни снаге, ни воље. Обесхрабрени смо. Почињем да мрзим овај кањон о којем сам сањао, чијим лепотама сам се до пре неколико сати дивио.

Низ водопад

Поново идемо у извиђање.

Пошто имамо по десетак метара дугачке конопце, везаћемо један за прамац, други за крму. Сваки ће држати по двојица. Превешћемо чамац без нас. Ако нам се отме, пропали смо

Тако је почело натезање, затезање, навлачење, пентрање, довикивање, ломатање по камењу и чамац је напредовао. Спуштали смо га тако и низ водопад. Готово да је пало вече када се већ нашао у мирној води. Требало је још само да га провучемо између стене која је вирила из воде и окомите стране кањона да бисмо га завукли у мали залив, а потом привезали. Простор кроз који је требало да га провучемо учинио нам се таман довољним да може да прође.

Тада се догодило нешто неочекивано. Бокови чамца су запрегли између две стене. Нисмо могли ни да га померимо. Чамац је затворио пут води и њен ниво је нагло почео да се пење. Кроз неколико секунди вода је прелила чамац и почела да откида нашу опрему, ствари које су биле чврсто везане на средини чамца. Скочио сам у воду да их задржим, али замало и мене није понела. Скочио је и Драгуца па смо, чврсто се држећи за конопце, свим силама покушавали да одглавимо чамац. Вода нам је била до гуше. Ни сам више не знам како смо успели да га ишчупамо и извучемо на обалу.

Ноћ је већ пала, а наше ствари су биле потпуно мокре: шатор, вреће за спавање, кошуље, џемпери, панталоне, обућа, све је било натопљено водом. На сву срећу, шибице и део цигарета остали су суви, добро увезани у најлон кеси.

Сакупили смо дрва и запалили ватру.

Покушавамо да осушимо бар кошуље и панталоне. Безуспешно. Ноћ је овде ледена као у пустињи. Не можемо ни да седимо, ни да се испружимо, голи, на камену. Има и змија.

Сусрет

Ватра нас слабашно греје, али осветљава цео кањон. Одблесци пламена титрају по глатким зидовима правилно одсеченим као великим ножем. Горе, при самом врху, где ни језичци ове некорисне ватре не досежу, светле стотине, хиљаде свитаца. Наши дрхтави гласови јече овим простором који као да је озвучен. Тара тече из праисторије, упорношћу тврђом од камена који рије. Живим ноћас живот прачовека. Све је овде вечно: и вода, и камен, и хиљаде звезда, горе, као пободене по црној траци.

Свиће. Сунцу треба много док се успне толико да може да навири у усек у који смо се завукли као жабе

Чекамо сунце јер не можемо даље, као што не можемо ни назад. Пијемо чорбу и чај. Ракије више нема. Вода, само вода. Меље, шушти, шапуће хладна и зелена.

Причињавају нам се однекуд гласови. Више ништа не може да нас онеспокоји, ни обрадује. Ватра гори углавном за себе.

Из борове шуме на стрмини избише човек и жена. Hans Jörg Otto са супругом. Кајакаши. Иду од Мојковца. Од Црних пода довде пробијају се козјим путевима. Кајак је лак за ношење. Заобићи ће и Ђавољи лаз. С неверицом примају к знању да смо ми све то прошли водом.

– Ми смо из Хамбурга, каже дипломирани инжењер Ото. – Mispelweg 4. Пишите нам како сте прошли. – Гледамо: имају кациге, појасеве за спасавање, пригодну одећу. Фотографишу нас.

– Бај, бај – каже нам углас брачни пар Ото.

– Бај, бај – кажемо ми њима углас.

Сунце данас шкртари. Грејемо се колико-толико и улећемо у Тару која нас запљускује са свих страна. Поново у брзаке, вирове, слапове. На двадесетак метара испред нас угледасмо сужење реке, широка колико наш чамац. Вода нас вуче тунелом од камена. Од нивоа воде до таванице тунела има око метар. (Овог лета ту је погинуо један Немац, кајакаш; имао је кацигу. Ниво воде је био виши. Ударио главом о стену.) Лежемо на дно чамца и пролећемо кроз срце Ђавољег лаза, као кроз цев.

Пред нама пуца видик. Широка, мирна река ваља се према Ђурђевића Тари.

На Сплавиште смо стигли у први сумрак.

– Имали сте хиљаду среће. Само онај ко вас је видео у Црним подама и Ђавољем лазу вероваће да сте туда прошли – каже нам ловочувар Ратко Мрдак.

Ћутимо.

Слободан Стојићевић

DIK BROWNE **ХОГАР СТРАШНИ**

БЕЗНАЧАЈНО МЕСТО ГДЕ СУ СТВАРАНА ЗНАЧАЈНА ДЕЛА

КРЕВЕТ КАО РАДНИ КАБИНЕТ

ВЕЋИНА СМРТНИКА ПРОВОДИ У ПОСТЕЉИ ОКО ТРЕЋИНУ ЖИВОТА, АЛИ СУ СЕ НЕКИ СЛАВНИ ЉУДИ ТЕШКО ОДВАЈАЛИ ОД МЕКИХ ДУШЕКА, А НИСУ ЛЕНЧАРИЛИ. ЈЕДАН ОД ЊИХ ЗАКЉУЧИО ЈЕ ДА ЈЕ КРЕВЕТ ВЕОМА ОПАСНО МЕСТО

Велики британски филозоф 17. века Томас Хобс открио је да је кревет необично удобно и згодно место за рад. Када би му понестало хартије, исписивао је бројке по чаршаву и, често, зането настављао по ногавицама пиџаме. Хобс је написао читаво дело „Дијалог о физици или о природи ваздуха" лежећи у постељи. Кад није писао, певао је из свег гласа, наравно не мичући се из кревета, јер је био убеђен да то чини добро плућима и продужује живот.

Француски краљ Луј XI увео је у моду такозвану „постељу правде" (француски: lit de justice) – церемонију при којој је краљ, у спаваћици, удобно лежао испод балдахина а у његовој спаваћој соби ређали су се великодостојници и, према свом рангу, заузимали одређена места: принчеви би седали на високе столице без наслона, виши државници стајали, а нижи клечали. Око краља су трчкарале слуге бавећи се тоалетом његовог величанства, а водио се уз то и државнички разговор.

Овај обичај се одомаћио и потрајао од 15. века до краја 18, односно до почетка француске револуције. Када су Фонтанела, оштрог критичара краља Луја XV, упитали:

– Сире, шта је то „постеља правде"? – он је одговорио:

То је место где је правда заспала.

Последњу годину живота француски кардинал Ришеље, који је све државне конце држао у својим рукама, морао је због све лошијег здравља да проведе у постељи. Али, лукави кардинал није дозволио да постане заточеник четири зида и наредио је да му се направи портабл кревет који су носила шесторица поверљивих људи. Ако би врата куће у коју је Ришеље благоизволевао банути била преуска, његови људи су их ширили пробијајући зидове.

Ришеље је, тако, из кревета веома активно руководио крајње ефикасном тајном полицијом и разобличавао заверe и издајничке махинације младог краљевог љубимца Сен-Марса. Гвоздена воља била је јача од нарушеног здравља и оронулог тела.

Амерички књижевник Марк Твен није био ленчуга, али је волео комфор, па је највећи део својих чувених књига „Хаклбери Фин" и „Том Сојер" написао у постељи. Изгледа да је од свих људи на свету само он дошао до необоривог закључка да је радити у кревету веома опасно занимање пошто је то место где се највише умире.

Сликар Ињас Фантен–Латур, познат по својим групним портретима као што је, на пример, слика „У част Делакроа", радио је у кревету из насушне потребе – најчешће није имао новца да купи дрва и загреје собу. Пријатељи су га затицали како с муком седи у постељи „што је усправније могуће, дрхтећи од зиме, натмурен али упоран... у олињалом капуту, шешира натученог до очију и с марамом преко уста. Упркос рукавицама, сликао је рукама укоченим од хладноће, пазећи да не обори свећу која је балансирала на ивици цртаће табле".

Роберт Луис Стивенсон годинама је боловао од туберкулозе и често добијао дуготрајне нападе тешког кашља па је, због тога, већину својих књижевних дела написао у кревету у својој спаваћој соби у енглеском приморском месту Борнмауту. Постеља му је понекад доносила надахнућа у виду снова. Једне ноћи сањао је „фину страшну причу", како се сам изразио, засновану на стварном злочину о којем је читао. Стивенсонов сан претворио се у „Необичан случај доктора Џекила и мистер Хајда".

Умотан до гуше у џемпере и ћебад, с термофором испод ногу, чувени француски књижевник Марсел Пруст дотеривао је своје дело „У трагању за изгубљеним временом" лежећи у соби обложеној плутом. Пруст је био уображени болесник и ужасавао се бацила, промаје, галаме, свежег ваздуха, хладноће – чак и усред лета. Све што му је било потребно налазило се надохват руке: гуше пера (ако би једно пало, није га више дотицао због прашине), забелешке, свеске, рукописи. Имао је чак и специјалан надимљени прашак за који је веровао да му олакшава нападе астме.

Британски државник Винстон Черчил волео је, кад год је био у прилици, да диктира писма и прегледа акта лежећи ујутро по неколико сати у постељи. Али, књиге је писао стојећи за пултом. Поодмакле године и нарушено здравље ипак су га приморали да највећи део „Другог светског рата" и „Историје народа енглеског језичког подручја" напише и исправи у кревету.

Френсис Скот Фицџералд, амерички књижевник „изгубљене генерације", живео је бурно и умро млад. Две последње године живота, док је писао „Последњег тајкуна", открио је да може више часова да проведе радећи ако то чини у постељи. У одређено доба дана повлачио би се у кревет наоружан небројеним конзервама кока-коле (коју је пио у огромним количинама, као некада раније алкохол), под леђа је подметао јастуке и на дрвеној табли писао до пет сати без прекида.

Холивудска секс-бомба из прве трећине века Ме Вест често је својеручно писала сценарија за своје филмове, а 1959. објавила је аутобиографију под насловом „Бог с тим нема везе". Писала је увек лежећи и сама духовито објаснила: „Сви знају да ја најбоље радим у кревету". Ме Вест је умрла 1980. у осамдесет осмој години и ни тада се није крила од камера.

Педесетосмогодишњи магнат Хју Хефнер, оснивач и власник часописа „Плејбој" и ланца истоимених ноћних локала, већ двадесет година управља својим царством из огромног раскошног кревета у палати у Чикагу из које готово уопште не излази. Не спава увек, напротив. Накљукан амфетаминима и наливен пепси-колом он често остаје будан и по шездесет сати без прекида. Предузеће је, ипак, недавно узела у своје трезвене руке његова двадесетосмогодишња ћерка.

Б. Дожић

Илустровао Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

ШПИЈУН КЕНТ

Амерички амбасадор Џозеф Кенеди хитно је позван код британског министра иностраних послова. Оно што је од њега чуо – пренеразило га је

Илустровао Брана Јовановић

Био је 18. мај 1940. године. На столу првог секретара америчке амбасаде у Лондону зазвонио је телефон. Из Скотланд Јарда питали су може ли амбасадор да прими њиховог човека на кратак разговор. Реч је о веома поверљивој ствари. Секретар је напустио канцеларију и убрзо се вратио са одговором:

– Амбасадор ће бити слободан кроз један час!

Захтев Скотланд Јарда

Амерички амбасадор у Лондону Џозеф Кенеди могао је да одбије посету полицијског инспектора јер дипломате уживају „дипломатски имунитет" и опште искључиво преко министарства иностраних послова земље домаћина. Ипак, он то није учинио. Знао је да је рат на прагу и да Скотланд Јард не би тек тако тражио разговор са њим.

Инспектор је био кратак.

– Ради се о вашем службенику Тајлеру Кенту! – почео је без увијања. – Држимо га под присмотром! Пратимо и бароницу Ану Волкоф у коју је заљубљен. Сумњамо да она одржава везу с немачком обавештајном службом, а пошто је Кент шифрант у вашој амбасади!...

– Шта то причате – прекинуо га је амбасадор – Кент потиче из часне породице! Познајем његовог оца, дугогодишњег дипломату. Младић је студирао у Паризу, Мадриду, Вашингтону...

Инспектор је мирно сачекао да амбасадор заврши.

– Све је то тачно. Знамо и да Кент ужива симпатије свих чланова америчке амбасаде и да је пред њим сјајна каријера, али чињенице говоре друго. Зато вас молимо да нам дозволите претрес његовог стана и овај разговор задржите у тајности.

Амбасадор се нашао на муци. Имао је пуно поверење у Кента, али није могао да одбаци захтев Скотланд Јарда јер су времена била мутна и шпијунажа је цветала. Најзад, и за младића је добро да се цела ствар рашчисти и сумње отклоне. Сложио се да се стан претресе.

У друштву мирољубивих

У полицији су радили брзо. Функционерима Скотланд Јарда било је јасно да ће избити дипломатски скандал уколико не буду прибављени докази о Кентовом издајству.

Са бароницом Аном Волкоф били су начисто. Пратили су је и пре него што се у лето 1939. упознала са шифрантом Кентом. Титулу је преузела од оца, некадашњег адмирала руске царске флоте. За време октобарске револуције стари Волкоф је емигрирао у Енглеску и убрзо умро. Била је лепа, залазила је у елитне кругове, а пред други светски рат у Друштво енглеско-немачког пријатељства где су се окупљали противници рата, углавном богаташи. Иако су се у јавним наступима залагали за мир, они су истовремено тврдили да су за све невоље овог света, па и ратове, криви Јевреји. Тако су временом постали фашистичко језгро у Великој Британији.

Млади Тајлер Кент први пут се нашао међу њима случајно, други пут је дошао намерно. Ту је упознао Ану Волкоф и на први поглед заљубио се у њу. Промоћурна бароница, душом и срцем немачки човек, схватила је да од Кента може да извуче податке непроцењиве вредности. Почела је да плете мрежу око њега.

Није прошло дуго, а немачка обавештајна служба је добила филмове снимљених докумената америчке амбасаде. Садржавали су податке о којима је могла само да сања. Својој тринаест година старијој драгани Тајлер није могао ништа да одбије. О последицама, једноставно, није размишљао.

Искористивши прилику док се Кент налазио на послу, инспектори Скотланд Јарда ушли су у његов стан. Оно што су нашли запрепастило их је. Кент није држао у стану неколико већ равно – 1.500 копија докумената. Садржале су све поруке које су британски премијери Чемберлен и Черчил послали Рузвелту, затим супертајне извештаје о систему одбране и организацији британске војске, чак и Черчилову молбу америчком председнику Рузвелту да прогура у Конгресу Закон о зајму и најму!

Последња карика – фотограф

У Скотланд Јарду је на брзину одржан састанак. Кент је био готов, али је требало доказима притиснути уза зид и бароницу. Пажљиво су читани извештаји о њеном кретању у последњих неколико месеци. Уочено је да је често посећивала једног фотографа. Закључак се сам наметао.

Инспектори су се скоро сјурили низ степенице и улетели у кола. Фотограф их је љубазно дочекао. Показали су му слику Ане Волкоф.

– О, познајем госпођу! Она ради у америчкој амбасади и често ми доноси филмове на развијање. Редовно ми плаћа услуге и задовољан сам. Баш сам малочас завршио развијање неколико филмова!

* * *

Исте вечери у седишту британске владе у Лондону одржана је седница којој су, поред чланова владе, присуствовали и представници тајне службе. Претходно је министар иностраних послова лорд Халифакс позвао америчког амбасадора Џозефа Кенедија и предочио му доказе о Кентовом издајству. Амбасадор је био пренеражен. Једино што му је преостало било је да телефоном обавести председника Рузвелта: „Немци и Италијани већ осам месеци знају садржај свих наших важнијих телеграма који су слати у Белу Кућу".

Откривање Кента и баронице Волкоф изазвало је прекид америчких дипломатских веза у целом свету. Прекид је трајао, верује се две до шест недеља. Толико је, наиме, требало да екипа специјалних курира пренесе нове шифре из Вашингтона.

Британско правосуђе било је благо према шифранту и бароници. Кент је осуђен на седам, а Ана Волкоф на десет година принудног рада. Она није издржала казну: средином 1946. пуштена је из затвора.

М. Тодоровић

САД МОЖЕТЕ ДА СЕ ЛОМИТЕ

Ко је, на жалост, био у гипсу, зна како је то тешко, незгодно... Једна британска фирма сада тврди да је пронашла нешто „идеално" за зацељивање костију.

Реч је о завоју који подсећа на магнетофонску траку и, према тврђењу произвођача, сигурно ће изазвати револуцију у лечењу прелома. Израђен је од полиуретанске смоле која се, у додиру с водом, стврдне као камен. Полиуретански завој четири је пута јачи од гипса и за трећину лакши од њега. Пре употребе, завој се неколико секунди држи у води, а да би се потпуно стврднуо потребно је 30 минута. За почетак биће примењен на једном киту и то праисторијском чији костур, стар пет милиона година, лежи на дну једне лагуне у близини Форт Мајерса на Флориди. Он треба да спречи да се кости праисторијског кита приликом вађења из воде и пребацивања у државни музеј Флориде у Гејнсвилу не распадну.

РЕКЛАМАЦИЈЕ СЕ ПРИМАЈУ

У једној од највећих спортских робних кућа Швајцарске однедавно су у продају пуштени падобрани. Свако ко је храбар ту сада може да купи падобран. А зашто купац мора да буде храбар? Зато што се неће баш свако одлучити да купи падобран кад прочита рекламе изнад штанда: „Не бојте се! Ако се ваш падобран не отвори, увек га можете заменити за нови".

СВАКАКО СЕ ЈАВИТЕ

У једном филаделфијском листу недавно је објављен оглас: „Особа која је пронашла мој новчаник у улици Маркет је идентификована. Овим захтевам да ми га одмах врати". Одговор се појавио у истом листу следеће недеље: „Идентификована особа која је новчаник покупила, овим захтева од власника да је назове и преузме новчаник. Шифра: свакако се јавите".

ЦРНО МУ СЕ ПИСАЛО

Посетиоци зоолошких вртова нису увек само они који воле животиње. Њихове неслане шале некада могу да буду веома окрутне. Тако су неки „духовити" посетиоци зоо-врта у Хафнарфјордуру на Исланду бацили стаклену боцу у вештачко језеро у коме се налазио највећи поларни медвед у заточеништву. Недужни див, стар 16 година и тежак преко осамсто килограма, није разумео шалу, нагазио је на стакло и шапе су му се загнојиле. Ветеринари су покушали да га спасу, али инфекција се ширила и медвед је угинуо.

ДЕЛФИН СПАВА ПОЛУБУДАН

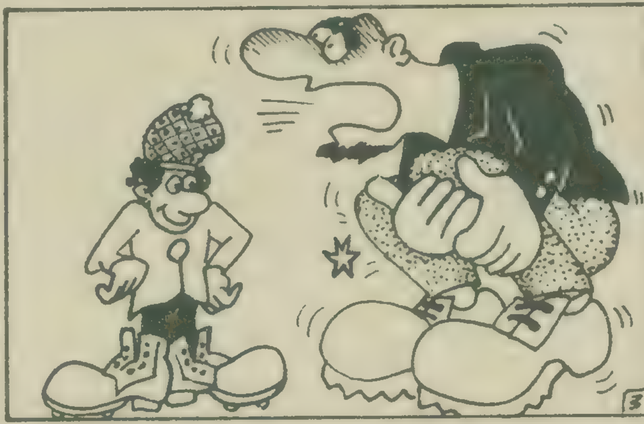
Делфин је веома интелигентна животиња. Али, да и кад спава мотри на околину није се могло претпоставити. Наиме, професор Мухаметов са московског института за еволутивну морфологију и екологију открио је да делфин у сну једну половину мозга држи у будном стању. Тако се две сфере делфиновог мозга смењују на „стражи" свака два часа.

Тајна „полусна" може се објаснити тиме што је овај морски сисар био принуђен да пронађе начин како да преживи и избегне замке разних непријатеља.

(М)ЈАУ!

Кад би назив увек одговарао ономе на шта се односи, човек би морао да закључи како древна велшка игра звана „предење" има некакве везе са мачкама или је, у најмању руку, намењена деци. Назив је назив, а игра изгледа овако: два мушкарца у тешким ципелама које су на прстима ојачане блокејима стану један према другом с рукама на раменима противника и онда на дати знак започиње бесомучно шутирање у цеваницу. Ко први спусти руке да се ухвати за изубијану цеваницу, губи. (М)Јау!

ОНАКО!

Није речено да се закони о којима је реч заиста и поштују, али да су на снази, јесу. У граду Отумви у Ајови мушкарцима је строго забрањено да намигују непознатим женама. Познатима могу. Могло би се рећи да наведена строга забрана није ништа у поређењу с оном која важи у округу Орени у држави Њујорк: тамо човека могу да ухапсе само зато што жену погледа „онако". Како се у истом закону жене уопште не помињу, то ваљда значи да оне њих могу „онако" да гледају колико им воља.

НАОЧАРЕ ЗА ЗАУСТАВЉАЊЕ ВОЗА

Група научника у Оптичком заводу града Ратенове, Демократска Република Немачка, конструисала је специјалне наочаре за машиновође. Оне су снабдевене минијатурним оптичко-електронским светлосним затварачем који је повезан с извором светлосних и звучних сигнала у кабини локомотиве.

Довољно је да уморни машиновођа затвори очи дуже од неколико секунди, па да ступи у дејство осетљиви оптичко-електронски инструмент и пред човеком који управља машином пали се упозоравајући светлосни сигнал. Ако ни то није довољно, следи звучни сигнал. Ако ни то не пробуди машиновођу, укључује се уређај за кочење који зауставља воз.

А МЕТЕОР?

Амерички хумориста Роберт Бенчли није подносио свеж ваздух, па се сходно томе и трудио да што мање времена проводи на отвореном. Једног сунчаног холивудског дана, пријатељ који је дошао да га посети, силно се запрепастио када га је затекао на веранди како седи, главе окренуте ка светлости електричне сијалице.

– Зашто ту седиш? – упитао га је пријатељ упирући прстом на травњак обасјан сунцем. – Зашто се тамо не сунчаш?

– Јес' па да ме удари метеор!

Илустровао: Зоран Јовановић

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК ВАС ПОДСЕЋА

КАКО СМО СЛАВИЛИ 1. И 45. ГОДИНУ ОВОГ ВЕКА

ГОДИНЕ 1901. У БЕОГРАДУ СЕ ПОЈАВИО МОНСТРУМ. У ЗАГРЕБУ ЈЕ ПОЈАЧАН ПРОМЕТ КОЊСКИХ ТРАМВАЈА. У САРАЈЕВУ ЧЕКАЈУ „ЂАВОЛСКУ СПРАВУ" – АУТО. ГОДИНА 1945: У БЕОГРАДУ ЋЕ БИТИ СЛОБОДНО КРЕТАЊЕ ДО 2 ЧАСА ПО ПОНОЋИ

Ту смо, само што није Нова година. Деда Мраз је многој деци већ поделио поклоне, нека још маштају о његовом леденом царству негде на крају света. Орасположиће се, ваљда, и деца која у овом тренутку, као за инат, кашљу, кијају, боли их стомак, зуби...

Са старијима је већ теже. Они увек имају неке своје разлоге за овакво и онакво расположење.

Пожелимо свим срцем и сами себи да 31. увече будемо весели и срећни, иако знамо да ће све опет бити исто: старији смо годину дана, опет нас чекају исте обавезе...

Обећајте себи да овог пута неће бити тако!

За вас који сада читате „Забавник" или ће вам он тек испунити часове одмора у данима што следе, сетили смо се; вратимо се Забавниковим времепловом у последње минуте 1900. када је званично дочекан и почетак већ помало истрошеног 20. века. (Само да вас подсетимо: 21. век почеће 2001. године. Немојте да се преварите да тај нови 21. век чекате 2.000.)

Они који су тих дана читали малобројне и прилично танке новине тешко да су у њима могли да нађу макар и новогодишњу честитку уредништва. Оно мало стубаца резервисано је за озбиљније ствари од којих смо, из новогодишњег броја „Нове искре", тадашњег једино г српског илустрованог часописа, издвојили следеће:

„Одлаже се штампање списка дужника за после Нове године кад ћемо без икаквих обзира изнети њихова имена. Тако ће бар бити чист рачун, ако не буде и дуге љубави, није наша кривица!"

У Београду се причало

Ноћ уочи 1. јануара 1901. на сваком кораку мимоилазе се фијакери и ливрејисани кочијаши, гвоздени фењери и кринолине. На лицима играју заводнички и други осмеси. Ни трага од брига које све више доноси време – пише у једном лепом чланку новинар Ахмет Боснић.

Главни град Краљевине Србије, Београд, утонуо у дебелу помрчину. Тишину ремети једино шкрипа смрзнутог снега под ногама касних пролазника. Град се протеже од Калемегдана до Маркове цркве и има око шездесет пет хиљада становника. Нико овде не признаје „аустријску" нову годину. Они ће смену векова прославити по сопственом календару – 13 дана касније (13. јануара).

У Београду су људи забринути. У последње време дешавају се крупни и непријатни догађаји. Почело је захтевом из Русије у којем се хитно тражи враћање дуга од – два милиона динара. А готово свакодневно пристижу избеглице из Босне, „голе, босе и неухрањене"!

Градом круже и приче о монструму који убија само ноћу. Пријављена су већ три убиства, три паљевине и двадесет опасних крађа.

Загрепчани се за смену векова спремају готово целу годину. Град под Сљеменом изгледа заиста свечано. Посебно је весело у „Народној кавани", „Корзу" и „Орфеуму". Свуда се чују тамбурице и најновији шлагер: „Удовице кикле штиркају, удовци бркe мажеју".

Људи су срдачни и весели, али, ипак, не могу да сакрију да су забринути. Јер, многи од њих немају ни најосновнија грађанска права. Од два милиона и двеста хиљада становника Хрватске и Словеније право гласа има свега неколико десетина хиљада људи.

У самом граду смена векова донела је доста новина. Појавила су се и прва моторна возила. „Појачан је и промет коњских трамваја, кочија и сељачких кола", а градско поглаварство расправља о уређењу града у којем живи шездесет и три хиљаде становника.

Истовремено новине доносе свакојаке сензације, као на пример:

„Криминални романи у харему турског султана".

И поред страшне хладноће каква крајем децембра зна да буде само у Сарајеву, град на Миљацки у новогодишњој ноћи изгледа веома свечано. Улицама пролазе фијакери, а фењери светле више него у обичним ноћима. Са свих страна допиру музика и весели гласови. У многобројним кафанама у Баш-чаршији, Бистрику и Вратнику окупио се домаћи свет, и полако, уз шљивовицу, печену јањетину и звуке хармонике ишчекује долазак новог, округлог 20. века.

Сарајево узбуђују неочекивани догађаји. Најпре је у граду организована бициклистичка трка „какву нико никад није упамтио", а затим су Аустријанци испробали први електрични трамвај.

Ипак, чини се да је највећу сензацију изазвала појава „ђавоље справе" – аутомобила. Кажу да је неколико дана народ чекао на дрвећу, на оградама и нижим крововима, само да га што боље види. Некима се привиђало да долази ауто и викали су:

– Ено чудо, чувајте га се, браћо!

Молим друга да ме посети

Прошло је много година. Скоро пола века. Нашим времепловом зауставићемо се у данима пред Нову 1945. годину прву која се чека у слободи: годину која је свету донела наду да ће се рат убрзо завршити.

„Политика" на првим странама објављује:

– На сектору Вардиште ослобођена је нова територија...

– После вишедневних огорчених бојева ослобођен Колашин...

- Француска се спрема да приступи Уједињеним нацијама

- Атентат на Черчила у Атини

Швајцарци укинули антикомунистичке законе.

У домаћој хроници пише: жене Четвртог рејона АФЖ-а помажу рањене борце. Конгрес антифашистичке омладине у Новом Саду. Бокс-меч у корист пострадалих крајева. Течај за неписмене... Отворен Коларчев народни универзитет. Жене Тимочке крајине у посети код Тита.

А у Малим огласима:

- Драгољуб Арсић, борац I пролетерске бригаде, моли свог друга Радивоја Јовановића „Брадоњу" да га посети у болници у Земуну.

Има и оваквих: Рукавица – лева – нађена синоћ пред „Политиком". Украден коњ вранац, у обе ноге путаст. Купујем флашице од парфема и кутијице од помада... За наступајуће празнике разно пиће нуди подрум „Мерак".

У биоскопу „Београд" даје се „Свињарица и пастир", а на Душановцу „Тарзан".

Једно специјално обавештење гласи:

Слободно кретање до два часа после поноћи између 31. и 1. јануара. Трамвај ће радити до два часа по поноћи...

Опет смо на прагу једне нове године. Нова је, то је најважније.

Шта ћемо желети 2001. године у поноћ?

Засад: свима све најлепше. Лепих жеља, бар, свако може да има колико год хоће.

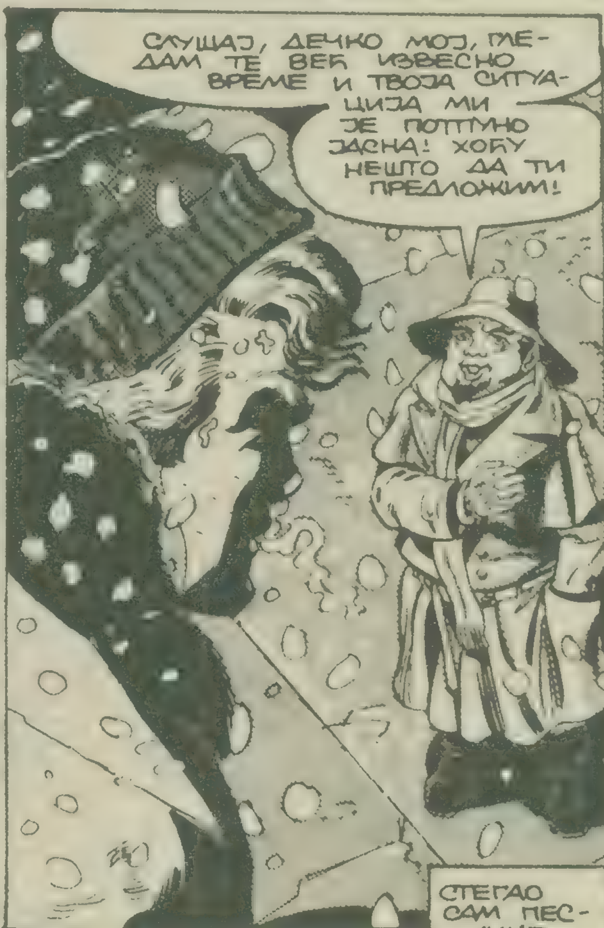
Диего Варагић

НОВИ ДЕДА МРАЗ

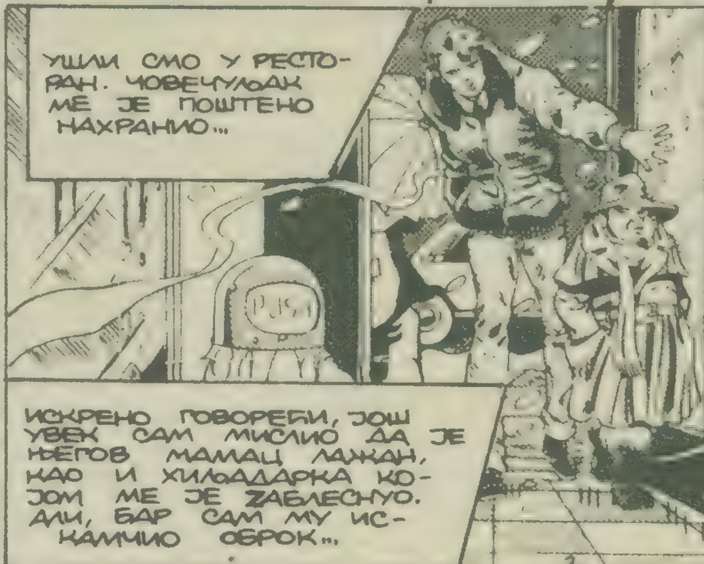

ИСПРВА ГА НИСАМ ВИДЕО. БИО ЈЕ ТАКО МАЛИ, ЈЕДВА МЕТАР ВИСОК. ПАТУЉАК-ПОМИСЛИХ...

ТИ СИ, ИЗГЛЕДА, ГЛАДАН, ДЕЧКО!
Nedick
LUXOR
KUNG-FU
MONSTER
ЗУРИО САМ У ЊЕГА ПОКУШАВАЈУЋИ ДА СХВАТИМ ШТА МИ ГОВОРИ...
НИСАМ ИМАО ЖЕЉУ ДА МУ БИЛО ШТА ОБЈАШЊАВАМ...

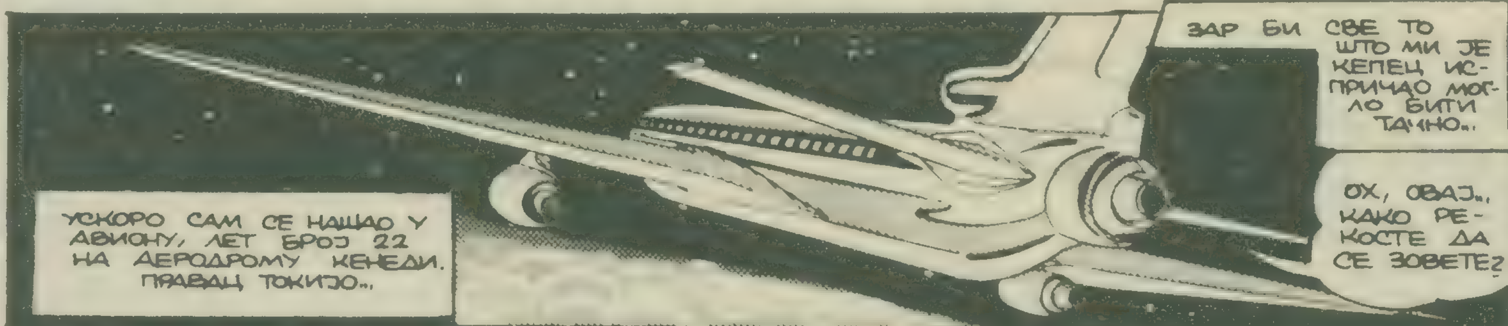

СЛУШАЈ, ДЕЧКО МОЈ, ГЛЕДАМ ТЕ ВЕЋ ИЗВЕСНО ВРЕМЕ И ТВОЈА СИТУАЦИЈА МИ ЈЕ ПОТПУНО ЈАСНА! ХОЋУ НЕШТО ДА ТИ ПРЕДЛОЖИМ!
СТЕГАО САМ ПЕСНИЦЕ...

ВИДИШ, ЈА САМ ЛОВАЦ НА ТАЛЕНТЕ ЗА ЈАПАНСКУ ФИЛМСКУ КОМПАНИЈУ! ТРАЖИМ МОМКА ЗА СПОРЕДНУ УЛОГУ У ЈЕДНОМ ФИЛМУ!
ТИ, ДЕЧКО МОЈ, ИЗГЛЕДАШ К'О СТВОРЕН ЗА ТАКО НЕШТО!
ИМАМ ОВДЕ КАРТУ ДО ТОКИЈА И НОВЧАНИЦУ ОД ХИЉАДУ ДОЛАРА...

КАЖИ, ЈЕСИ ЛИ ЗАИНТЕРЕСОВАН?
АКО ДОДАШ ТОМЕ ТРИ ПАРА ВИРШЛИ И КОКА КОЛУ, РАЗМИСЛИЋУ!
НАРАВНО!

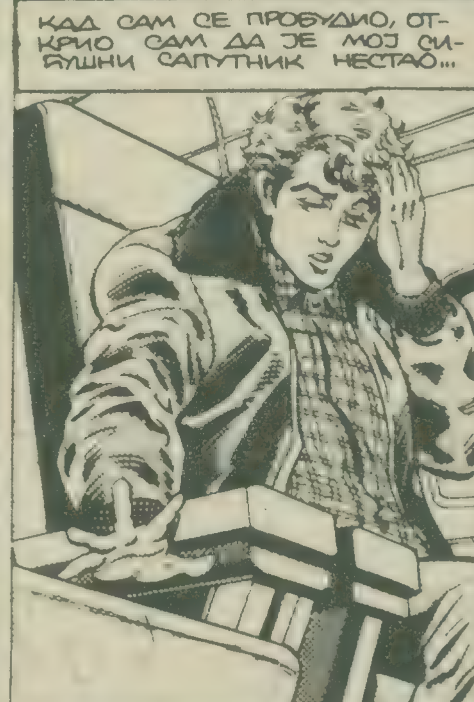

УШЛИ СМО У РЕСТОРАН. ЧОВЕЧУЉАК МЕ ЈЕ ПОШТЕНО НАХРАНИО...
ИСКРЕНО ГОВОРЕЋИ, ЈОШ УВЕК САМ МИСЛИО ДА ЈЕ ЊЕГОВ МАМАЦ ЛАЖАН, КАО И ХИЉАДАРКА КОЈОМ МЕ ЈЕ ZАБЛЕСНУО. АЛИ, БАР САМ МУ ИСКАМЧИО ОБРОК...

АЛИ ДОК САМ ЈЕО, ПОСТАО САМ СТВАРНО ЗНАТИЖЕЉАН- ДА ЛИ ЈЕ ТА КАРТА ДО ТОКИЈА ПРАВА? ЗАКЉУЧИО САМ ДА НЕМАМ ШТА ДА ИЗГУБИМ. УОСТАЛОМ, УВЕК САМ БИО У СТАЊУ ДА ПАЗИМ НА СЕБЕ...

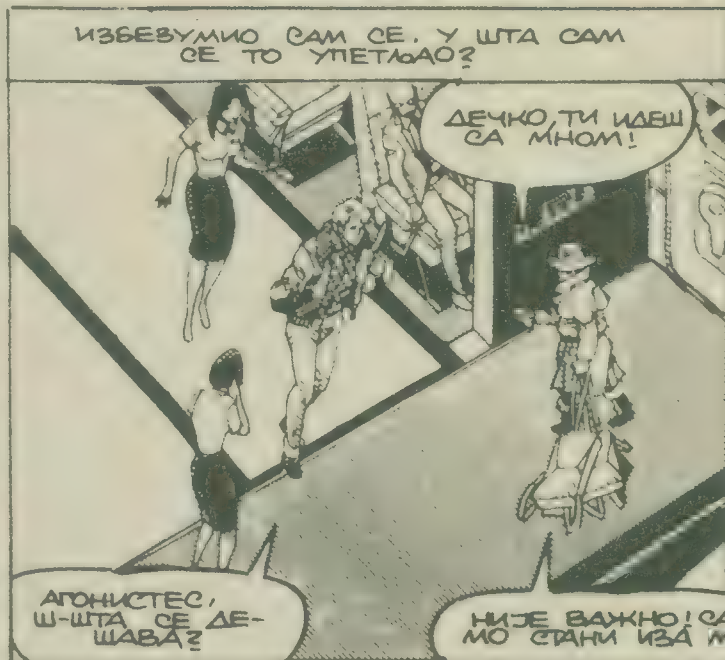

УСКОРО САМ СЕ НАШАО У АВИОНУ, ЛЕТ БРОЈ 22 НА АЕРОДРОМУ КЕНЕДИ. ПРАВАЦ ТОКИЈО..
ЗАР БИ СВЕ ТО ШТО МИ ЈЕ КЕПЕЦ ИС-ПРИЧАО МОГ-ЛО БИТИ ТАЧНО..
ОХ, ОВАЈ.. КАКО РЕ-КОСТЕ ДА СЕ ЗОВЕТЕ?

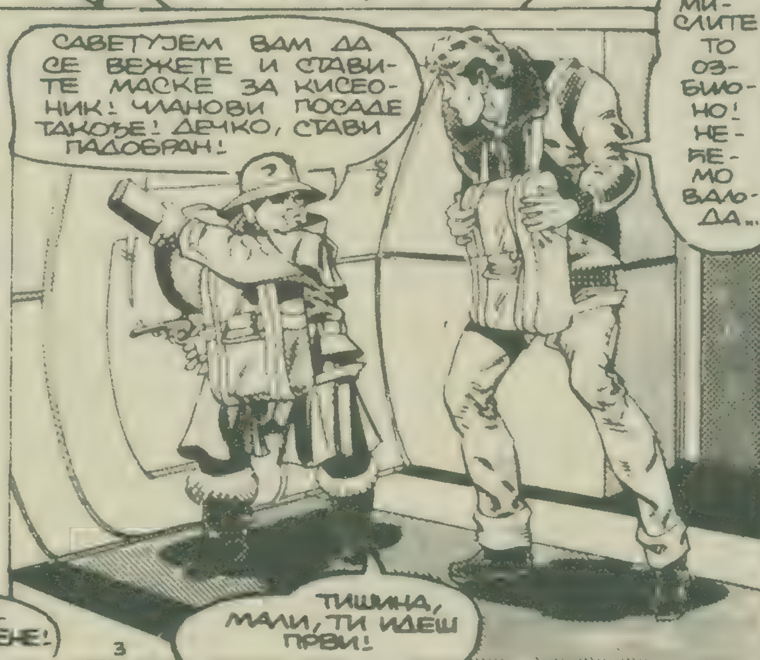

ЈА САМ АГОНИ-СТЕС, МОЈ ДЕЧ-КО! ГОСПОДИН АГОНИСТЕС, **ЗА ТЕБЕ!**
КОЛИКО ДУГО РАДИТЕ ОВАЈ ПОСАО?
НЕ ДУГО!

ПОСЛЕ ИЗВЕСНОГ ВРЕМЕ-НА БИЛО МИ ЈЕ ЈАСНО ДА ОД ЊЕГА НЕЋУ МНОГО ИЗВУЋИ, ПА САМ ОДУСТАО. ЈЕДНОЛИЧНИ ЗВУК АВИОНА МЕ ЈЕ УСПАВАО...

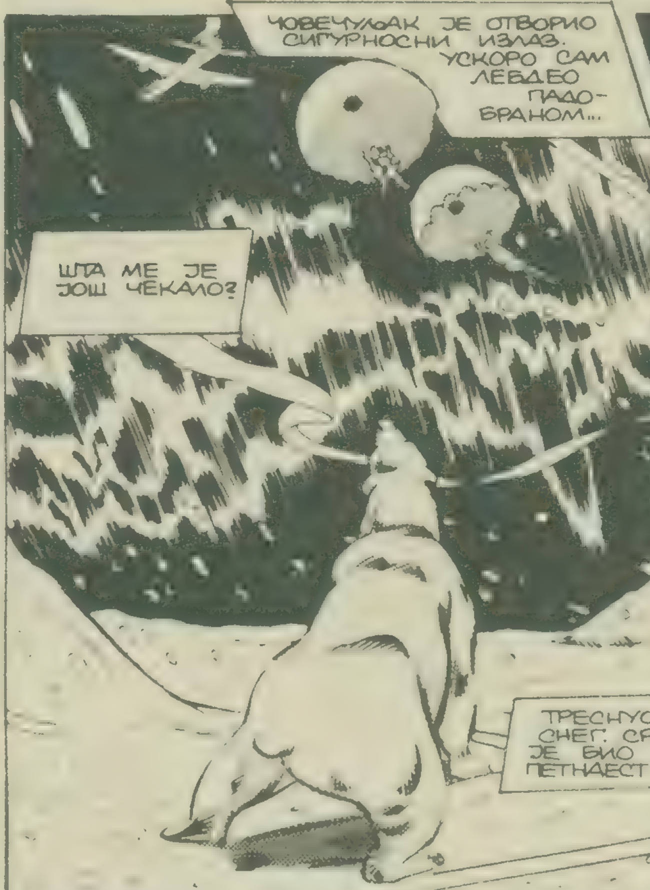

КАД САМ СЕ ПРОБУДИО, ОТ-КРИО САМ ДА ЈЕ МОЈ СИ-ЋУШНИ САПУТНИК НЕСТАО...

ПРИДИГАО САМ СЕ ДА БИХ ГА ПОТРАЖИО, АЛИ ОНО ШТО САМ ВИ-ДЕО, ПРИКОВАЛО МЕ ЗА СЕДИШТЕ...
ПАЖЊА, ДАМЕ И ГОСПОДО, ОВАЈ АВИОН ЈЕ ОТЕТ! ОСТАНИТЕ НА СВОЈИМ МЕСТИМА И НИКО НЕЋЕ БИТИ ПОВРЕЂЕН!

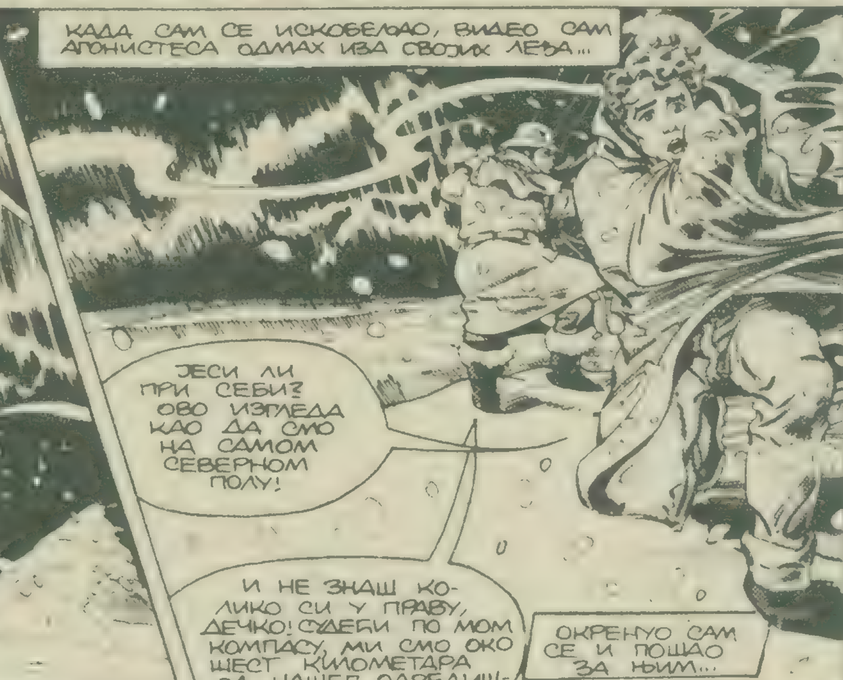

ИЗБЕЗУМИО САМ СЕ. У ШТА САМ СЕ ТО УПЕТЉАО?
ДЕЧКО, ТИ ИДЕШ СА МНОМ!
АГОНИСТЕС, Ш-ШТА СЕ ДЕ-ШАВА?
НИЈЕ ВАЖНО! СА-МО СТАНИ ИЗА МЕНЕ!

САВЕТУЈЕМ ВАМ ДА СЕ ВЕЖЕТЕ И СТАВИ-ТЕ МАСКЕ ЗА КИСЕО-НИК! ЧЛАНОВИ ПОСАДЕ ТАКОЂЕ! ДЕЧКО, СТАВИ ПАДОБРАН!
НЕ МИСЛИТЕ ТО ОЗ-БИЉ-НО! НЕ-ЋЕ-МО ВАЉ-ДА..
ТИШИНА, МАЛИ, ТИ ИДЕШ ПРВИ!

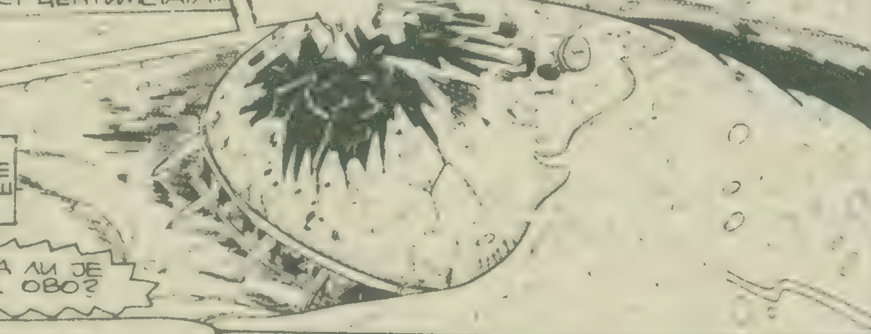
3

ЧОВЕЧУЉАК ЈЕ ОТВОРИО СИГУРНОСНИ ИЗЛАЗ. УСКОРО САМ ЛЕБДЕО ПАДО-БРАНОМ...
ШТА МЕ ЈЕ ЈОШ ЧЕКАЛО?

КАДА САМ СЕ ИСКОБЕЉАО, ВИДЕО САМ АГОНИСТЕСА ОДМАХ ИЗА СВОЈИХ ЛЕЂА...
ЈЕСИ ЛИ ПРИ СЕБИ? ОВО ИЗГЛЕДА КАО ДА СМО НА САМОМ СЕВЕРНОМ ПОЛУ!
ТРЕСНУО САМ О СНЕГ. СРЕЋОМ, СНЕГ ЈЕ БИО ДУБОК ОКО ПЕТНАЕСТ ЦЕНТИМЕТАРА...
И НЕ ЗНАШ КО-ЛИКО СИ У ПРАВУ, ДЕЧКО! СУДЕЋИ ПО МОМ КОМПАСУ, МИ СМО ОКО ШЕСТ КИЛОМЕТАРА ОД НАШЕГ ОДРЕДИШ-ТА! А САДА - НА-ПРЕД!
ОКРЕНУО САМ СЕ И ПОШАО ЗА ЊИМ...

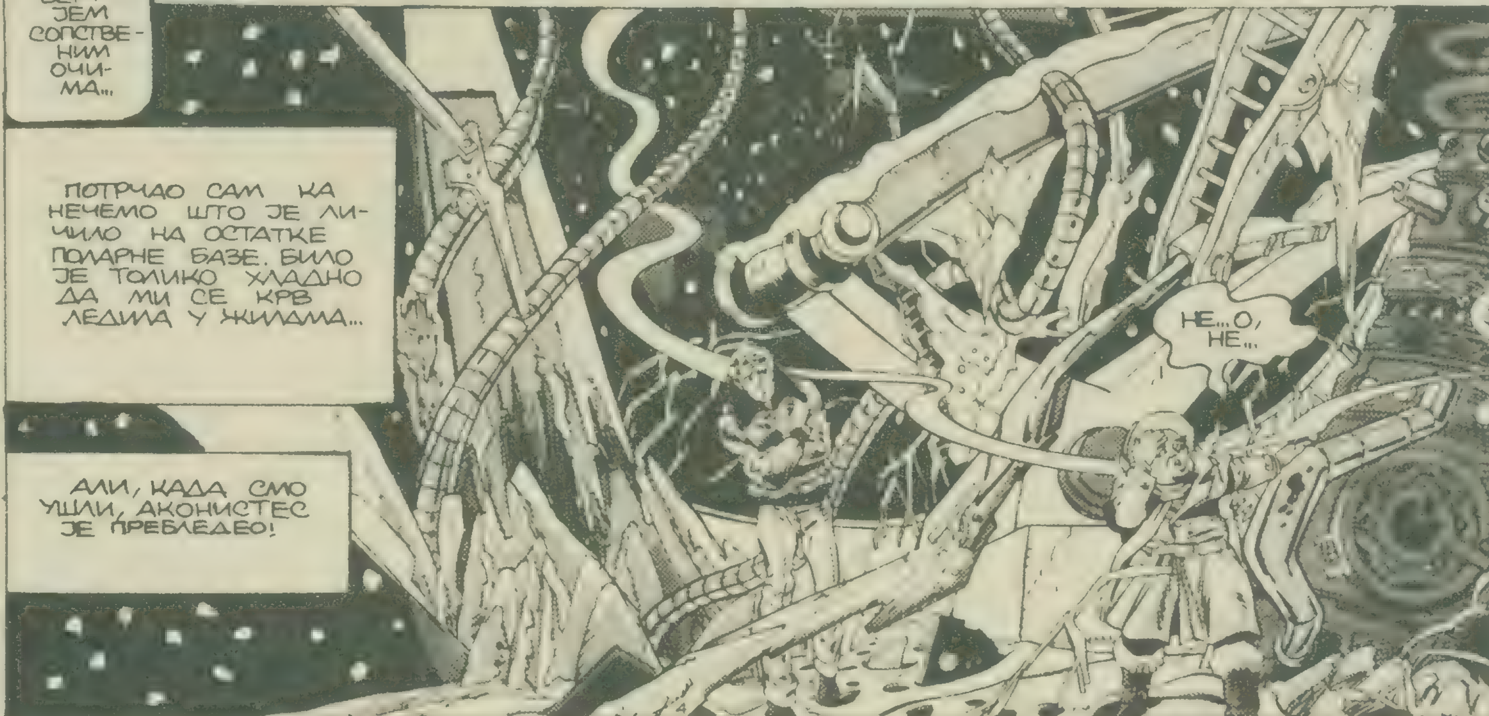
ЧИНИЛО МИ СЕ ДА СЕ САТИМА ПРОБИЈАМО КРОЗ СНЕГ. ЗАКЛЕО САМ СЕ ДА СЕ, АКО СЕ ИЗВУЧЕМ, ВИШЕ НЕЋУ ЖАЛИТИ НА ЊУЈОРШ-КУ ЗИМУ...
НАЈЗАД СМО ДОШЛИ ДО ВРХА БРДА. АГОНИСТЕС ЈЕ СТАО И ПОКАЗАО МИ...
ШТА ЛИ ЈЕ САД ОВО?

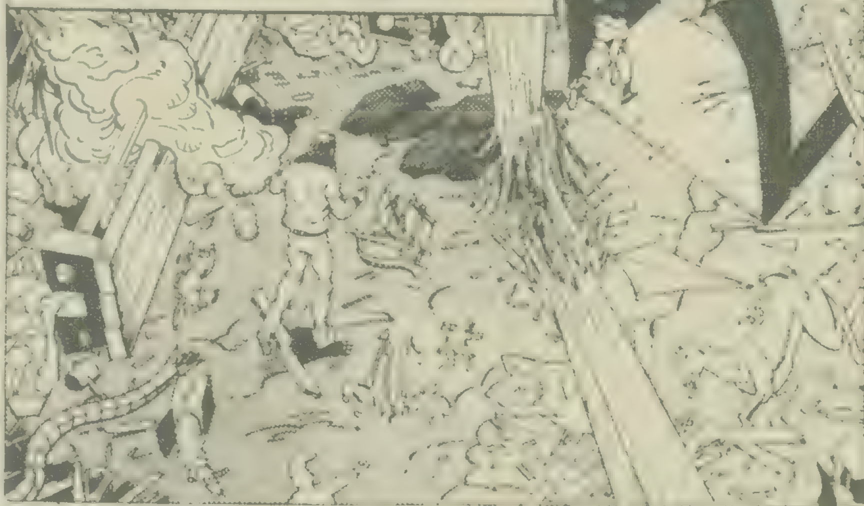
ТО ЈЕ НАШ ЦИЉ!
ХАЈДЕ, ДЕЧКО, НЕЋЕШ ВАЉДА ДА ЗА-КАСНИШ НА СВОЈ САСТА-НАК СА СУДБИ-НОМ?

ПО-ДИГАО САМ СЛЕ-ЂЕНЕ КАПКЕ И ПОГЛЕ-ДАО. НИСАМ МОГАО ДА ВЕРУ-ЈЕМ СОПСТВЕ-НИМ ОЧИ-МА...

ПОТРЧАО САМ КА НЕЧЕМУ ШТО ЈЕ ЛИ-ЧИЛО НА ОСТАТКЕ ПОЛАРНЕ БАЗЕ. БИЛО ЈЕ ТОЛИКО ХЛАДНО ДА МИ СЕ КРВ ЛЕДИЛА У ЖИЛАМА...
АЛИ, КАДА СМО УШЛИ, АГОНИСТЕС ЈЕ ПРЕБЛЕДЕО!
НЕ... О, НЕ...

УШЛИ СМО У СОБУ КОЈА ЈЕ ЛИЧИ-ЛА НА НЕКУ ПРОДАВНИЦУ ИГРА-ЧАКА. АЛИ У ЊОЈ ЈЕ СВЕ БИЛО ПОЛОМЉЕНО КАО ДА ЈЕ БОМБА ПАЛА. ЗАТРПАНИ У КРШУ БИЛИ СУ ИРВАСИ И НЕКИ ЧОВЕЧУЉЦИ...
ЗАКАСНИЛИ СМО, ЗАКАСНИЛИ СМО...

Ч-ЧАК ЈЕ И ОВДЕ УСПЕО ДА УЂЕ!

А ОНО ШТО САМ ЗАТИМ УГЛЕДАО ЗАИСТА МЕ ЈЕ ЗАПРЕПАСТИЛО...
ОВО МОРА ДА ЈЕ НАЈЛУЂА ШАЛА КО-ЈУ САМ ИКАДА ВИДЕО. АЛИ, ДУ-БОКО У ДНУ СРЦА ОСЕЋАО САМ ДА СЕ ОВДЕ НИКО НЕ ШАЛИ...
ДЕДА МРАЗЕ!
А ТАМО У ГОМИЛИ ЛЕДА ЛЕЖАО ЈЕ ДЕДА МРАЗ...
ВИЂАО САМ ДОСАД НА СТОТИНЕ ПРЕ-РУШЕНИХ ДЕДА МРАЗЕВА, АЛИ ОВО УКРУЋЕНО СТВОРЕ-ЊЕ НА ПОДУ ИЗ-ГЛЕДАЛО ЈЕ ДРУ-ГАЧИЈЕ...

ООО, МОЈ ЈАДНИ ПРИЈАТЕЉУ, ПОБЕДИО ТЕ ЈЕ! ПОБЕДИО ТЕ ЈЕ!

ЧОВЕЧУЉАК ЈЕ НЕ-УТЕШНО ПЛАКАО...
АГОНИСТЕС? ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ У ЦРВЕНОМ ОДЕЛУ, ЦЕЛО ОВО МЕСТО...
...СВЕ ЈЕ КАО ИЗ НОВО-ГОДИШЊЕ БАЈКЕ!

ПРВО САМ ПО-МИСЛИО ДА МЕ НИЈЕ ЧУО. АЛИ, ОНДА ЈЕ ПОЛАКО ПОДИГАО ГЛАВУ...

ПРЕШАО СИ ОВОЛИКИ ПУТ И ЗАСЛУЖУЈЕШ ДА ЧУЈЕШ ИСТИНУ... ИАКО ТО ВИШЕ НИЈЕ ВАЖНО...

ОНАЈ ЧОВЕК ТАМО ЈЕ ДЕДАН МРАЗ! ОВО ЈЕ НЕКАДА БИЛО ЊЕГОВО СКРОВИШТЕ...
ИСПРИЧАЋУ ТИ ЦЕЛУ ПРИЧУ..

ПРЕ ОСАМНАЕСТ И ПО ГОДИНА ДЕДАН И АНА МРАЗ СУ ДОБИЛИ ДЕТЕ, МАЛОГ ДЕЧАКА!

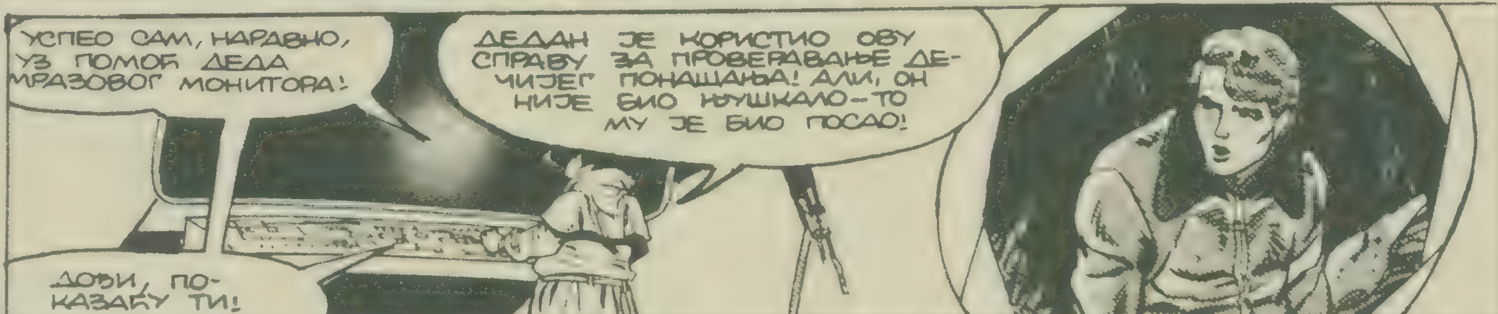

ГОСПОЂА МРАЗ ЈЕ УМРЛА ШЕСТ МЕСЕЦИ КАСНИЈЕ И ДЕДАН ЈЕ СХВАТИО ДА НИЈЕ У СТАЊУ САМ ДА ПОДИЖЕ БЕБУ. ЗАТО МЕ ЈЕ ПОСЛАО ДА ДЕЧАКУ ПРОНАЂЕМ ДОБАР ДОМ...

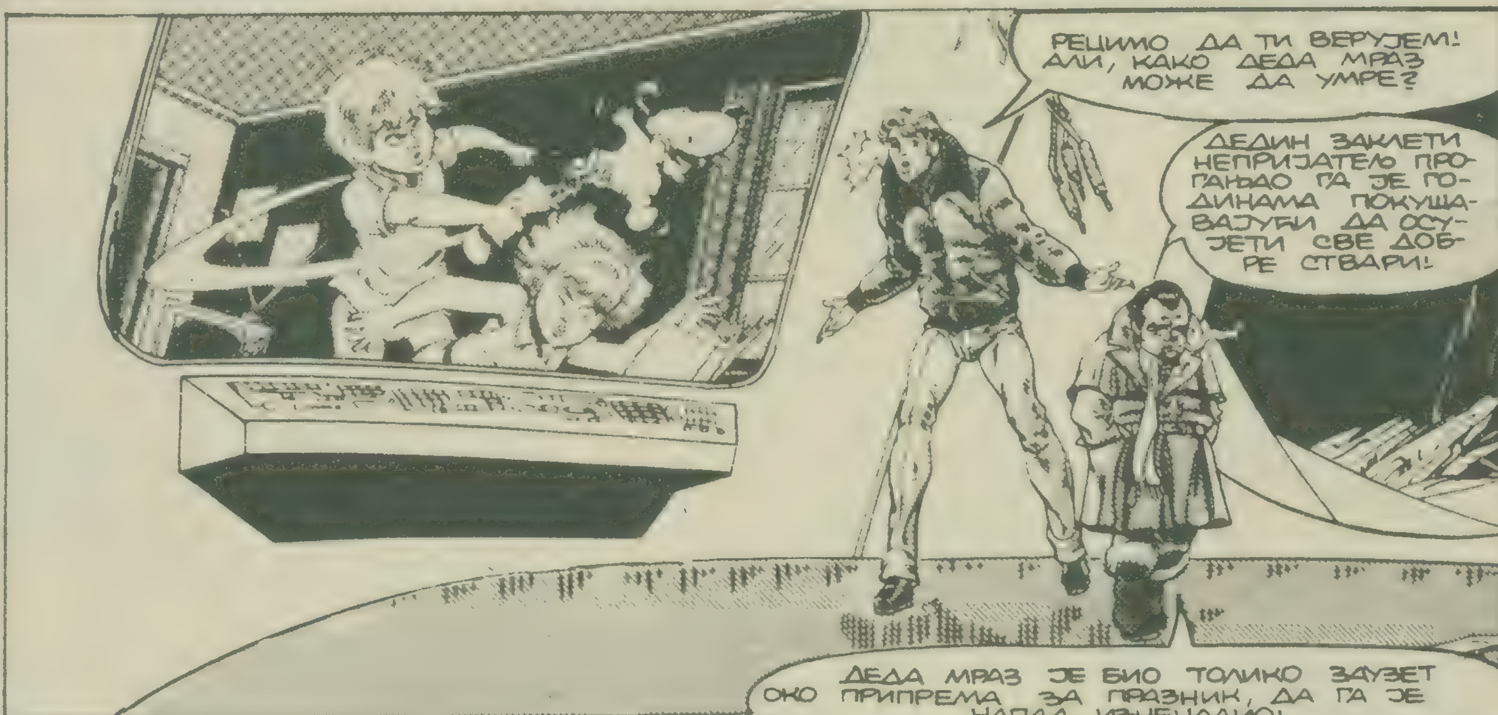

НАШАО САМ ГА. И У ОСВИТ НОВЕ ГОДИНЕ ПОРОДИЦА НОРИС ОТКРИЛА ЈЕ ПОД ЈЕЛКОМ ПОКЛОН КОЈИ НИЈЕ ОЧЕКИВАЛА...

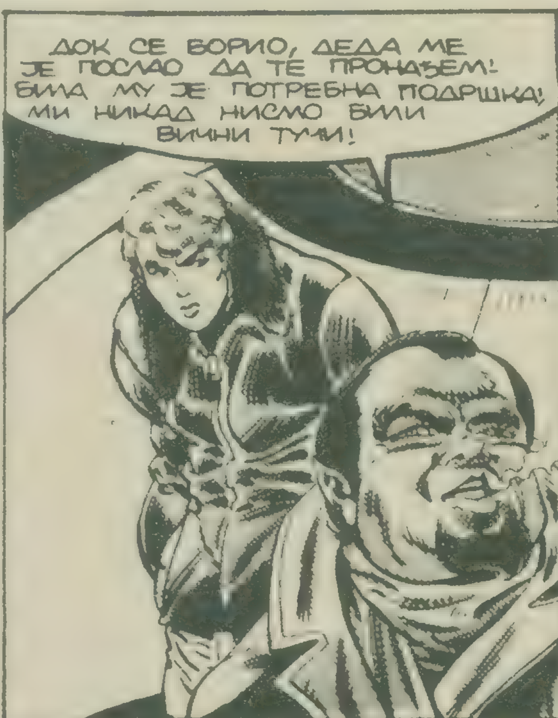

НОРИС? МОЈЕ ПРЕЗИМЕ ЈЕ НОРИС! ХЕЈ, НЕ ПОКУШАВАШ ВАЉДА ДА КАЖЕШ КАКО САМ ЈА...

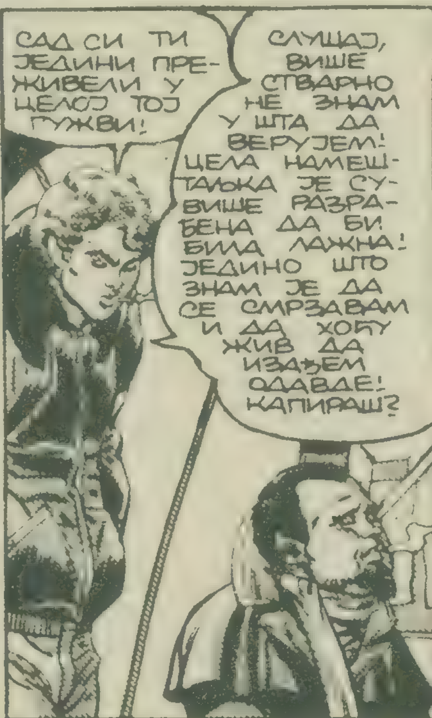

ДА, НИК НОРИСЕ, ТИ СИ СИН ДЕДАНА МРАЗА!
О, НЕ! ТО НЕ МОЖЕ БИТИ ИСТИНА!
СВЕ ЧИЊЕНИЦЕ СЕ СЛАЖУ, ЗАР НЕ? ЗАР ТИ РОДИТЕЉИ НИСУ РЕКЛИ ДА СИ УСВОЈЕН?
НАРАВНО, АЛИ АКО НАЗОВЕШ ДОМ У КОМЕ САМ ОДРАСТАО ДОБРИМ, МОРА ДА СЕ ШАЛИШ! ЋАЛЕ МЕ ЈЕ СТАЛНО ТУКАО, А МАЈКА УВЕК НЕГДЕ СКИТАЛА! НИСАМ ТО МОГАО ДА ПОДНЕСЕМ И ПОБЕГАО САМ! ТО ЈЕ БИЛО ПРЕ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ...

ДА, ДОБРО, ЖАО МИ ЈЕ ЗБОГ БАТИНА! НИСАМ НАШАО БАШ НАЈБОЉУ КУЋУ ЗА ТЕБЕ! ВЕРУЈ МИ, ПОСЛЕДЊА СТВАР КОЈУ САМ ЖЕЛЕО ЈЕ ДА ТАКО ЖИВИШ! ЂАВОЛСКИ САМ СЕ НАМУЧИО ДОК САМ ТИ УШАО У ТРАГ!

УСПЕО САМ, НАРАВНО, УЗ ПОМОЋ ДЕДА МРАЗОВОГ МОНИТОРА!
ДЕДАН ЈЕ КОРИСТИО ОВУ СПРАВУ ЗА ПРОВЕРАВАЊЕ ДЕЧИЈЕГ ПОНАШАЊА! АЛИ, ОН НИЈЕ БИО ЊУШКАЛО—ТО МУ ЈЕ БИО ПОСАО!
ДОЂИ, ПОКАЗАЋУ ТИ!

РЕЦИМО ДА ТИ ВЕРУЈЕМ! АЛИ, КАКО ДЕДА МРАЗ МОЖЕ ДА УМРЕ?
ДЕДИН ЗАКЛЕТИ НЕПРИЈАТЕЉ ПРОГАЊАО ГА ЈЕ ГОДИНАМА ПОКУШАВАЈУЋИ ДА ОСУЈЕТИ СВЕ ДОБРЕ СТВАРИ!
ДЕДА МРАЗ ЈЕ БИО ТОЛИКО ЗАУЗЕТ ОКО ПРИПРЕМА ЗА ПРАЗНИК, ДА ГА ЈЕ НАПАД ИЗНЕНАДИО!

ДОК СЕ БОРИО, ДЕДА МЕ ЈЕ ПОСЛАО ДА ТЕ ПРОНАЂЕМ! БИЛА МУ ЈЕ ПОТРЕБНА ПОДРШКА! МИ НИКАД НИСМО БИЛИ ВИЧНИ ТУЧИ!

САД СИ ТИ ЈЕДИНИ ПРЕЖИВЕЛИ У ЦЕЛОЈ ТОЈ ГУЖВИ!
СЛУШАЈ, ВИШЕ СТВАРНО НЕ ЗНАМ У ШТА ДА ВЕРУЈЕМ! ЦЕЛА НАМЕШТАЉКА ЈЕ СУВИШЕ РАЗРАЂЕНА ДА БИ БИЛА ЛАЖНА! ЈЕДИНО ШТО ЗНАМ ЈЕ ДА СЕ СМРЗАВАМ И ДА ХОЋУ ЖИВ ДА ИЗАЂЕМ ОДАВДЕ! КАПИРАШ?

АКО ТИ ЈЕ ХЛАДНО, У ОРМАНУ ИМАШ КАПУТ!
ЕНО, ГА!

БОЉЕ ЈЕ И ТО НЕГО ДА СЕ СМРЗНЕМ!

ОТВОРИО САМ ВРАТА И ПОЧЕО ДА СЕ ОБЛАЧИМ. СМЕШНО, ДОК ЈЕ ОДЕЛО ВИСИЛО ТАМО, ИЗГЛЕДАЛО МИ ЈЕ ПРЕВЕЛИКО...

АЛИ, КАДА САМ ГА ОБУ-КАО, САВРШЕНО МИ ЈЕ ПРИСТАЈАЛО. ЧУДНО...

НЕ ЗНАМ ЗАШТО, АЛИ ОСЕТИО САМ ДА ТРЕБА ДА ОБУЧЕМ КОМПЛЕТНО ОДЕЛО...
У ТРЕНУТКУ КАДА САМ НАВУКАО И ДРУГУ РУ-КАВИЦУ, ОСЕТИО САМ ЧУДНО СТРУЈАЊЕ, КАО ДА ЈЕ НЕКАКВА ЕНЕР-ГИЈА ПРОЛАЗИЛА МО-ЈИМ ТЕЛОМ...
ТО ЈЕ МОГЛО, ИПАК, ДА БУДЕ САМО ПРИЛАГОЂАВАЊЕ МОГ ПРОМРЗЛОГ ТЕЛА НА ТОП-ЛИНУ ВУНЕНЕ ОДЕЋЕ...
ИЗГЛЕДАШ СЈАЈНО, ДЕЧКО МОЈ... ТВОЈ ОТАЦ БИ БИО ПОНОСАН...

ГРМЉАВИНА СА МОНИТОРА ПРЕКИНУЛА ЈЕ ПАТУЉКА У ПОЛА РЕЧИ...
ЗНАЧИ, ИСТИНА ЈЕ... ДЕДА МРАЗ ИМА НАСЛЕДНИКА! АЛИ И ТЕБЕ ЋУ УНИШТИТИ! СПРЕМИ СЕ...
...ДОЛАЗИ АНТИМРАЗ!

КО?

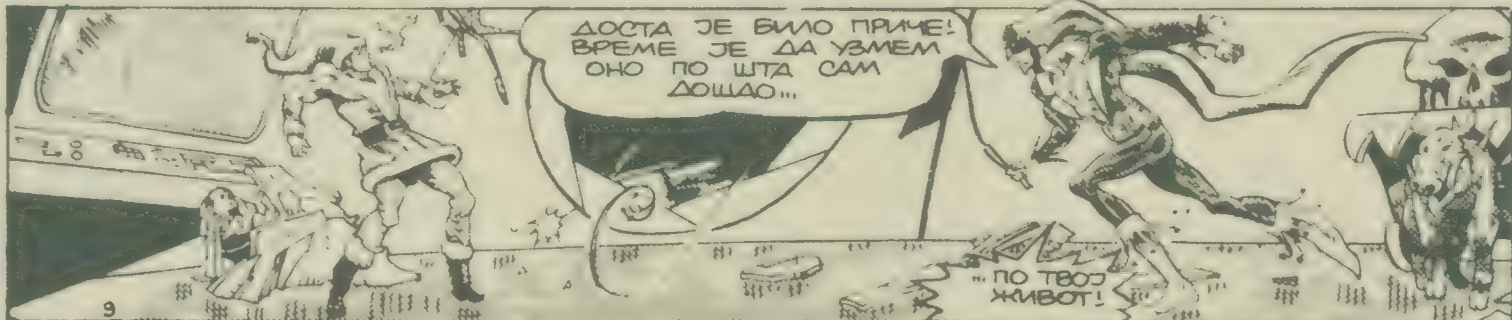

ПРЕ НЕГО ШТО САМ УСПЕО ДА ОД АГОНИСТЕСА ЗАТРАЖИМ ОБЈАШЊЕЊЕ, ДОБИО САМ ОДГОВОР. СТИГЛА ЈЕ КОЧИЈА КОЈУ СУ ВУКЛЕ ДИВЉЕ СВИЊЕ ГОЊЕНЕ СПОДОБОМ У ЦРНОЈ КОЖНОЈ ОДЕЋИ...
Ч-ЧЕКАЈТЕ! КО СТЕ ВИ? ШТА ХОЋЕТЕ ОД МЕНЕ?
АГОНИСТЕС ЈЕ ПОБЕГАО...

ДАКЛЕ, ТИ СИ НОВИ ДЕДА МРАЗ!
ОХ НЕ!

ПОГРЕШНО СТЕ ПРОТУМАЧИЛИ... Ј-ЈА... МЕНИ ЈЕ САМО БИЛО ХЛАДНО...
ОД ЊЕГОВОГ СМЕХА САМ СЕ НАЈЕЖИО...

ХА-ХА-ХА! ТИ ЋЕШ БИТИ ЛАК ПЛЕН ЗА РАЗЛИКУ ОД ТВОГ ПРЕТХОДНИКА!

ЈА САМ АНТИ-МРАЗ, АНТИТЕЗА ТВОГ ОЦА! ДОК ЈЕ ОН БИО ОЛИЧЕЊЕ ДАВАЊА, ЈА САМ ОЛИЧЕЊЕ УЗИМАЊА! КАДА БИ ОН ДАВАО ДЕЦИ ИГРАЧКЕ, ЈА БИХ ИХ ИЗАЗИВАО ДА ИХ ПОЛОМЕ НАРЕДНОГ ДАНА!

ДОСТА ЈЕ БИЛО ПРИЧЕ! ВРЕМЕ ЈЕ ДА УЗМЕМ ОНО ПО ШТА САМ ДОШАО...
...ПО ТВОЈ ЖИВОТ!
9

БИЧ ЈЕ ФИЈУКНУО. ПОКУШАО САМ ДА ГА ИЗБЕГНЕМ И НЕКАКО САМ УСПЕО. САМО ЈЕДНИМ СКОКОМ БИО САМ НАПОЉУ...

КРАК!

НИСАМ МОГАО ДА ВЕРУЈЕМ КАКО САМ БРЗО ПОБЕГАО. ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ КАО ДА МИ ЈЕ ОДЕЛО ДЕДА МРАЗА УБРЗАВАЛО ПОКРЕТЕ...

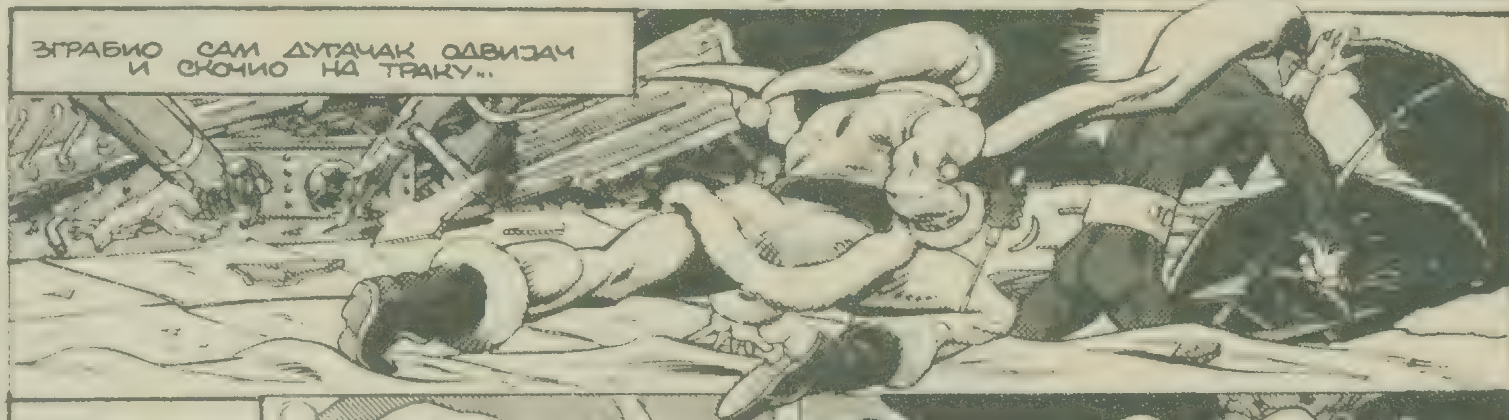
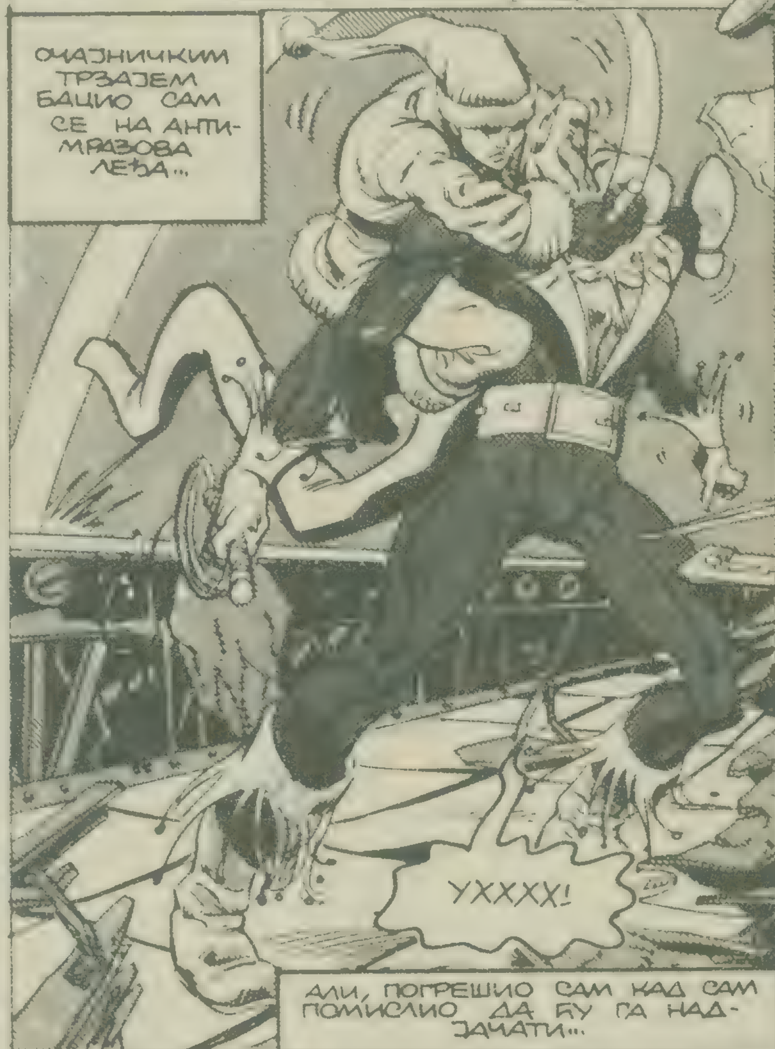
ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА ЈЕ ДЕДА МРАЗ МОРАО ВЕОМА БРЗО ДА ИДЕ КАКО БИ ИСПОРУЧИО ПОКЛОНЕ У ХИЉАДЕ ДОМОВА У ТОКУ ЈЕДНЕ НОЋИ...

КАО ШТО ВИДИТЕ, СУМЊА У ПОСТОЈАЊЕ ДЕДА МРАЗА НИЈЕ МИ БИЛА НАЈПРЕЧА БРИГА У ТОМ ТРЕНУТКУ...

БУДАЛО! МОЖЕШ ДА БЕЖИШ, АЛИ НИКАД СЕ НЕЋЕШ СПАСИТИ!

ЗНАО САМ ДА МЕ НЕКИ МАЛОУМНИК ЈУРИ И МОРАО САМ НЕГДЕ ДА ПРОНАЂЕМ СКЛОНИШТЕ...

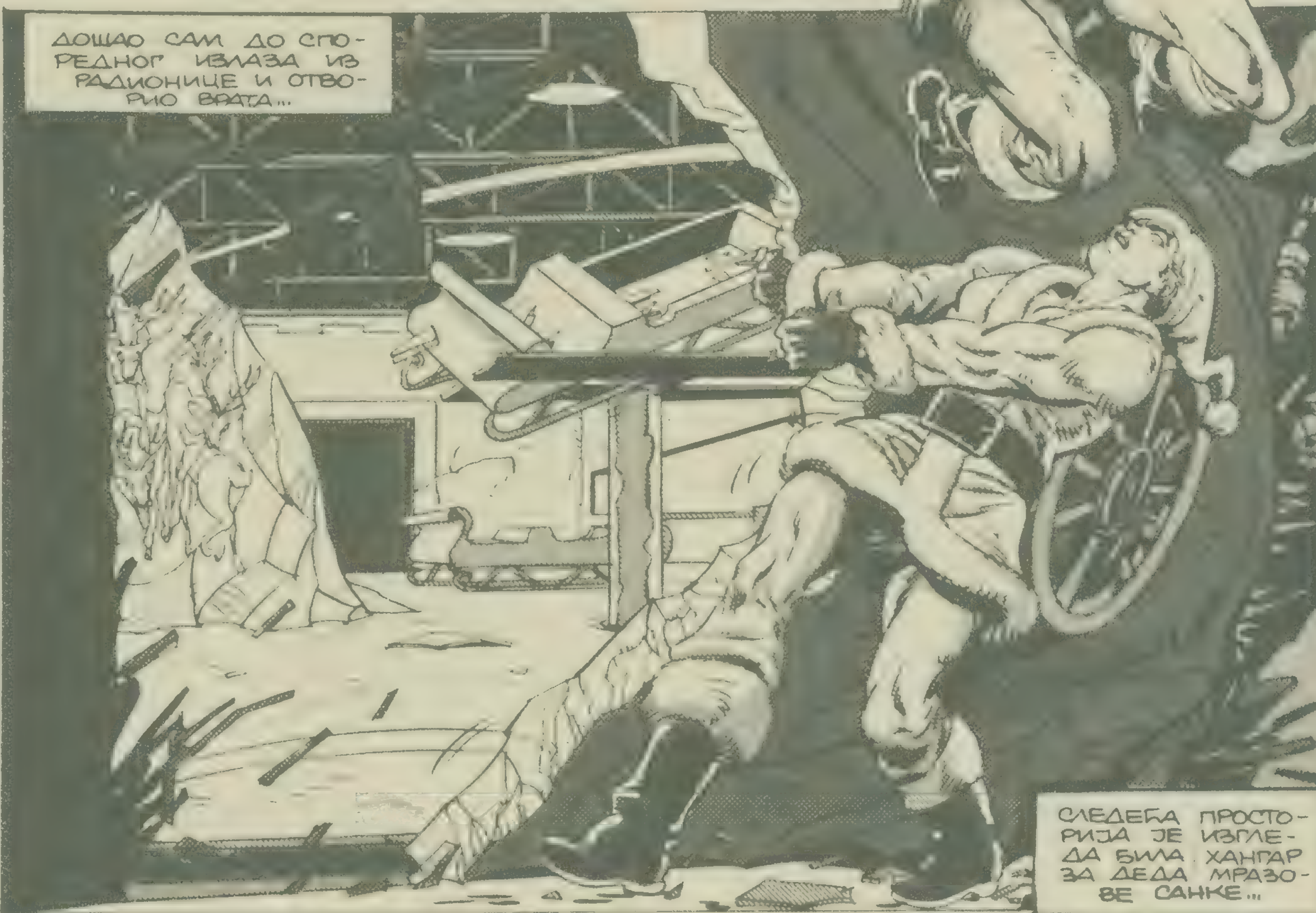
...ИЛИ ОРУЖЈЕ...

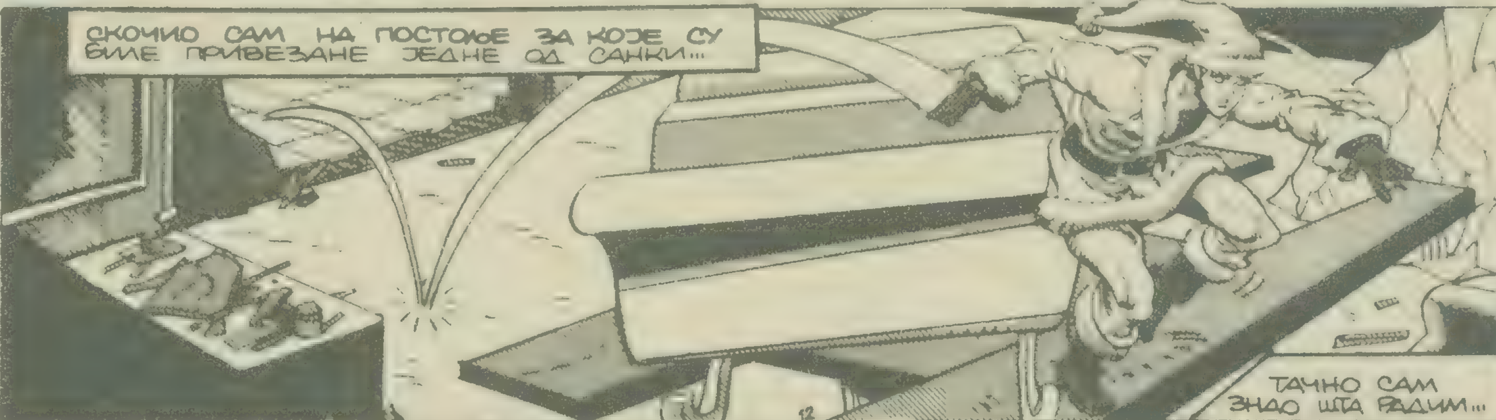

ЗАКЛОНИО САМ СЕ ИЗА ПОКРЕТНЕ ТРАКЕ И СПАСИО КУТИЈУ СА АЛАТОМ...
ГДЕ СИ! ПОЈАВИ СЕ!

ЗГРАБИО САМ ДУГАЧАК ОДВИЈАЧ И СКОЧИО НА ТРАКУ...

ОЧАЈНИЧКИМ ТРЗАЈЕМ БАЦИО САМ СЕ НА АНТИ-МРАЗОВА ЛЕЂА...
УХХХХ!
АЛИ, ПОГРЕШИО САМ КАД САМ ПОМИСЛИО ДА ЋУ ГА НАД-ЈАЧАТИ...

БАЛАВЧЕ, ЗАР СИ МИСЛИО ДА ЋЕ МЕ ОВО УБИТИ? ЈА НЕ-МАМ СРЦЕ! НЕ МО-ЖЕШ МЕ УБИТИ!

ПОДИГАО САМ СЕ И У ОЧАЈУ ПОЧЕО ДА БАЦАМ СТВАРИ НА ЊЕГА...
НИШТА МУ НИЈЕ ФАЛИЛО. НИЧИМ НИСАМ МОГАО ДА ГА ПОВРЕДИМ...

ПОТРЧАО САМ КАО ЛУД...
ВЕЋ САМ НАВИКАО НА ЧУДНУ СНАГУ КОЈУ МИ ЈЕ ДАВАЛО ОДЕЛО...

ДОШАО САМ ДО СПОРЕДНОГ ИЗЛАЗА ИЗ РАДИОНИЦЕ И ОТВОРИО ВРАТА...
СЛЕДЕЋА ПРОСТОРИЈА ЈЕ ИЗГЛЕДА БИЛА ХАНГАР ЗА ДЕДА МРАЗОВЕ САНКЕ...

СКОЧИО САМ НА ПОСТОЉЕ ЗА КОЈЕ СУ БИЛЕ ПРИВЕЗАНЕ ЈЕДНЕ ОД САНКИ...
ТАЧНО САМ ЗНАО ШТА РАДИМ...

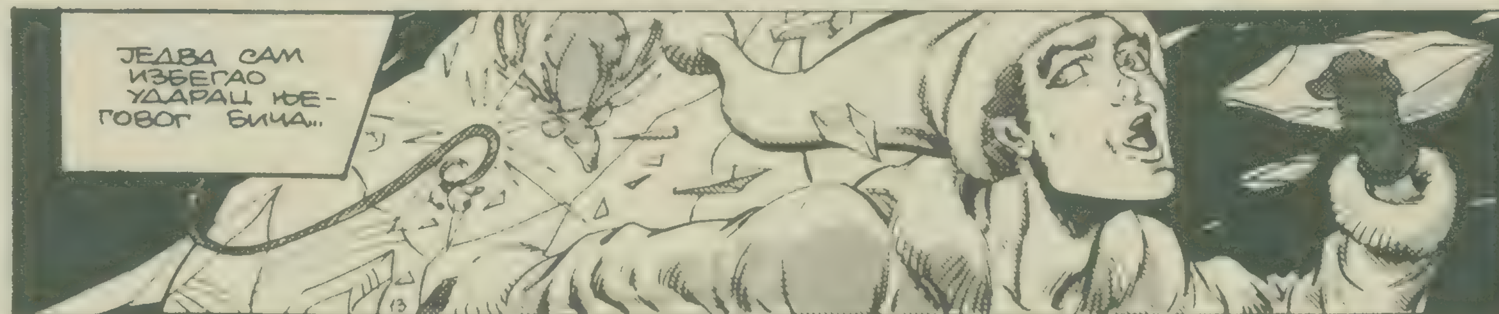

АНТИМРАЗ ЈЕ БИО УПРАВО ИСПОД МЕНЕ. ЈОШ ЈЕДАН КОРАК И...

ХРАНННК!

САД ЈЕ ДОСТА! МОЛИМ ТЕ ПРЕКИНИ СА ОВОМ ГЛУПОМ ПРЕДСТАВОМ!
НЕЋЕШ МЕ ПРЕВАРИТИ! ЗНАМ, ТИ СИ МОЈ ЗАКЛЕТИ НЕПРИЈАТЕЉ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ОН ЈЕ ПОДИГАО САНКЕ И БАЦИО ИХ НА МЕНЕ...

СА КАКВИМ САМ СЕ ТО СТВОРЕЊЕМ БОРИО? КО ЛИ ЈЕ ОН?

ЈЕДВА САМ ИЗБЕГАО УДАРАЦ ЊЕГОВОГ БИЧА...

ТРЧАО САМ И ТРЧАО, НЕ УСУЂУЈУЋИ СЕ ДА СЕ ОСВРНЕМ...

НИСАМ ЗНАО КАКО ДА ГА ЗАУСТАВИМ. МОЈИ ГЛАВНИ АДУТИ СУ ПРОПАЛИ...

НАШАО САМ СЕ У НЕКОЈ ВРСТИ СКЛАДИШТА, МЕЂУ ГОМИЛОМ СМРЗНУТИХ ИГРАЧАКА...

МОРАО САМ ДА СЕ ЗАУСТАВИМ. ЛЕДЕНИ ВАЗДУХ МИ ЈЕ ПРЕСЕЦАО ДАХ...

УГЛЕДАО САМ ВЕЛИКИ ЏАК...

ОДМАХ САМ ГА ЗГРАБИО. МОРА ДА У ЊЕМУ ДЕДА МРАЗ НОСИ СВОЈЕ ПОКЛОНЕ ЗА НОВОГОДИШЊУ НОЋ...

АКО ЈЕ ОН УСПЕВАО ТУ ДА СМЕСТИ ВИШЕ ОД МИЛИЈАРДУ ПОКЛОНА, ОНДА ЈЕ У ВРЕЋИ СИГУРНО НЕКАКАВ МОЛЕКУЛАРНИ КОМПРЕСОР ИЛИ ТАКО НЕШТО...

РУКА МИ ЈЕ ПОТОНУЛА У ПРАЗНО. У ВРЕЋИ НИЈЕ БИЛО НИЧЕГА...

ПОГЛЕДАО САМ УНУТРА...

НИСАМ МОГАО ДА ВЕРУЈЕМ СОПСТВЕНИМ ОЧИМА...

БРЗО САМ СКОЧИО НА ПОЛИЦУ... БИЛА МИ ЈЕ ТО ПОСЛЕДЊА ШАНСА...
АКО ШТОС СА ВРЕЋОМ НЕ УПАЛИ, ПРЕДАЋУ СЕ...
ЗНАМ ДА СИ ТУ, ГЊИДО! ИЗАЂИ ДА ТИ ПОКАЖЕМ ШТА СИ МИ УРАДИО СА РУКОМ!
ХУУУШ!
ШТААА?

НИК... УСПЕО СИ! УСПЕО СИ!
СИГУРНО НЕ ЗАХВАЉУЈУЋИ ТЕБИ! ГДЕ СИ ДО ВРАГА, БИО ДОК САМ СЕ БОРИО ЗА ЖИВОТ?

УСПЕО САМ ДА ГА ПОКЛОПИМ ВРЕЋОМ...
ТАЈ ЏАК ЈЕ БИО НЕКА ЧУДНА ВРСТА ПРИРОДНЕ МАТЕРИЈЕ, ИЗНУТРА МИЉАМА ШИРОК...
... НЕКА ВРСТА УЛАЗА У ЗОНУ СУМРАКА...
ИМАО САМ СРЕЋЕ - ОВАЈ ЏАК МИ ЈЕ БИО ПОСЛЕДЊА ШАНСА...

БИО САМ НА ПОЛА ПУТА ДА УВРЕЋИМ И ЈЕДНОГ ПАТУЉКА, АЛИ НИСАМ СМЕО ДА ОТВОРИМ ЏАК...
О, ДОБРО... ИМАО САМ НЕКА ПОСЛА! ИОНАКО ТИ НЕ БИХ БИО МНОГО ОД КОРИСТИ! САД ДОЂИ, ИМАМ НЕШТО ДА ТИ ПОКАЖЕМ!

ПРАТИО САМ ГА И...
ХЕЈ, ЕВО ДВА ИРВАСА!
ТО НИСУ ОБИЧНИ ИРВАСИ! ТО СУ ЗОРКО И БРЗИ, ДЕДА МРАЗОВИ НАЈБОЉИ ЛЕТАЧИ!

СЛУШАЈ, НИК, САД КАД ВИШЕ НЕМА АНТИМРАЗА, СВЕ ЈЕ ОВО ТВОЈЕ! ТИ СИ НАСЛЕДНИК ДЕДА МРАЗА!
МОЖДА ЈОШ МОЖЕМО ДА СТИГНЕМО НА ВРЕМЕ ЗА НОВУ ГОДИНУ!
ЧЕКАЈ МАЛО...

ЈОШ УВЕК НИСАМ УБЕЂЕН ДА САМ СИН ДЕДА МРАЗА! АЛИ, МОЖДА ТО ВИШЕ И НИЈЕ ВАЖНО! ЈЕР ЈОШ УВЕК ПОСТОЈИ ПОТРЕБА ЗА КЛОВНОМ У ЦРВЕНОМ ОДЕЛУ КОЈИ ЋЕ ЈЕДНОМ ГОДИШЊЕ ПОКЛАЊАТИ ДАРОВЕ! У РЕДУ! НАСТАВИЋУ ТРАДИЦИЈУ АЛИ, НА ОЈ НАЧИН!

ОВАЈ... ГДЕ ИДЕМО, ШЕФЕ?
НА БАХАМЕ! НЕ ЗНАМ ЗАШТО ЈЕ СТАРАЦ ИЗАБРАО СЕВЕРНИ ПОЛ... АЛИ САД КАД СЕ ЈА ОВДЕ ПИТАМ, СТВАРИ ЋЕ БИТИ ДРУГАЧИЈЕ!
ЗАТО СЛУШАЈ, НАРОДЕ! АКО ВАМ СЕ НЕ ДОПАДАЈУ ОВОГОДИШЊИ ПОКЛОНИ, НЕ ЉУТИТЕ СЕ! ВАЖИ? ЈА САМ ЈОШ НОВ У ОВОМ ПОСЛУ!
МНОГО ДРУГАЧИЈЕ!
КРАЈ

ЖИВОТИЊЕ ПРЕД ТЕЛЕВИЗОРОМ

МАЈМУНИ ВОЛЕ ФУДБАЛ

Увече би шимпанзи Џону из чикашког зоолошког врта поставили у кавез телевизор. Научници су желели да провере како човеколики мајмун реагује на неки жестоки кримић. После су забележили: „Изгледа да животињу уопште није интересовало шта се догађа на малом екрану".

Али, када је следећег јутра чувар желео да очисти кавез, нигде није видео Џона. Онда је ушао у кавез. Шимпанза, који се, опонашајући гангстера из филма, сакрио иза врата, треснуо га је мочугом по глави и побегао.

Шимпанзе, дакле, знају веома добро и саме да изведу оно што се збива на екрану.

Да би се тачно утврдило да ли се животиње пред телевизором узбуђују, мерен им је пулс. Резултат овог истраживања код шимпанза и горила био је следећи: готово никакво интересовање за емисије из културе и политике, разноразне дискусије, извештаје. И музика од Баха до рока остављала их је хладним. Али, преноси фудбалских утакмица, бокс-мечеви и јурњаве у стилу „жандара и лопова" изазивали су код њих право одушевљење. На кримиће и „хорор" реаговали су с отпором.

У зоолошком врту у Сакраменту (САД) покушали су да телевизију искористе за подстицање љубавног жара код животиња које нису одгајали њихови родитељи и које касније нису показивале ни жељу нити способност „за љубав", приказане су им „љубавне игре" других сродних животиња. Али, ти „анимални порнићи" доживели су потпуни неуспех: животиње – гледаоци једноставно нису реаговали.

Пси пред ТВ-екраном су прича за себе. За време емитовања серије о чувеном шкотском овчару Лесију, често се дешавало да су Бонзо и Струпи режали или лајали и скакали на телевизор. За већину других телевизијских емисија ови „телевизијски пси" били су, међутим, тотално незаинтересовани.

Осетљиве псеће душе постајале би неуротичне ако би их присиљавали да дуже време остају у соби где је укључен телевизор. Према објашњењу научника оно што су пси видели на екрану, а да при том нису осећали и одговарајуће мирисе чинило их је – готово болесним.

Један мачак, није „зарезивао" телевизију. Само када би се, на тренутак, на екрану појавио дабар, скочио би на телевизор. А када би истог тренутка нестала слика дабра, мачак је то схватио као лични успех (отерао је уљеза!) и поносно се враћао у своју удобну корпу.

Проблематично гледају телевизију пернати кућни љубимци. Многи папагаји, канаринци и друге птичице угинуле су „на необјашњив начин", ако су предуго биле пред телевизијским екраном. Научници су утврдили да за њихову смрт нису крива никаква зрачења него поремећен распоред дневног живота. Сви пернати кућни љубимци иду на спавање са кокошкама, а ако остају будни до краја ТВ програма, најчешће се разбољевају и цркавају.

Према садашњим знањима по овом „телевизијском зоолошком питању" за телевизијом „луди" искључиво само једна животињска врста – специјална врста кућних медведића – коју многи Американци држе уместо паса. Када домаћин укључи телевизор, ове животиње на све начине покушавају да се домогну места испред малог екрана. Животињке су чак и научиле како се укључује телевизор. Притискале су по бирачу канала све док не нађу „свој" програм. Али ТВ укус ових животиња се и те како разликовао: неке су обожавале симфонијске концерте, друге опет искључиво спортске репортаже, баш као људи, зар не.

Сва срећа да страшни Гризли још не гледа телевизију.

М. Ш.

ПРЕСТАНИ ДА ШНАРХУЈЕШ

СТРАШНА МАЛА НОЋНА МУЗИКА

У Пољској се љуте због „шрапања", у Норвешкој не могу да спавају од снарк-овања. Ако неко у Мађарској „хорколок" – ето невоље. Немци луде због „шнарховања". У ствари, сви се, без разлике врте у кревету, не могу ока да склопе и љуте зато што неко у близини хрче.

Колико има људи који се ноћу претварају у тромоторце, не зна се тачно. Једно је, ипак, сигурно: исти је број оних који због нечијег хркања броје овце и смишљају како да заспе.

Да ли и ви гласно спавате?

„Забавник" је у више наврата писао о овој појави. Узрок „шнарховању" неки виде у пушењу, други у пићу и обилном јелу пре спавања. Оптужују за хркање и претерану тежину, прехладе, алергије затим вештачке зубе, крајнике.

Човек обично хрче ако спава на леђима, али ни то није правило. Хрчу (ли хрчу) и они који заспе седећи, са главом на столу, и они који марширају и спавају.

Можда и ви спадате у милионску армију која гласно спава? Ако вам је досадило да вас стално опомињу и прекоревају да сте као хеликоптер коме се покварио мотор, само се насмешите и одговорите:

– Знате ли да је и енглески краљ Џорџ IV хркао? И не само он, него и Лорд Честерфилд, Абрахам Линколн, Винстон Черчил!...

Деца хрчу само кад пате од астме, имају прехладу или неке проблеме са дисајним путевима. Хркачи „расту" с годинама, када слабе мишићи респираторних органа.

Маркус Булвер, аутор студије о хркачима, тврди да жене исто толико гласно спавају као и представници јачег пола. Наравно, оне ће то одлучно одрицати. Откуд оне, тако нежне и крхке, да испуштају тако ужасне звуке?! Таман посла!

Да ли је особа која хрче уопште свесна тога? Одговор је – не. Али то је заглушујућа бука од 40 до 60 децибела. Светски рекорд постигао је Мелвин Швајцер из Калмора код Саутемптона. Његово хркање „вредело" је 87 децибела. То би било исто као да у соби у којој спавате ради пнеуматска бушилица за разбијање бетона.

Љубав је слепа али није – глува

Савети за особу која спава у близини хркача: кад почне оно страшно, кад се кревет од буке тресе, прво лагано извуците јастук испод главе „славуја". Гуркајте га док не промени положај. Звиждуците му лагано у уво и шапатом га опомените да престане. Немојте да га полијете хладном водом, после ни ви нећете моћи да спавате.

За оне који хрчу: пре спавања поједите кашичицу меда или попијте разблажено сирће. Завежите нешто на леђа тако да од тога не можете да се окренете на леђа. Покушајте и ово. Четири, пет пута отворите јако уста као кад код доктора треба да кажете „аа-аа", али урадите то без звука.

Неки предлажу и аутосугестију. Неколико пута пре спавања поновите у себи реченицу: „Спаваћу на страни и ниједном се нећу окренути на леђа. Ноћас нећу да хрчем!"

Ово не значи да би нешто постигли хипнозом. Херберт Шпигел, стручњак за те ствари, каже да хипноза не помаже код хркања. Чим човек заспи, хипнотичка моћ се губи.

Постоје и драстични случајеви спречавања хркања. Ненси Винтерс, америчка списатељица, је једне ноћи, не могавши више да издржи мужевљево бућање ставила руке око његовог врат и тихо али врло јасно рекла:

– Ако сместа не прекинеш да „снор" (хрчеш), удавићу те!

Ово је помогло. Ган Вилсон, супруг (иначе цртач стрипова), отада никада више није хркао.

Ако ниједан од савета не помогне, остаје вам једино да се привикнете на хркање.

А знате ли колико је писама добила америчка „драга Савета" када је затражила да јој читаоци пишу о својим искуствима с хркањем? Равно петнаест хиљада! Одговор је могао да буде само један:

„Љубав је можда слепа, али није – глува!"

ВЕС

NEDELJNI ZABAVNIK

У ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ

СУПА ОД ЛАСТАВИЧЈЕГ ГНЕЗДА

Како међу људима, тако се и међу животињама могу наћи изванредни архитекти. Најмаштовитији међу њима су птице, а њихова дела су гнезда. Не праве све птице гнезда, неке од њих полажу јаја на голи камен или земљу, али оне су у мањини. Птице вичне прављењу гнезда просто задивљују својом градитељском способношћу. Оне употребљавају материјал који им је при руци, боље рећи при кљуну, и обликују га тако да буде што удобнији дом за јаја а затим и за младунце који ће се излећи.

За своја гнезда амерички фламинго користи муљ и иловачу. Азијски дрозд гради своје гнездо пришивајући лист за лист, служећи се при том кљуном као иглом. Роде граде своје стално гнездо од дрваца и шаше и сваке године га проширују. Ипак, најзанимљивија међу њима је једна врста ласте која живи на истоку и прави гнезда у облику шкољке; а за то јој служи искључиво сопствена пљувачка! Веровали или не, ова гнезда су на великој цени јер се од њих прави изврсна супа. Ову супу можете наћи на јеловнику сваког кинеског ресторана који држи до свог угледа!

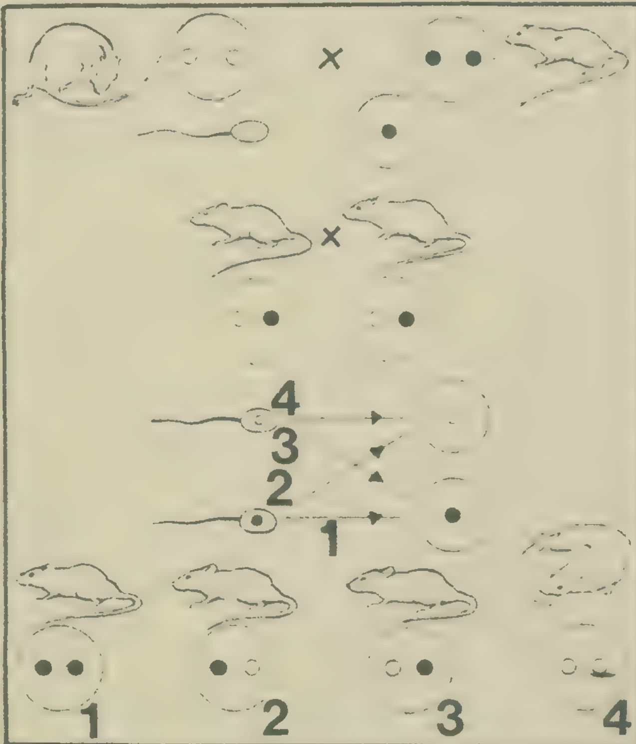
ОТКРИЋЕ ОПАТА МЕНДЕЛА

Врло је необично и неуобичајено у науци, да једно епохално откриће буде и признато скоро педесет година пошто је учињено. А управо се то догодило опату Менделу, оцу генетике, и његовом делу. После много година које је посветио експериментисању с биљкама у манастирском врту, у Брну, Мендел је открио до тада потпуно непознате законе наслеђа који су могли да се примене како на биљке, тако и на животиње и човека. То је објавио у научном часопису 1865. Ово, међутим, није имало никаквог одјека. Мендел је умро непознат и разочаран.

Тек 1900. три ботаничара, прегледајући старе научне часописе, наишли су на Менделове чланке и били фасцинирани њиховим значајем. После тога армија научника је проверавала његове тврдње. Испоставило се да Мендел није погрешио, а да се закон наслеђивања код биљака, животиња и човека одвија „менделовски".

Ево једног примера да бисте разумели Менделов закон наслеђа.

На цртежу лево се види јапански миш који има урођену ману – поремећај у слушном апарату, због кога нема осећај за правац. Он може сатима изгубљено да се врти у круг, – као што рецимо куче вија свој реп. Десно од њега је нормалан миш. Ако се ова два миша укрсте, њихови млади ће имати по један ген од сваког родитеља. То ће бити нормални мишеви. Али, ако се сада ова два миша укрсте, постоје четири могућности да један од њих има искључиво гене нормалног миша, два да буду по генима мешовити, као родитељи, и један опет прави јапански миш, са урођеном маном!

МИ ПИТАМО – ВИ ОДГОВАРАТЕ

Да ли се у исту флашу могу сипати сирће и зејтин да се не помешају? Да ли могу поново да се расточе, а да задрже своја првобитна својства? Да бисте одговорили на ова питања, морате сами извршити опит с једном флашом и мало сирћета и зејтина. Само, водите рачуна да за то изаберете погодно место.

ОДАКЛЕ ЦВЕТУ МИРИС

Цвет мирише кад се етерна уља, која биљка производи приликом развоја разложе и образују етерична уља, која лако испаравају. Кад се то догоди можемо да уживамо у њиховом мирису. Како који цвет мирише, зависи од хемијског састава тог уља Различите комбинације дају различите мирисе.

Али, не заборавите, слична уља се, сем у цветовима, код неких биљака налазе у лишћу (ловор), кори (цимет), семену (бадем), плоду (наранча и лимун).

ЗЕЛЕНО, ВОЛИМ ТЕ ЗЕЛЕНО!

Уколико сте се у ове зимске дане зажелели зеленила у соби, ево једноставног начина да до њега дођете. Узмите једну теглу од џема и напуните је водом. У воду ставите свежу главицу лука. Главица треба мало да израња изнад површине воде.

Кроз недељу-две видећете како из лука избијају пера нагоре а и доле се појављује, корен. Следећих неколико недеља уколико

теглу држите на светлом и топлом месту, рецимо, на дасци прозора, лук ће се разбокорити а његова пера могу да достигну и дужину од 17–18 cm.

Овакав лук је леп украс. Наравно, у теглу можете додати понекад и неки зимски цвет, што ће представљати право освежење за вашу собу!

ЖИВОТ МРТВОГ МОРА

НАЈСЛАНИЈЕ МОРЕ НА СВЕТУ, ПОЗНАТО ПО ТОМЕ ШТО У ЊЕМУ НЕ МОЖЕ ДА ПОТОНЕ НИ НЕПЛИВАЧ, УДАЉЕНО ЈЕ ОД СРЕДОЗЕМНОГ САМО 75 КИЛОМЕТАРА, АЛИ МУ ЈЕ НИВО ЧАК 400 МЕТАРА НИЖИ. НИ ВАЗДУХ ТУ НИЈЕ ОБИЧАН, И ЗАЛАЗАК СУНЦА ОВДЕ ЈЕ ФАНТАСТИЧАН

Кад бисте замочили прст у Мртво море и лизнули га, стресли бисте се колико је горко. Сигурно је да такав укус нема ниједно друго море. То, заправо, и није море већ језеро и то најсланије на свету. У једном литру воде има око 275 грама соли (сланије је, рецимо, од Јадранског чак седам пута). Кад бисте после Мртвог гуцнули мало нашег мора, оно би вам личило на дивну слатку питку воду!

На Мртвом мору ништа није онако како би вам се на први поглед учинило. Пре свега, Мртво море није баш сасвим мртво. У тој метално сивоплавој води у којој нема ни риба ни љускара и у којој се ни со више не раствара, ипак живе неке бактерије и алге. Међу њима су такозване халофилне бактерије (грчки: „што воле со") које само у таквим условима и могу да живе; у води у којој је концентрација соли испод петнаест одсто оне угину! Откривене су и цијанобактерије (плавозелене алге) као и једна зелена алга из групе једноћелијских биљака. Научници су се веома заинтересовали за њу јер производи велику количину глицерола (глицерина) који се користи као гориво.

Ни ваздух на Мртвом мору није обичан ваздух. Због високог ваздушног притиска он упија ултраљубичасте сунчеве зраке, па они не прже кожу ни на температури од 40 степени Целзијусових.

Море испод мора

Стеновите планине жућкастоцрвенкасте боје које окружују Мртво море и са израелске и са јорданске стране само личе на планине. Оне су, заправо, ивице дубоке увале настале пре двадесет четири хиљаде година која се, у ледено доба, напунила водом.

Стајати на обали Мртвог мора није ни приближно исто што и наћи се на обали Средоземног или Јадранског. Зашто? Зато што се његов ниво из године у годину спушта и данас је чак 400 метара испод нивоа Средоземног мора. Додуше, најзначајнија притока, река Јордан, пуни Мртво море, али недовољно. Пада и киша, али ни то није довољно. Вода испарава и сваке године се повлачи за који милиметар, а за собом оставља со.

У том суровом пределу у који је Библија сместила градове Содому и Гомору наилазите на права правцата вајарска дела природе – на кипове од соли. По Библији, у таласима „Сланог мора" некада су уз страховиту ватрену и сумпорну кишу нестали градови Содома и Гомора. Анђели су о предстојећој катастрофи обавестили само два становника Содоме – Лота и његову жену. Њима је дозвољено да на време побегну, али под условом да се ниједном не осврну. Лотова жена није могла да се одупре искушењу, па ју је стигла казна – претворена је у слани стуб. Арапи за ову причу знају из Корана и они Мртво море зову Лотово море.

Да има неке истине у овој библијској легенди сматрају и многи археолози. Они верују да је Содому и Гомору збрисао неки страшни земљотрес и да остаци ова два града још леже под густом и слабо провидном водом Мртвог мора.

Клеопатри за вечну лепоту

Ни пустиња није тако пуста као што би се на први поглед рекло. Пре свега, ту је оаза Ен Геди која опстаје захваљујући богатим изворима воде. У преводу њено име значи „Козји извор". Та коза је такозвани ибекс и личи на нашег козорога, али, ако се боље загледа, види се да на задњим ногама има црно-беле пруге. На овим стенама живи и дасија, бледожућкасто створење величине зеца с њушком заморчета и малим ушима. Иако је ноћна животиња, може се видети како се сунча на некој акацији и „смета" птицама. Догоди се, понекад, да из пустиње Јудеје залута и понеки леопард. Недавно је једна женка леопарда са своја два младунчета стигла надомак Ен Гедија и онда отишла.

И у „Песми над песмама" говори се о Ен Геди као о богатој земљи у којој има свега и свачега: млека, меда, шипка, шафрана, цимета... Као прави драгуљ овде расте једна трава лековитог својства и веома лепог цвета – балсамина, код нас позната под именом „лепи човек". Њу је, према римском историчару Флавију Јосифу, у Израел донела краљица од Сабе када је долазила у посету краљу Соломону да се увери у његову чувену мудрост.

Још једна позната владарка помиње се у вези с овим местом – Клеопатра. Асфалтно црно блато, које се вади са дна Мртвог мора и употребљава за лечење неких реуматичних и кожних обољења, користило се и пре неколико хиљада година. Недавна ископавања јужно од Ен Гедија, у Ен Бокеку, изнела су на светлост дана читаву једну козметичку лабораторију која потиче из времена јудејског владара Херода Великог (око 72. до 4. године пре н.е.). Управо одатле Антоније је Клеопатри за њену вечну лепоту даровао помаде справљене од овог блата.

Источњачки дворац

Херодови трагови ту не нестају већ се пењу до стеновите заравни која надвисује Мртво море. Ту је Масада, град-тврђава коју је Херод подигао као склониште, страхујући од двоструке опасности: јеврејског народа који би га могао збацити са власти, и египатске краљице Клеопатре.

Масада је уједно била и краљевски дворац једног источњачког владара који је и те како умео да ужива. У овом суровом крају, где годишње падне 50 mm кише, подигао је читав низ брана и канала за скупљање кишнице. Тако је накупио огромне количине воде које се нису користиле само за наводњавање већ и за пуњење базена у којима се брчкала краљевска породица.

Тамо где вам се чини да човекова нога никад није крочила наилазите на њене трагове. У долини Кумран, на пример, у жућкастим голим стенама зјапе рупе које као да су ископали неки пустињски глодари. У њима су боравили припадници јеврејске есенске заједнице. За собом су оставили бројне списе на свицима од коже. Познат је спис „Мртвог мора" или једна Библија, руком писана, стара више од две хиљаде година. Сасвим случајно пронашао ју је у неком ћупу један пастир, бедуин, тражећи своју залуталу козу. Данас се налази у Музеју Израел, у Јерусалиму. Многи је сматрају најбоље чуваним музејским експонатом на свету. Постављена је тако да ако зазвони алармно звонце, отвара се под просторије у којој се чува и Библија нестаје у некој врсти атомског склоништа.

И залазак сунца овде је нешто јединствено. Читав крај прелива се у љубичастим и пурпурним бојама, па делује као призор из неког научнофантастичног филма.

Једног дана овде би све могло да изгледа питомије и живље јер до двехиљадите године Израелци ће можда успети да каналима повежу Мртво море са Средоземним. Тако би га разблажили и живот би у њему сигурно почео да буја.

Ово није Месечева површина већ обала Мртвог мора.

■

В. Минић

ДАЈ КАМИЛИ ДА ПУШИ

ИГРАЈ ТАРАНТЕЛУ ДА ОСТАНЕШ ЖИВ

ПРЕДАЈ СЕ ДОК СЕ БАКЉА НЕ УГАСИ, И СВЕ ТАКО...

Да укроте дивље камиле, припадници једног племена из Марока користе – дуван! У уста животиње стављају троугласту дрвену кутију с рупицом на врху. У њу стављају упаљену цигарету и док дише камила увлачи дим. Кажу да цигарета делује невероватно умирујуће на камилу.

Прогрес је данас стигао и у најзабитије крајеве Африке. Па ипак, постоји народ који цивилизација још није дотакла. То су Пигмеји, најнижи растом на Земљи. Живе дубоко у екваторијалним шумама и баве се искључиво ловом. Пас је једина домаћа животиња за коју знају.

Један од највећих дијаманата на свету је кохинор („брег светлости"). Био је својина раџе од Лахора, а онда је доспео у руке енглеске краљице Викторије. У њеном тестаменту је остало записано да овај драги камен могу да наследе само жене које после њене смрти дођу на престо. Кохинор је данас најскупоценији драгуљ британског крунског блага.

Банкок, главни град Тајланда, може да се похвали најдужим именом на свету. У ствари његово право име почиње речју Крунгтхеп, што значи „град узвишеног гласоноше" иза које следи низ придева исписаних једном речи која се састоји од 158 слова!

Мајмуни су у Европи давно истребљени и једино их још има на полуострву Гибралтару. То је врста чији је латински назив Macaca Sylvanus. У последњем веку њихов број је нагло опао, па су сада законом заштићени.

У Лаосу, држави у Индокини, нова година се слави у априлу. Тога дана млади, према древном обичају, поливају једни друге водом да – сперу грехе са себе.

Црвено море дугује своје име старим Грцима који су га тако назвали јер у једно доба године поприми црвенкаст одсјај Сада се зна да море добија ову боју захваљујући црвенкастим алгама које ту расту али само онда када има довољно сунчеве светлости и када је море довољно топло

Александар Велики (356–323 године пре наше ере), важио је за најнемилосрднијег војсковођу И поред тога, ретко кад је напао неки град а да му претходно није пружио прилику да се преда Пре ступања у акцију палио је бакљу штс је значило да сви становници опседнутог града могу да се предају док она гори и да ће им животи бити поштеђени

Некада се веровало да ће онај кога је ујео отрован паук тарантула (први пут откривен у италијанском граду Таранту) моћи да преживи само ако, без обзира на бол и муке, игра у брзом ритму једне мелодије и то док не падне с ногу од умора и не буде окупан у зноју Отуда и назив тарантела за напуљску народну игру

Ацтеци, индијански народ који је у 12 веку населио Мексико, имали су божанство по имену Кветцалкоатл („Перната змија") Веровали су да су га демони отерали на Исток, али да ће им се једног дана вратити Када су се у 16 веку појавили шпански освајачи под командом Херncанда Кортеза Индијанци су били сигурни да је то њихов бог, па су их шпански конквистадори лако покорили

Становници Јапана су вероватно монголског порекла, а у ову земљу су стигли пре више од две хиљаде година Продирући на јапанска острва нагнали су домороце да се повлаче у дивље пределе на крајњем северу Мали број ових прастановника Јапана званих Аину и данас живи углавном на најсевернијем делу острва Хокаидо

У старом Риму око хиљаду војника било је задужено да ноћу патролира улицама града да би заштитили грађане од могућих нападника Ови војници су били не само полицајци, већ и ватрогасци, обучени да се боре с ватреном стихијом

Многи дворани у Француској имали су ружну навику да зубе чачкају врхом зашиљеног ножа То је буквално довело до беса кардинала Ришељеа (1585–1642), првог министра Луја XIII, па је наредио да се сви ножеви заобле Такви су остали у употреби и данас

С. И.

МУЗИКАЛНА ПТИЦА

Почетком ове године сталне посетиоце концерата у нашем главном граду обрадовала је појава једне нове и свеже београдске групе коју су неколико пута имали прилике да виде на сцени у улози „загревања" за неке познатије саставе као што су Филм или У Шкрипцу. Група Какаду се у тим приликама представила публици сигурном и увежбаном свирком и песмама памтљивих рефрена у доследном фанк маниру. Зато вероватно никога није зачудило када се, неколико месеци касније, на тржишту, у издању Сарајево-диска, појавио њихов дебитантски албум. Песма „Бајо-бајо" већ је увелико нашла своје место у програмима југословенских радио-станица, а ако Какаду буде у стилу свога имена летео од града до града и одржавао концерте, сигурно је да момке који чине групу чека лепа будућност на југословенској рок сцени.

BAYO – BAYO

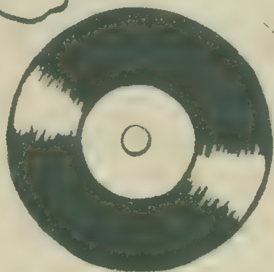
Музика и текст: Небојша Марић
Изводе: Cacadu

Сунце је у сутону
боје на небу нестају
ноћна светла боје обалу
црне лепотице играју.
Тропске ноћи ме опијају
и обале у сутону
чујем звуке топле музике
и девојке у заносу.
Црне девојке нуде ми љубав и
дарове

црне девојке воле ме.
Уз задње одсјаје се назиру
обале у сутону
мирис мора, ритам музике
носе ме низ пешчане обале.
Небо је црвено над обалама
Африке

волим твоје плодове.
Небо је црвено над обалама
Африке

ја волим црне девојке.

НА СВОЈУ РУКУ

Иако песме Гарија Њумена у последње време не досежу популарност коју је имао пре неколико година, јавност пажљиво прати сваки нови потез овог музичара јер се, свакако, ради о једном од најзанимљивијих рок-аутора осамдесетих година. Одсад ће објављивати под етикетом сопствене диско куће Numa Records. Прво издање је сингл „Berserker" који је само најава за албум који се очекује ових дана.

КОНЦЕРТИ, КОНЦЕРТИ...

Пол Јанг, омиљени певач енглеске принцезе Дајане, сасвим је превродио своје проблеме са гласним жицама и тренутно се налази на великој турнеји по својој домовини. Лондонски концерти одржаће се у чувеној Вембли арени која ће током овог месеца најпре пружити гостопримство групи Spandau Ballet (шест дана), затим Јангу (два дана) и најзад саставу Culture Club чија су четири заказана концерта распродата још почетком новембра

ЛЕПО И ЈЕФТИНО

Америчка рок певачица Џоан Џет и њена пратећа група Blackhearts су поново у акцији. Објављена је сингл-плоча са њиховом верзијом старог хита Гарија Глитера „I Love You Love", а затим и потпуно нови албум „Glorious Results Of A Misspent Youth" („Сјајни резултати страћене младости"). Иначе већи део јесени Џоан је провела на европској турнеји свирајући у уводном делу програма немачке групе Scorpions, да би у познатом лондонском клубу Марки одржала самостални концерт за који је изричито тражила да цене улазница буду само једна фунта и 20 пенија, што је скоро три пута мање од уобичајеног на том месту. Исту ствар Џоан и њена група захтевали су својевремено и у чувеном њујоршком CBGB клубу, а недавно су одбили да свирају за хонорар од око 250 000 фунти на једном фестивалу само зато што су улазнице биле прескупе. То се зове лепа доследност

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНОГ КОНКУРСА „ОДАБЕРИ СВОЈУ ПУСТОЛОВИНУ"

Пошто је прочитао све радове, жири је, прво, закључио да Забавникови читаоци имају бујну и стваралачку машту. И не само то – све ове писце повезују заједничке особине: праводољубље, хуманост, тежња ка бољем сутра, вредновање тековина, жеља да свет живи у миру, да будуће генерације не изгубе оне битне особине које човека чине човеком. За многе од ових писаца се може рећи да добро познају далеку прошлост ове планете, што им је био основ да то знање надграде маштом која сеже у далеке прошле и будуће векове.

Жири није имао лак посао јер је између великог броја добрих радова морао да изабере најбоље. Од шест прича које су читаоцима требало да пруже основ и инспирацију да их наставе, највише радова је стигло на тему пустоловине „Балоном до Сахаре", али су на пустоловину „Загонетка Маја" стигли најразноврснији радови. За ову пустоловину су се углавном одлучили они читаоци који су темељно проучавали историју и судбину овог древног народа.

Шеста прича „Ко је убио Харолда Тромбија" није пустоловног карактера, али је из приспелих радова жири сазнао да међу Забавниковим читаоцима има пуно добрих детектива. С малим изузецима сви они су открили убице Харолда Тромбија – разликују се само у приступу и обради детективског задатка.

Поред тога што су читаоци имали задатак да заврше започету пустоловину, оставили смо им могућности за креативнији приступ пустоловном тексту – да напишу доживљену или измишљену пустоловину. Стигла су 93 рада којима се жири посебно позабавио. Ту је машта читалаца дошла до пуног изражаја. Имајући у виду да је на ову тему стигао велики број добрих радова, жири је одлучио да и ауторима прича на ову тему додели прву, другу и трећу награду.

Овај конкурс био је намењен првенствено младима, али се на њега јавио и већи број одраслих, чак и пензионера.

Жири „Политикиног забавника" и „Народне књиге" наградио је следеће читаоце:

За наставак пустоловине „Подземно царство":

Прву награду добио је: Сашо Житник из Боровница

Друга награда припала је: Насеру Парићу из Сребренице, Ђорђу Мијушковићу, Нови Београд, Сеаду Чехајићу, Вуковар, Александру Тешићу, Нови Београд, Кармени Јеласки, Сплит, и Јасмину Бранковићу, Мостар

Трећа награда додељена је Будимиру Димитријевићу, Београд

За наставак пустоловине „Балоном до Сахаре":

Прва награда припада: Алми Аџеровић из Тузле.

Другу награду добијају: Зоран Маркуљ, Бугојно, Слободанка Вукасовић, Врњачка Бања, Јасминка Сијамхоџић, Ријека, Александра Живковић, Чачак, Давор Капетановић, Пула, Ана Стефановић, Београд, и Весна Михајловић, Београд.

Трећа награда припала је Бранку Милетићу, Титова Митровица.

НА КОНКУРС ЈЕ СТИГЛО 627 РАДОВА. ЖИРИ ЈЕ ДОДЕЛИО СЕДАМ ПРВИХ, 60 ДРУГИХ, ШЕСТ ТРЕЋИХ И СЕДАМ НАГРАДА ЗА ШКОЛЕ КОЈЕ СУ ЗАЊИХ ОСВОЈИЛИ ДОБИТНИЦИ ПРВИХ НАГРАДА

За наставак пустоловине „Тајна пирамида":

Прву награду добија Лидија Максић из Загреба

Друга награда припала је: Наташи Гашпарац из Кочевја, Дејану Николићу, Ниш, Драгану Накиру, Сплит, Валентини Гаћа, Борово, Нику Топићу, Нови Сад, Горану Алексићу, Краљево, Душку Бурсаћу, Бања Лука, Звездани Пешић, Београд, Милошу Веселиновићу, Београд и Драгану Рогановићу, Титова Митровица.

Трећа награда додељена је Силвију Мусиновом из Сплита.

За наставак пустоловине „Забрањени замак":

Прву награду добила је Олесја Хрин из Руског Крстура

Друга награда додељена је: Чакаревић Светлани, Жарково (Београд), Наташи Савић, Нови Београд, Наталији Хуљев, Сплит, Горану Гајићу, Бечеј, Слободанки Вукосавић, Врњачка Бања, Жељку Јокићу, Нови Београд, Снежани Цупара, Крагујевац, Сањи Милашиновић, Нови Београд, Биљани Сајковској, Шид и Жељку Пивцу, Београд.

Трећа награда није додељена.

За наставак пустоловине „Загонетка Маја":

Прву награду добио је Милко Пеко, Градац на мору

Друга награда припала је: Слободану Стефановићу, Београд, Марини Тамиш, Скопље, Зорици Јовановић, Младеновац, Љиљани Кричковић, Београд, Милени Крстић, Кладово, Александри Балаћ, Бољевац на Ибру, Емилији Милошевић, Пожаревац и Иви Бачић, Оџак.

Трећа награда припала је Мирели Аликалфић, Мостар.

За наставак криминалистичке приче „Ко је убио Харолда Томбија":

Прву награду добила је Слађана Михајловић из Ковачице

Друга награда припала је: Бранку Милетићу, Титова Митровица, Марини Тамаш, Скопље, Дејану Минићу, Прокупље, Милици Јакшић, Београд, Душку Тепавчевићу, Автовац, Гордани Гајић, Бечеј, Маријану Аланизу, Крк и Весни Марковић Рача Крагујевачка

Трећа награда припала је Круноославу Иџаковићу из Винковаца. За измишљену или доживљену пустоловину:

Прва награда припала је Саши Керкезу из Београда

Друга награда додељена је: Владимиру Бојовићу, Пожаревац, Мирјани Пролошчић, Сплит, Драгани Бећировић, Зеница, Миомири Милунић, Шабац, Звјездану Туки, Тешањка, Растислави Мирковић, Титов Врбас, Зорици Живојиновић, Аранђеловац, Саши Келава, Бугојно, Сузани Симовић, Вршац и Александру Бабићу, Крагујевац.

Трећа награда припала је Дарку Добрићу, Поповача.

Да вас подсетимо:

Прва награда је Велика илустрована историја света, а за измишљену или доживљену пустоловину комплет књига „Одабери своју пустоловину" и годишња претплата на „Политикин забавник"

Друга награда је десет награда по десет књига

Трећа – библиотека „Одабери своју пустоловину"

Сви првонаграђени освојили су за своју школу или школу по избору по две библиотеке: „Одабери своју пустоловину" и „Звездана стаза", обе по 6 књига.

Свим учесницима конкурса честитамо на труду.

Неке од награђених прича „Политикин забавник" ће објавити у наредним бројевима.

Илустровао: Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

Никада није тачно утврђено како је крстарица америчке војне морнарице „Сан Диего" 1918. потонула на неколико миља од острва Фајр, држава Њујорк. Мене је интересовало само то да је брод сада лежао на дну мора и да сам, коначно, имао бродић какав сам одувек желео – „Барнак Бил", дуг 14,6 метара, одличну посаду и двадесет прекаљених ронилаца.

Усидрили смо се изнад олупине 16. јуна 1979.

Навукао сам ронилачко одело, скочио у воду и запливао низ уже сидра. Већина ронилаца већ је била на дну.

Спуштање у олупину каква је „Сан Диего" зна да буде опасно и сасвим сигурно није за почетнике. Брод је лежао наопако на дубини од тридесет и једног метра, па можете да замислите ледену језу која човека обузме у тренутку када уплива у тамне пролазе бродске утробе.

Пронашао сам отвор, провукао се и осветљавајући пут лампом кренуо главним ходником. Тај део олупине био ми је добро познат, али сам га, како сам дубље залазио у унутрашњост, све теже препознавао: Нагризани рђом током зиме, преградни зидови и палубе су се срушили и више нисам био сигуран где сам.

Онда се, одједном, иза мојих леђа проломио тресак. Слутио сам што то може да значи и одмах запливао натраг ка првом преградном зиду. Моје слутње су се обистиниле: зид се обрушио и затворио пролаз кроз који сам се увукао.

Био сам у клопци, без сигурносног ужета, без помоћне боце за ваздух, и, што је најстрашније, без пратиоца. У боци сам имао ваздуха за још отприлике двадесет и пет минута.

Сетио сам се купола топова. Дешавало се често да се рониоци, када на други начин не могу да продру у неки брод, некако провуку кроз отворе на куполама. Али они су се увлачили унутра с довољним залихама ваздуха... Нисам имао избора. Одлучио сам да покушам.

Провлачио сам се кроз лавиринт уских ходника док нисам дошао до места на коме су се рачвали. Десни је био закрчен гомилама испретураних цеви и отпадака. Пошао сам левим. Дванаест метара даље доспео сам у ћорсокак. Окренуо сам се и запливао натраг. Пажљиво сам избегавао цеви и провлачио се кроз гомиле лима у десном ходнику. Превалио сам можда шест метара када је светлост моје лампе почела да слаби.

У следећем ходнику ми се на тренутак учинило да је до мене допро трачак светлости. Пукотина у трупу... ипак преуска да се кроз њу провучем. Знао сам да је време да остали рониоци крену натраг и одлучио да останем крај пукотине и некако покушам да привучем њихову пажњу.

Нашао сам једну цев, на један њен крај навукао гумену рукавицу, провукао је кроз отвор и почео да машем. Примети ли ме неко, бар ће моћи да ми кроз узани прорез дотури боцу с ваздухом.

Имао сам среће. После извесног времена један од ронилаца ме је приметио

У ПОДВОДНОМ ЛАВИРИНТУ

Провукао сам руку кроз отвор и ножем загребао по трупу: „Заробљен... ваздух... конопац..."

Мој спасилац је нестао. Ускоро ће и они горе знати шта ми се догодило, али то ми није пружало неку нарочиту утеху: у боци сам имао ваздуха за још само неколико минута.

Зачуо сам мехуриће ронноца који ми се приближавао: Ларс!

Гледао сам како кроз отвор лагано провлачи к мени прву од две боце с кисеоником које ми је донео. Ставио сам је на леђа. Свака од тих боца даће ми још по два сата да нађем излаз из овог подводног лавиринта.

Ларс ми је донео и лампу и дугачко сигурносно уже. Зграбио сам лампу и крај ужета и пошао натраг у олупину.

Док сам крчио себи пут натраг у унутрашњост олупине, Ларс је закачио резервну боцу с кисеоником крај отвора, а затим и сам кренуо да са спољашње стране трупа трага за неким излазом.

Крајњим напором воље успевао сам да се обуздам да не журим сувише и не замарам се. Непрестано сам налетао на цеви, шиљате предмете од чијих ми је убода долазило да викнем и стално скретао на погрешну страну. Страх ми је већ стезао грло и заустављао дах.

Најзад сам допливао до нечега што ми је личило на унутрашњост куполе топа. Угледао сам отвор кроз који сам можда некако могао да провучем својих 88 килограма уколико с леђа скинем боцу и повучем је за собом.

Покушао сам и истог трена зажалио. Док сам се провлачио, боца коју сам држао иза себе испала ми је из руке. За собом је повукла и регулатор истргавши ми га из уста тако силовито, да је право чудо како ми није ишчупала све предње зубе. Морао сам брзо да одлучим: или да потражим боцу или да се уз помоћ сигурносног ужета вратим двадесет метара уназад до друге боце коју ми је Ларс оставио. Сумњао сам да бих ово друго могао да изведем.

И најискуснији рониоци имају тренутке малодушности. Нисам веровао да се то може десити мени, али сада сам мислио: „Отворићу уста, пустићу да ми вода продре у плућа. Све ће бити готово за неколико секунди."

Доживео сам једино што је у том тренутку могло да ме спасе: ужасан страх. Нешто ме је дочепало за десно раме и ја сам се толико престравио да бих, да је то икако било могуће, сасвим сигурно од ужаса искочио из ронилачког одела. Био је то Ларс. Пошло му је за руком да некако пронађе други улаз у олупину.

Зграбио сам његову писаљку и неколико пута дубоко уздахнуо. Нас двојица ћемо наизменично удисати ваздух из његове боце и, пратећи сигурносно уже, извући се из олупине.

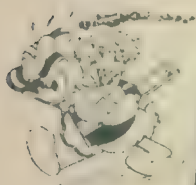
На палуби „Барнак Била", захвалио сам Ларсу и осталима, скинуо опрему и сишао у кабину да се одморим. Још нисам заспао када се на вратима појавио Ларс. Смешкао се.

Шта би урадио да се нисам појавио?"

Ричард Миранда

Илустровао Драгутин Њежић

ИЗЛОЖБА ЗА ЦЕЛУ ГОДИНУ

ЛАЦКОВИЋ ЈЕ ЈАНУАР... ЛУБАРДА ЈЕ МАРТ

Дрвосече Ивана Генералића красе новембар 1985. (на слици).

СЛИКЕ ИЗ НАШИХ ГАЛЕРИЈА У 140 ЗЕМАЉА СВЕТА ИЛИ КАКО ВЕЛИКИ ХЕМИЈСКИ КОНЦЕРН „ХЕКСТ" РЕКЛАМИРА СЕБЕ, СВОЈЕ ПОСЛОВНЕ ПРИЈАТЕЉЕ И УМЕТНОСТ

За насловну страну „Хекстовог" уметничког календара за 1985. изабрана је слика Огиста Реноара „Девојчица са шеширом", власништво Народног музеја у Београду. На другој страни су фотоси наших шест галерија и музеја уз текст о њима, на претпоследњој информација о сликама и њиховим ауторима. Сваки месец са једне стране има репродукцију страног мајстора, са друге домаћег. Календари се не продају, поклањају се и на високој су цени јер су репродукције права мала ремек-дела, многи их сакупљају и праве колекције. „Хекст" од њих прави монографије под називом „Галерија Мунди" и поклања високим гостима.

„Хекст" („Hoechst"). Нешто дуже објашњење овог кратког назива било би: Производи боје и лакове, синтетичка влакна и текстил, кожу, папир, пластичне масе, детерџенте, средства за заштиту биља и још којешта тога. Један је од највећих и најпризнатијих произвођача лекова. У 140 земаља (Уједињене нације имају 159 чланица) извози производе на којима ради око 185 хиљада његових радника.

Да „Хекст" све своје производе и пласира, потребна је пропаганда. Огромна, као што је и ова хемијска корпорација са седиштем у Франкфурту на Мајни, заправо предграђу Хексту по чему је, пре сто и више година, добила име.

„Хекст" је, међутим, направио корак даље, свој пропагандни материјал довео је у уску везу са оним што, називамо уметношћу или, бар, врло успелим репродукцијама уметничких дела. Тако је, пре тридесетак година, настао чувени „Хекстов" уметнички календар. О чему је заправо реч?

Избор господина Гутмана

Људи из „Хекстовог" пропагандног одељења брзо су схватили да морају да смисле неки свој, оригиналан календар. Тако се родила идеја да ова хемијска корпорација штампа и, искључиво, поклања уметничке календаре – репродукције слика. „Хекстови" стручњаци, поред лењинградског Ермитажа, мадридског Прада, свету (140 земаља) приказују затим слике, власништво галерија и музеја из Аустралије, Бразила, Јапана. Успех је надмашио очекивања, и то је поен не само за „Хекст" већ и за земље и галерије које су стигле на странице календара штампаног на најфинијој кунстдрук хартији.

Године 1981. у београдској „Југохемији", заступнику „Хекста" за Југославију, дошли су на идеју да свом пословном партнеру предложе да, поводом 30 година фирме, календар за 1982. буде посвећен ремек-делима из југословенских галерија и музеја. Идеју је „Хекст" прихватио с једном малом допуном – можемо да дођемо на ред тек 1985.

Господин Херберт Гутман, први човек „Хекстовог" уметничког календара, одмах се латио посла: уз све уважавање ликовних критичара, његова реч је последња. Требало је, прво, обићи већину наших музеја и галерија, затим прикупити литературу и документацију о музејима, сликарима, њиховим делима, направити идејни концепт календара, на основу првих фотографија сачинити шири избор слика.

Тек кад је то урадио, господин Гутман је са сарадницима направио неколико могућих решења Келандара, извршио ужи избор слика и одлучио се да Влада Поповић, фотограф из Београда, обави пробна уметничка снимања. После одабраних слика следило је снимање у три експозиције и израда колор фотографија и поново, упоређивање са оригиналима, у галеријама и музејима. Први штампани отисак се, такође, поново, пореди са оригиналом, исправља се и најмањи детаљ, па се и други штампани отисак пореди са оригиналом.

Тек тада се ради на текстовима и фотографијама здања музеја и галерија, преводи на осам језика (немачки, енглески, француски, руски, италијански, шпански, португалски и арапски) и онда почиње штампање, посао за који се грчевито боре многе у свету познате штампарије. Господин Гутман се тада увек одлучује за ону са најбољим квалитетом штампе (цена није важна).

За овај „наш" календар утрошено је 360 тона кунстдрук хартије (15 вагона) да би у 140 земаља света стигло милион и 300 хиљада примерака. Цео посао, кажу, стаје „Хекст" десетак милиона марака.

Господин Гутман, односно „Хекст", одлучио се да својим пословним пријатељима представи 25 ремек-дела из шест наших галерија и музеја: Народног музеја и Музеја савремене уметности из Београда, Штросмајерове галерије, Модерне галерије и Музеја наивне уметности из Загреба и Народне галерије из Љубљане. Од страних мајстора чија су платна наше власништво у овом календару нашло се 13 ремек-дела (Гварди, Дирер, Матис, Коро, Писаро, Лотрек...). Од наших уметника ту су (редослед је по Гутману): Иван Лацковић - Кроата, Јосип Рачић, Петар Лубарда, Мијо Ковачић, Матеј Стернен, Крсто Хегедушић, Рихард Јакопич, Миодраг Б. Протић, Надежда Петровић, Љубомир Александровић, Иван Генералић и икона из охридске школе „Марија са Христом".

Овом избору наши ликовни критичари ставили би вероватно много замерки. Мање је вероватно да ли би, и кад, усагласили свој избор 25 ремек-дела из наших галерија и музеја.

„Захваљујући огромном тиражу „Хекстових" календара, музеји и галерије постају познати, и ово је најшира пропаганда културно-уметничког живота у Југославији" – рекла је проф. Катарина Амброзић на недавној промоцији „Хекстовог" уметничког календара за 1985. годину, у Београду.

Петар Милатовић

АКО БИ НЕКА ОД ЊИХ ОТКРИЛА ЛОПОВА ДАНАС, ПОЧЕЛА БИ ДА ВРИШТИ ЈУЧЕ, ТАКО ДА СМО ИМАЛИ ВРЕМЕНА ДА СПРЕЧИМО КРАЂУ

ВРЕМЕНСКЕ МАЧКЕ

ИСАК АСИМОВ

Оно што ћу вам сада рећи испричао ми је пре много година стари Мак, који је живео у једној бараци на брегу изнад моје куће. Тај се заиста нагледао света. Учествовао је у тражењу минерала на астероидима за време оне луде трке тридесет седме године, и ко зна где би сада био да га није опхрвала старост. И тако је сада проводио највећи део времена хранећи своје мачке. Имао их је седам.

- Како то да вам се толико допадају мачке, господине Мак? - упитао сам га једног дана.

Стари рудар ме је замишљено погледао и почешао се по бради.

- Рећи ћу ти истину, момче: подсећају ме на оне незаборавне животиње са планетоида Палас. Личиле су на мачке. Глава им је била баш као у мачке, или врло слична. Биле су то најсимпатичније и најинтелигентније животиње које сам икада видео. Све су мртве...

- Жао ми је - рекох. И заиста сам тако мислио.

Мак је уздахнуо.

- Интелигентне животиње - поновио је. - То су биле мачке у четири димензије.

- У четири димензије? Али, четврта димензија је време - рекао сам. То сам био научио прошле године на специјалном курсу у школи.

- А, знаш, дакле - осмехнуо се стари Мак. Извадио је лулу и напунио је полаганим, навикнутим покретима. - Разуме се, четврта димензија је време. Оне моје маце са Паласа биле су дугачке тридесет центиметара, високе петнаест, широке десет, а пружале су се све до средине следеће недеље. То значи да су имале четири димензије, зар не?

Док сам га гледао зачуђено, стари Мак је наставио:

- У складу с тим су се, наравно, и понашале. Ако бих их, рецимо, миловао по глави, оне би почеле да машу репом тек сутрадан. Оне крупније би чак почеле да машу тек после два дана.

Морам рећи да нисам поверовао у ту причу, али ниједном речју нисам изразио своју сумњу. Био сам радознао шта ће рећи даље.

- То су биле најбоље чуваркуће откако је света и века - наставио је Мак. - То су и морале бити. Кад би угледале лопова или уопште неку сумњиву особу, стале би да вриште као сирене. То још није све. Ако би нека од њих открила лопова данас, почела би да вришти јуче, тако да смо имали 2 часа да се припремимо и онемогућимо крађу.

Слушао сам га отворених уста.

- Да ли је то могуће, Мак?

- Кунем се својом чашћу... А знаш ли како смо их хранили? Морали смо да чекамо да их ухвати сан. Зашто? Зато што смо знали да баш тада варе храну. Те животиње су увек вариле храну у исто време: тачно три сата пре него што би је појеле, јер је њихов желудац - тачно толико журио... Дакле, кад би заспале, ми смо гледали на часовник, и тачно три сата касније давали смо им да једу.

Мак је припалио лулу и, избацујући облачиће дима, наставио своју причу, суморно вртећи главом:

- На жалост, једном сам погрешио. Сироти мачак! Звао се Џо, и да несрећа буде већа он је био мој љубимац. Заспао је једног јутра у девет, а ја сам, ко зна зашто, утувио у главу,

Илустровао Михаило Ђоковић ТИКАЛО

да је заспао у осам. Тако сам му дао да једе у једанаест...

– И шта се догодило?

– После тога сам га тражио свуда, али нисам успео да га нађем.

– Побегао?

– Е, мој синко, желудац временске мачке је врло осетљив. Он не може да прими храну само два сата пошто ју је сварио. То би значило сувише захтевати од њега... Не, није побегао. Нашао сам га најзад иза сандука са алатом у старој шупи. Некако се довукао дотле, а сат пре тога угинуо је од лоше пробаве. Сиромах Џо! После тога сам редовно навијао будилник, да бих био сигуран да се грешка неће поновити.

Следило је кратко, суморно свитање, које сам прекинуо ја, прошаптавши с поштовањем:

– Малочас сте рекли да су угинуле све. Како се то догодило. Да ли због лошег варења?

Мак је тужно одмахнуо главом.

– Наша клима им није одговарала. Добиле би запаљење плућа и умирале осам дана пре појаве болести. Већ и у почетку их је било мало, а годину дана по доласку рудара на Палас остало их је око десет, и то у веома лошем стању. Биле су безвољне, једва су се кретале.

– Није им се могло помоћи? Нисте им давали никакве лекове?

– Ништа није вредело. Невоља је била и у томе што су се те јадне животиње, кад би угинуле, одмах распадале. То се у првом реду догађало са оним четвородимензионалним уређајем који су имале у мозгу и који их је приморавао да се понашају као што су се понашале. То нам је нанело милионску штету.

– Какву штету?

– Треба да знаш да су се неки научници тамо доле на Земљи били веома заинтересовали за ове животиње... Они су такође знали да ниједна од њих вероватно неће дочекати следећу сезону парења. Зато су нам понудили милион долара за сваку временску мачку коју успемо да спасемо.

– Јесте ли успели?

– Учинили смо све, у то можеш бити сигуран, али било је узалудно. Умирале су једна за другом, и остајало нам је само да их сахранимо. Покушали смо да их држимо на леду, али тиме смо успевали да очувамо само спољни изглед, док је унутра све иструлело и распало се. А научнике је интересовало управо оно унутра.

– Мора да сте били очајни?

– Још питаш. Наравно, знајући да са сваком мачком која угине губимо милион долара, покушали смо и немогуће. Један од нас је предложио да мачку која је на умору држимо у врућој води и да у тренутку њене смрти ову воду брзо расхладимо, тако да се створи компактан ледени блок. На тај начин, мислио је, мачка ће остати нетакнута и унутра.

– Па, је ли успело?

– Пробали смо, али нисмо били у стању да воду расхладимо довољно брзо. Док би се она претварала у лед, четвородимензионални уређај у мачкином мозгу већ би се покварио. Били смо упорни, и резултат је био да смо воду све брже претварали у лед, али каква корист од тога?

– Јесте ли то покушали и с последњом мачком?

О тој последњој мачки управо хоћу да ти испричам. Кад је остала у животу само та једна – а лепо се видело да ни она неће још дуго – били смо више него очајни. У међувремену, процес залеђивања смо били толико усавршили да је деловао тако рећи тренутно. У то смо сада полагали све наде. Ко зна, можда ћемо овога пута успети. Ставили смо, дакле, мачку у врућу воду и жицама је повезали са уређајем за замрзавање. Она нас је последњи пут погледала, тужно маукнула – и угинула. Истог тренутка притиснули смо дугме. После четврт секунде, све се претворило у лед...

Мак је заћутао и уздахнуо тако тужно да се човеку срце цепало.

– Надали смо се, али смо у дубини душе знали да је све узалудно. Петнаест минута касније и ова мачка се изнутра потпуно распала и ми смо изгубили и последњи милион долара.

– Али, господине Мак, рекли сте да је процес залеђивања трајао највише четвртину секунде. Како се могла распасти за тако кратко време? Немогуће!

– У томе и јесте невоља, пријатељу – рекао је тмурно. – Радили смо сувише брзо. Временски уређај у мозгу није издржао, зато што смо врелу воду замрзли толико брзо да је лед био још топао!

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор BeMak	ПОЉОПРИВРЕДНА МАШИНА	ПРОСТОРИЈА ЗА РАД	ЧЕСТИТКА РЕДАКЦИЈЕ ЛИСТА	МУШКО ИМЕ ОД МИЉА, ТИМОТИЈЕ	АУТО-ОЗНАКА ЕГИПТА	НАША РЕКА	ЈЕСЕЊА ТРАВА
МЕСТО КОД ДУБРОВНИКА							
РЕТКА СТВАР (ЛАТ)							
ИМЕ НАШЕГ ГЛУМЦА ЧЕЈВАНА					ЗНАК ЗА РАДИЈУМ		
ИМЕ ОД МИЉА					„ЕВЕНТУАЛНО" / ПАДАЊЕ		
ЗВУК, ГЛАС				ЕГИПАТСКО БОЖАНСТВО / ТРГАТИ			
КАО ОНАЈ / „ТОНА"							ГЛАВНИ ГРАД СЕНЕГАЛА
ОСТРВО ИЗ ГРУПЕ МАЛИХ АНТИЛА	„КОДЕКС" / ВРСТА ПОВРЋА				СТАНОВНИЦИ ЛИКЕ	ИМЕ ГЛУМИЦЕ БЕГОВИЋ	
ПОЗНАТИ ШАХИСТ ЉУБОМИР							
„ЕАСТ"		ГЛ. ГРАД ГРЧКЕ / ГРАД У СССР					
ПРОУЧАВАЛАЦ ЛОГИКЕ							
ИМЕ СЛИКАРА МУРТИЋА				ЗНАК ЗА ЕРБИЈУМ		МАКАР КОЈИ	ЈЕЛЕН С ВЕЛИКИМ РОГОВИМА
ПРИБОР ЗА НОШЕЊЕ МЕТАКА							
СТАРА АЗИЈСКА ДРЖАВА							
НАШ ПИСАЦ МАТИЈА				СТАДИОН У БУДИМПЕШТИ / ЈЕДАН НАРОД			
ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ		ДЕО КОЊСКЕ ОПРЕМЕ / МАЉА			Д. И. / МУШКО ИМЕ (АЛИ)		
СЛИВАЊЕ СВИХ РЕКА У ЈЕДНО МОРЕ	ЗНАК ЗА ДИНАР		ДРАГИ КАМЕН / ОБАР				
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ МИЛОШЕВИЋ							
ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ						„ЛИТАР" / ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА	
ОСТРВО У ГРЧКОЈ							
ЗАВАРИВАЧ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: одговор, правило, сиротан, Амалија, д, жица, бацакати, р, о, ИС, оно, А, к, Долинар, угазити, Соколац, тропика, ак, Ана, такт, МЦ, и, рибар, меја, Н, Босанка, Аст, коб, статива, рачунар, аракача.

НОВА НАГРАДНА ИГРА

35 НАГРАДА ПО 3.000 ДИНАРА

НАЂИТЕ ПОГРЕШНО СЛОВО

У прошлом броју почели смо нову наградну игру. Овога пута понављамо позив на игру и реченице у којима је, у једној речи направљена словна грешка која мења смисао целе реченице и коју треба да нађете.

■ 1. Гласање ће сигурно донети доста узбуђења јер ће свака делегација покушати да прогута свог кандидата.

■ 2. Возачи би морали више да газе на овој раскрсници.

■ 3. Ту су оловке, хартије, спавалице и све друго што се може наћи у свакој канцеларији.

■ 4. Треба се упитати: да ли је песник у свом волу видео онога ко ће донети спас напаћеној земљи?

■ 5. Награђен је за свој рад на разбијању компјутера.

■ 6. Беба има плаву главу, црвене груди, леђа су јој зелена, а храни се инсектима и семењем.

■ 7. Андрић, једини од наших књижењвника, није никада подлегао искушењу да буде фризер.

■ 8. Руски цар је тих година био у кавезу са аустријским царем.

■ 9. Цртеж се извлачи тушем или мастилом, а евентуалне грешке се могу покрити џемпером.

■ 10. „Требало је много ракије да се организује једно овакво саветовање" изјавили су домаћини после завршене седнице.

Ваш задатак је, дакле, да у овим реченицама, пронађете 10 грешака и те, исправљене речи упишете у купон који понављамо. Ваша коректура даће реченицама прави смисао.

Између свих тачних одговора биће извучено 35 награда, свака од по 3.000 (300.000 старих) динара.

УПУТСТВО:

У купон треба да упишете исправљене речи и то по реду како су реченице изашле – од 1. до 10. Испод тога, у назначеном простору, читко (штампаним словима) упишите своје име, презиме, улицу и број, поштански број и место, залепите на веђој страни дописнице и најкасније до 10. јануара 1985. године пошаљите на адресу: „Политикин забавник", Македонска 29, 11001 Београд, поштански фах 124 са назнаком „Погрешна слова".

РАЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ У БРОЈУ 1730 од 22. фебруара 1985. године.

КУПОН

1. ____________
2. ____________
3. ____________
4. ____________
5. ____________
6. ____________
7. ____________
8. ____________
9. ____________
10. ____________

Овде упишите своју адресу:

____
Име и презиме
____
Улица и број
____
Поштански број и место

БИМ И БУМ

НЕШТО СУ МИ СУМЊИВО МИРНИ ОВО ДВОЈЕ!

СВАКЕ НОВЕ ГОДИНЕ МИ ПОЈЕДУ КОЛАЧЕ ПРЕ ДОЧЕКА...

...И ДА ЗНАТЕ, НЕ МРДАМ ОДАВДЕ!

ЖЕЛИМ ДА ЗА ДОЧЕК НОВЕ ГОДИНЕ СВЕ БУДЕ ТИП-ТОП!
РАЗУМЕ СЕ, ДРАГА МАЈКО!
9-9

ДОК ЈА ПЛАШИМ МАМУ, ТИ ЗДИПИ ПИТУ ПА ЋЕМО ЈЕ ПОСЛЕ ПОДЕЛИТИ!
АКО ЈЕ ТАКО –НЕ БРИНИ!

СТОЈ, ЛЕНО! АКО **НАМА** ПОМОГНЕШ, **УДВОСТРУЧУЈЕМО** НАГРАДУ!
ХМ... ИНТЕРЕСАНТАН ПРЕДЛОГ!
И-ЈУ! ПРАВИ АЛИГАТОР!
© 1984 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
10-7

ГР-РРР! ХИ-ХИ-ХИ!
УПОМОЋ! ЈУРИ МЕ НЕМАН!

УМИРИ СЕ, МАМА! СТАНИ ОВДЕ, А МИ ЋЕМО СЕ БАЦИТИ НА ТУ ЗВЕР!
ЗЛАТО, МАМИНО!

ЈА ЋУ ГА ЗА РЕП...
...А ЈА ЗА ГЛАВУ!
ХЕЈ!

ВИДИ ТИ ВАРАЛИЦЕ!
УПОМОЋ, МИС АЛГЕБРО!
А САД БРЗО ДО ЛЕНЕ!
ЈЕДВА ЧЕКАМ ПИТИЦУ...

ХВАЛА, МОМЦИ! БАМ МИ ЈЕ ОБЕЋАО **ЈЕДНУ** ПИТУ, А ВИ СТЕ УДВОСТРУЧИЛИ СВОЈУ ПОНУДУ!
A. De Cesare

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

11001 БЕОГРАД *** МАКЕДОНСКА 29

РОЂЕНДАН ВЕЛИКОГ ДРУГАРА

Првог јануара пре тачно 70 година рођен је Бранко Ћопић, писац који је моје детињство учинио лепшим и ведријим. Зато бих желела да бар тог дана, првог у години, све маме буду као мајка Марија Николетине Бурсаћа, дедови као деда Раде, а стричеви као стриц Нићо. Прочитајмо у тишини, после празничног узбуђења и вике, бар једну причу из „Башта сљезове боје". Биће нам тако богатији почетак нове године, биће нам радосније детињство и задовољнија старост. И не изненадите се ако вам се, из књиге, Бранко шеретски насмеје, онако како је умео сам он, и лукаво намигне: „Ма какав рођендан, какви бакрачи! То је тебе неко слаг'о. Него, хајдемо ми да се заједно санкамо или да дохватимо Месец"! Ако пођете на јурњаву по снегу или скидање Месеца са плавог неба, позовите ме, долазим трком.

МИЉА МАЈКИЋ
75355 Србнице

КАКО ДА ОСТАВИМ ПИСАЊЕ

Моја мука је велика. Много волим да пишем а од тога немам никакве вајде. Писао сам песме, приче, фељтоне, романе и слао разним листовима, часописима, а они ме или одбијају или уопште не одговарају, некад обећавају... Најрадије бих престао да пишем али не могу. То је јаче од мене. Морам да пишем. Па како да престанем?

РАДОЈИЦА НИКЧЕВИЋ,
Титоград

Један стручњак за оваква питања, др Бранко Писар каже:

Није тајна да данас има писаца исто колико и писмених људи, а по неким статистикама и – више. Медицина је, међутим, утврдила да писање уопште није безазлено по наш организам. Према последњим испитивањима они који пишу – живе 7 до 10 година краће од оних који не пишу. Чешће обољевају од нијавице и других болести јер највећи део времена проводе уз писаћи сто. Даље, писце мучи стална забринутост (стваралачка) што може довести до разних непријатних последица и компликација.

Неки су покушали да оставе писање, али су толико на то навикли да сами не могу. Ту се мора умешати медицина. Неки лекари сматрају да с писањем треба прекинути нагло. Препоручују бекство од писаћег стола. Ја сам, ипак, присталица постепеног одвикавања. У том смислу ево рецепта за све оне који искрено желе да оставе писање и врате се нормалном животу.

Прве недеље гледајте да пишете мање, колико можете. Ако сте раније, рецимо, трошили дневно цео блок, од сада нек' вам десет страница буде максимум. Да помогнете себи, можете и да сисате бомбоне и да скачете у месту. Ако је ипак испало више од десет написаних страница – не мари, вишак може да послужи у разне сврхе.

Друге недеље – све исто, али не писати више од пет страница. За почетнике је то наравно тешко, али сваки дан проживљен на тај начин је права стваралачка срећа.

Трећа недеља – једна страница (не заборавите да скачете).

Четврте недеље можете да напишете колико вам год душа жели страница, чак и цео блок. Али обавезно левом руком (ако сте левак, онда десницом). Другу руку при том држите иза леђа. Бићете изненађени и одушевљени резултатом.

Пета недеља: обе руке иза леђа.

Шеста недеља – ако вас још сврбе руке а списатељске мисли роје у глави затражите годишњи одмор и отидите четири недеље у неку забит где нема ни оловке, ни папира, а по могућности ни писмености...

Ако вам после одмора у току следеће четири недеље пође за руком да не напишете ни ретка, ви сте на путу потпуног оздрављења од ове навике и сада можете скакати у месту – од радости. Ипак, још пола године будите на опрезу: довољно је да се нађете у одговарајућем друштву (писаца) и опет може да се појави стара чежња.

Шта, међутим, мали или велики Радојице (не кажете ништа о свом узрасту) ако је то што пишете – добро, а не ваљају листови којима шаљете своје радове? У том случају ви треба да наставите, а они, у тим листовима, часописима, нека скачу у месту. То ће истина, ићи мало теже, али, шта се ту може. Најзад, не може се целим народима и народностима, као код нас, преписати терапија за лечење нечег што они тако воле – да пишу (песме, романе, мемоаре, чланке за новине...). Можда би било најбоље укинути све издавачке куће, листове, књижаре, све што наводи на писање. Али, људи су, некад писали и на зидовима пећина, глиненим плочама...

ТРАЖИМО ПОМИЛОВАЊЕ

Наше мало друштво с ћошка одлучило је да вам напише честитку за Нову годину. Да то не би било оно уобичајено „желимо вам пуно успеха..." одлучили смо да то буде честитка за све младе (који још иду у школу – године нису важне.). Нешто слично оном „Тражим помиловање" Десанке Максимовић.

За све девојчице и дечаке ми тражимо:

– да у нама понекад виде и децу а не (врло често) машине у које треба сипати што више бројева, чињеница, података (колико ће тога остати у нашим главама?).

– да они који предају ликовно, ОТО, музичко, фискултуру, схвате да њихови предмети нису ништа мање важни, али ни важнији од осталих (у жељи да својим колегама докажу да су и ти предмети важни, дају нам слабије оцене, терају да радимо без краја и конца...).

Сва деца да порасту бар десет центиметара, да им разредне старешине упишу све петице и понеку четворку у ђачке књижице, да не добију вашке... Свој великој деци да се повећају плате и пензије, а у продавницама да све само мало поскупи, ако баш не може да појевтини... Сви да буду још лепши, паметнији, срећнији и безбрижнији. И да не закључају мозак за све што је ново, лепо, занимљиво и да читају „Политикин забавник".

Срећна Нова 1985. година

– да они наставници који су навикли да лупе „чвргу" у пролазу престану са тим. Лепа реч, а не батина је из „раја" изашла.

– да наши родитељи мање буду на страни професора. Нека схвате да су и њихове непослушне ћерке и синови понекад у праву.

– да се маме и тате враћају мање нервозни с посла. Тако смо кратко са њима, ред би био да се лепо дружимо, зар не?

– да ти исти родитељи не обећавају оно што не могу да испуне, лакше нам је кад на самом почетку кажу „то не можемо" или „то нећемо"

– да нас мајке не терају на енглески, фолклор и у музичку школу а очеви на кошарку, курс за компјутере и још понешто, нек схвате да не можемо на све да стигнемо, сами ћемо одабрати шта нас после школе интересује

– да нас пусте да скупљамо новине, перемо прозоре или радимо неке друге послиће, кажу „рад није срамота", а после се стиде пред пријатељима или суседима што „њихово чедо" сваштa ради (шта ће рећи свет, да не можемо да вас издржавамо?!)

– да нас људи из суседних зграда не терају са наших ћошкова јер им сметамо при поподневном одмору, зашто нас опомињу што причамо и смејемо се? Кад ћемо ако не сада?

– да... Ту нек свако дода оно што њега мучи.

Воле вас, као и своје детињство:
Ања, Жељко, Дуда, Браца, Пеђа, Ана, Небојша, Ђопа, Дуги, Лаза, Бока, Перињa, Пера-трозубац из Београда

СВАКИ ДАН – ПРАЗНИК

Молим те да ми за почетак ове године кажеш једну изреку или мисао коју бих желела да напишем на почетку свог дневника.

ВИОЛЕТА КАРАНФИЛОВИЋ
35272 Драгоцвет

Мислили смо да ти кажемо једну од многих мисли о цвећу, па да све буде у знаку твог имена и места. Међутим, одлучили смо се за мисао која ће ти увек изгледати као нова, као да је чујеш први пут. На првој страници свог дневника напиши: СВАКИ ДАН ТРЕБА ДА МИ БУДЕ ПРАЗНИК. Али, ако лепа и мудра мисао самује заборављена у склопљеној књизи или свесци, као да и не постоји. Зато, понекад, исписујући листове дневника, окрени његову праву страну.

ЗА „АНТОЛОГИЈУ" ОДАНОСТИ

Навијач сам Црвене звезде и пишем вам у тренутку кад фудбалери овог клуба заузимају петнаесто место после победе од 6:0 против титоградске Будућности која им је омогућила да фењер прволигашке трке уступе Војводини. Кад се, и ако се ово писмо појави у „Забавнику", Звезда ће можда већ бити при врху, или у другој лиги, али то сада и није важно. Желео бих да скренем пажњу на део извештаја једног нашег дневног листа о тој великој Звездиној победи:

– И јуче су његови дечији буцмасти обрашчићи до црвенила били иштипани од кошаве, и јуче је у његовим промрзлим ручицама треперио свилени црвено-бели шал. Одмах смо га препознали по свиленом шалу, руменим обрашчићима и сјајем у тамним окицама. Сећате га се и ви, драги читаоци, то је онај мали Младен Магдаленић, ђак првак из београдске основне школе „Војвода Степа", што претходне недеље није хтео да баци свилени црвено-бели шал, добијен баш тог преподнева за јубиларни дерби од оца Љубише, иако је поразом против Партизана његова Црвена звезда...

Предлажем да овај текст уђе у неку антологију оданости. У ствари, колико се ја разумем у нашу писану реч, ми још немамо антологију за овакво песништво па би је под хитно требало измислити.

ДУШАН МИХАИЛОВИЋ,
11000 Београд (Жарково)

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Владимир Стефановић, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радина Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Петрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
НЕНАД МИРКОВИЋ

WALT DISNEY
МИКИ

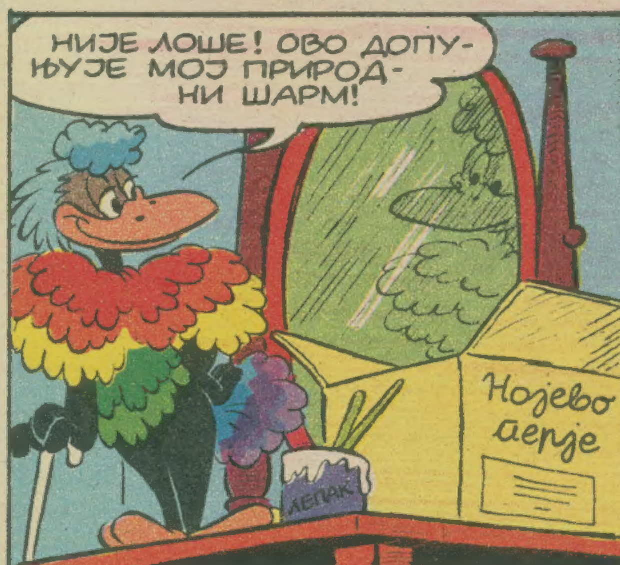

ЋАО, МИКИ! ОДОХ ПО МОЈУ ЦУРУ... ПА НА ДОЧЕК!
ОХО, ГАВРО! ПА ОВО ТИ ЈЕ НЕКА РЕТКА ПТИЦА...
ДРУШТВО ЉУБИТЕЉА ПТИЦА
WALT DISNEY

ДОБАР ДАН! ИЗВИНИТЕ, АЛИ МИ СЕ ЧИНИ ДА ЈЕ ТО МОЈА ПОЗНАНИЦА ГАВРАНКА!
И-ЈУ! ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! ОВО ЈЕ ЋУБАСТА ВРТИРЕПКА!

ИШ, ТИ ПТИЧУРИНО! СИГУРНО СИ ПУН ВАШКИ!
ЈАОЈ! ВИДИМ ДА СТЕ **ПРАВИ ЉУБИТЕЉ** ПТИЦА!

Е ПА, ДРАГА ГОСПО, САД ЋЕТЕ ВИДЕТИ КО ЈЕ ПУН ВАШКИ!
Позоришна шминка
Нојево перје
ЛЕПАК

НИЈЕ ЛОШЕ! ОВО ДОПУЊУЈЕ МОЈ ПРИРОДНИ ШАРМ!
Нојево перје
ЛЕПАК

ООО! КАКВА ЕЛЕГАНТНА ЕГЗОТИЧНА КРЕАТУРА!
БОН ЖУР, МАДМОАЗЕЛ!

ДА, ПРОФЕСОРЕ, ГОВОРИ ФРАНЦУСКИ, ИМА ПРЕКРАСНУ ЋУБУ И КОЧОПЕРАН РЕП!
ЗДРАВО, ЛЕПОТИЦЕ!

ДОВЕДИТЕ НОВИНАРЕ И ФОТОРЕПОРТЕРЕ! ТО ЈЕ СЕНЗАЦИЈА! КАКВА ГРАЦИОЗНОСТ!
НАПРЕД, ШЕЋЕРУ! ВОДИМ ТЕ НА ДОЧЕК НОВЕ ГОДИНЕ У „ШИЦ"!